

Ninh Bình

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH NINH BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH NINH BÌNH

Xuân Ất Tỵ
2025

XUÂN CỔ ĐÔ

Ninh Bình

Tuyệt sắc miền cố đô

SỞ DU LỊCH NINH BÌNH

NINH BINH DEPARTMENT OF TOURISM

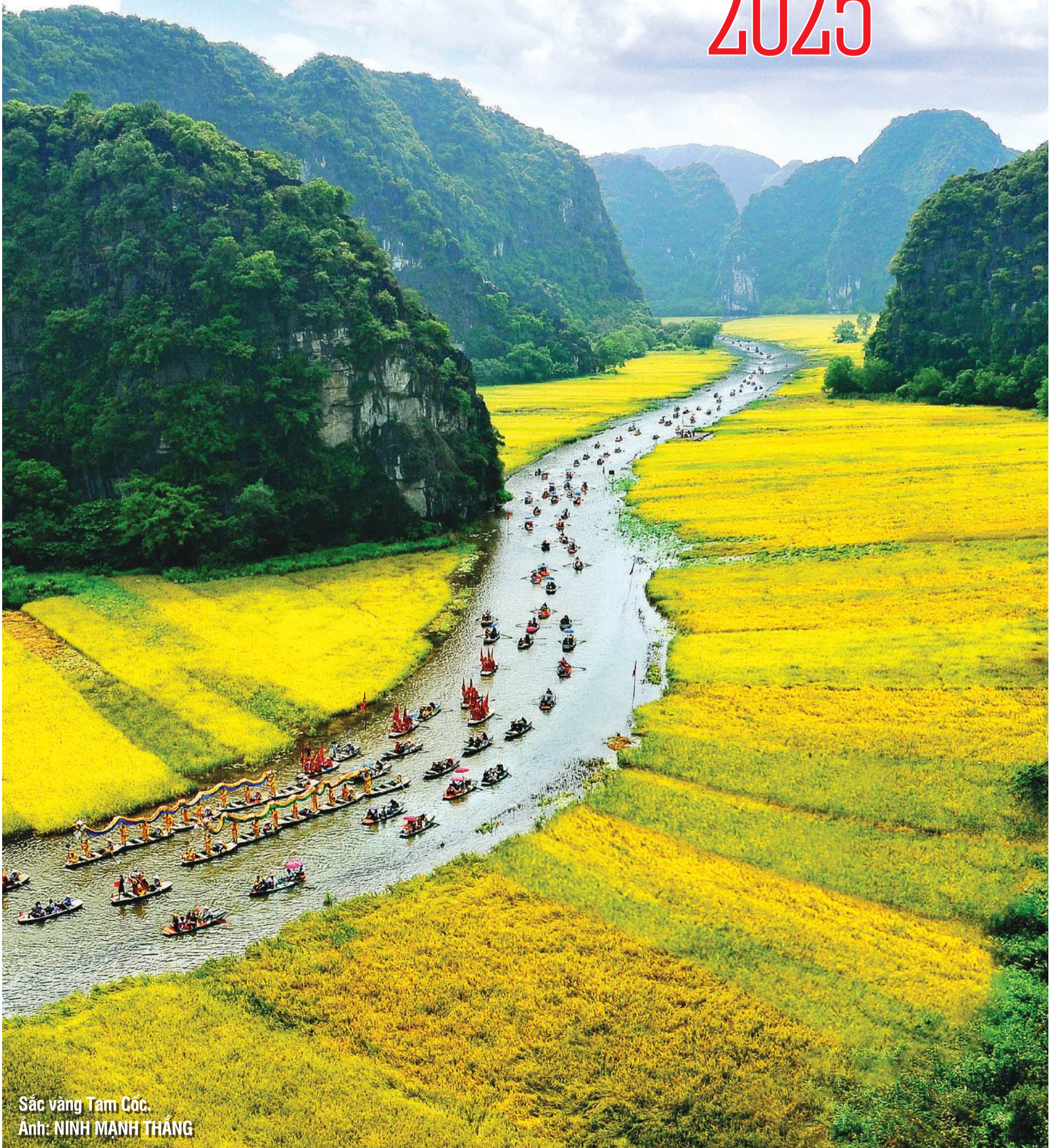
Địa chỉ: Số 06, đường Tràng An, phường Đông Thành, thành phố Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình.

Điện thoại: 0229.3871.263, Fax: 0229.3871.263 Hotline: 19000117

Email: sodulich@ninhbinh.gov.vn Website: sodulich.ninhbinh.gov.vn-dulichninhbinh.com.vn

Chúc mừng năm mới

2025

Sắc vàng Tam Cốc.

Ảnh: NINH MẠNH THẮNG

Rạng rỡ Hoa Lư

Xuân về, đất trời Cố đô Hoa Lư bừng lên rạng rỡ. Non sông, gấm vóc đẹp tươi. Đường xuân thênh thang rộng mở, mang niềm tin, khát vọng, động lực vươn mình bứt phá đi lên của vùng đất và con người Cố đô Hoa Lư.

Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân Ninh Bình hân hoan bước vào Xuân Ất Ty-2025 với tâm thế mới. Sự kiện có ý nghĩa đặc biệt, mở ra giai đoạn phát triển mới cho tỉnh Ninh Bình là ngày 1/1/2025, Thành phố Hoa Lư thành lập theo Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã của tỉnh Ninh Bình, giai đoạn 2023-2025.

Thành phố Hoa Lư ra đời và được công nhận là đô thị loại I với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ thể hiện sự nhất quán, kiên trì, quyết tâm của Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân tỉnh Ninh Bình qua nhiều nhiệm kỳ. Chủ trương, quyết sách lớn này phù hợp với xu thế và xuất phát từ yêu cầu thực tiễn phát triển của tỉnh Ninh Bình trong tương lai.

Trong hành trình đi tới tương lai tươi sáng, phía trước còn bộn bề công việc phải làm nhằm hiện thực hóa khát vọng phát triển. Cả hệ thống chính trị phải chung sức, đồng lòng, đổi mới sáng tạo để xây dựng thành phố Hoa Lư xứng tầm là đô thị hạt nhân của tỉnh, dẫn dắt và mở đường hướng tới mục tiêu đưa Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương mang đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo vào năm 2035.

Ninh Bình bước vào năm 2025 trên nền móng vững chắc, với những kết quả toàn diện. Gần 40 năm thực hiện đường lối đổi mới, hơn 30 năm tái lập tỉnh, đến nay quy mô nền kinh tế của Ninh Bình được mở rộng, phát triển toàn diện, vững chắc trên các lĩnh vực. Từ tỉnh thuần nông, đến nay tốc độ tăng trưởng kinh tế của tỉnh trung bình hàng năm đạt trên 8%; công nghiệp thực sự trở thành động lực tăng trưởng, du lịch từng bước trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, góp phần tích cực chuyển dịch cơ cấu kinh tế của tỉnh nhanh và bền vững. Hạ tầng kinh tế-xã hội ngày càng đồng bộ và hiện đại, mở ra không gian và dư địa phát triển mới. Từ năm 2022, tỉnh Ninh Bình đã tự chủ về ngân sách và điều tiết ngân sách về Trung ương.

Nhìn lại năm 2024, có thể khẳng định Ninh Bình đã chủ động, linh hoạt, kịp thời thích ứng với tình hình, xu thế mới, có những bước đi, cách làm sáng tạo, đã hoàn thành và hoàn thành vượt mức 15/15 chỉ tiêu và nhóm các chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội chủ yếu. Con số ấn tượng nhất là tốc độ tăng

trưởng kinh tế ước đạt 8,56%, vượt kế hoạch đề ra, xếp thứ 17/63 tỉnh, thành phố trong cả nước, xếp thứ 5/11 tỉnh, thành phố vùng đồng bằng Sông Hồng. Ninh Bình tiếp tục là điểm đến thân thiện, hấp dẫn hàng đầu của du khách trong và ngoài nước.

Hoa Lư-Ninh Bình là vùng đất cổ, được lịch sử trao sứ mệnh để đô đầu tiên của dân tộc gắn với 3 triều đại Đinh-Tiền Lê-Lý (thế kỷ thứ X); là vùng đất di sản thế giới chứa đựng nhiều giá trị nổi bật toàn cầu. Trong bối cảnh Việt Nam đang chuẩn bị bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, văn hóa đóng vai trò như một sức mạnh mềm, không chỉ kết nối nội lực dân tộc mà còn tạo ra một hình ảnh tích cực, thân thiện và giàu bản sắc với cộng đồng quốc tế. Phát huy nguồn lực đó, Ninh Bình hướng tới mục tiêu xây dựng thương hiệu giá trị văn hoá Cố đô Hoa Lư; lựa chọn du lịch và công nghiệp văn hóa là cụm ngành kinh tế mũi nhọn để tăng cường vị thế và khẳng định bản sắc của Ninh Bình trong kỷ nguyên mới.

Năm 2025 được xác định là năm nỗ lực tăng tốc, bứt phá, về đích trong việc thực hiện mục tiêu của cả nhiệm kỳ 2020-2025. Dự báo và nhận diện sâu sắc những khó khăn, thách thức, Đảng bộ, Chính quyền, quân và dân tỉnh Ninh Bình quyết tâm thực hiện tốt các mục tiêu đề ra, ưu tiên thúc đẩy tăng trưởng, tiếp tục làm mới các động lực tăng trưởng truyền thống, kiến tạo các động lực tăng trưởng mới; phấn đấu tốc độ tăng trưởng GRDP đạt trên 12%. Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thành công đại hội đảng bộ các cấp, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XXIII, nhiệm kỳ 2025-2030, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng; quyết tâm thực hiện hiệu quả việc sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả theo chỉ đạo của Trung ương và đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm; góp phần hiện thực hóa mục tiêu đến năm 2035 xây dựng Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo.

Với hào khí của 95 năm thành lập Đảng; 50 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước; 80 năm Cách mạng Tháng Tám thành công và Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta bước vào năm 2025 với niềm tin mới, khí thế mới, quyết tâm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Thế nước, vận hội mới đang rộng mở. Ninh Bình tự tin bứt phá, vững bước cùng cả nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

NINH BÌNH

PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA - “CHÌA KHÓA” MỞ “KHO BÁU DI SẢN”, PHÁT HUY SỨC MẠNH VĂN HÓA, CON NGƯỜI VÙNG ĐẤT CỔ ĐÔ HOA LƯ VÌ SỰ PHÁT TRIỂN NHANH, BỀN VỮNG

PGS.TS ĐOÀN MINH HUẤN
Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy Ninh Bình

Hơn thập kỷ qua, mô hình phát triển xanh, bền vững, hài hòa được nhiều quốc gia lựa chọn thông qua chiến lược ưu tiên thúc đẩy phát triển các ngành công nghiệp văn hóa dựa trên tài nguyên trí tuệ, nguồn lực văn hóa, động lực đổi mới sáng tạo, nhất là trong điều kiện tài nguyên thiên nhiên ngày càng cạn kiệt.

Công nghiệp văn hóa là gì?

Công nghiệp văn hóa là ngành kinh tế lấy tài nguyên văn hóa làm nguồn lực cơ bản, lấy đổi mới sáng tạo làm giá trị cốt lõi, lấy sản xuất hàng hóa bằng phương thức công nghiệp làm động lực thúc đẩy; nhằm bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa, tạo ra của cải cho xã hội, nâng cao thu nhập, giải quyết việc làm, gia tăng sức mạnh mềm, khẳng định thương hiệu địa phương, thương hiệu quốc gia. Sản phẩm công nghiệp văn hóa mang các đặc trưng nổi bật là tính giải trí, tính sáng tạo, tính hàng hóa và phương thức sản xuất công nghiệp.

Tính giải trí thể hiện sản phẩm công nghiệp văn hóa hướng vào thỏa mãn nhu cầu giải trí của con người, thông qua tính giải trí để truyền bá các giá trị tư tưởng, đạo đức, văn hóa, nghệ thuật, thẩm mỹ. Tính giải trí của sản phẩm công nghiệp văn hóa dựa vào giá trị sáng tạo văn hóa-nghệ thuật khác biệt hoàn toàn với các hình thức giải trí tầm thường. Trong xã hội công nghiệp, con người thường chịu nhiều áp lực của cạnh tranh, đối mặt với nhiều rủi ro, nên xuất hiện ngày càng lớn nhu cầu văn hóa-giải trí để cân bằng cuộc sống, tái sản xuất sức lao động, nhất là thông qua du lịch, thể thao, điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn...

Tính sáng tạo làm nên giá trị cốt lõi của mọi sản phẩm văn hóa nói chung và sản phẩm công nghiệp văn hóa nói riêng. Trong đó, sản phẩm công nghiệp văn hóa muốn trở thành hàng hóa đòi hỏi tính sáng tạo đa diện, từ sáng tạo sản phẩm, sáng tạo quy trình, sáng tạo mô hình kinh doanh đến sáng tạo thị trường mới trên ngành hàng cũ. Tất nhiên, trong tổng thể tính sáng tạo đó thì sáng tạo nội dung sản phẩm làm nên giá trị cốt lõi, còn sáng tạo trên các bình diện khác đóng vai trò làm cho sản phẩm công nghiệp văn hóa được thương mại hóa, phân phối hiệu quả, chiếm lấy trái tim và khối óc của công chúng, làm cho khách hàng sẵn sàng chi tiêu tài chính cá nhân để giành được cơ hội trải nghiệm, tận hưởng.

Những sản phẩm công nghiệp văn hóa kết hợp nhuần nhuyễn giữa tính sáng tạo nghệ thuật với tính giải trí thường có sức sống lâu bền trên thị trường, hình thành nên thương hiệu mạnh. Sáng tạo nội dung bao gồm từ sáng tạo ý tưởng, phương pháp, công nghệ, phương tiện đến sáng tạo phong cách thể hiện, kể cả những sản phẩm văn hóa truyền thống cũng phải được làm mới bằng tinh thần thời đại dựa trên năng lực đổi mới sáng tạo. Các biểu hiện tuyệt đối hóa tính giải trí, lạm dụng công nghệ, phương tiện, phụ kiện, marketing... mà không thật sự dựa trên sáng tạo nội dung nghệ thuật thì không thể có sản phẩm công nghiệp văn hóa mang giá trị đích thực và chắc chắn thiếu phát triển bền vững. Nhìn lại những ban nhạc nổi tiếng như Taylor Swift, Black Pink... cũng như những bộ phim “bom tấn”, đất khách... sở dĩ mang lại lợi nhuận lớn, khẳng định được uy tín, thương hiệu nhờ kết hợp nhuần nhuyễn giữa sáng tạo nghệ thuật, phong cách thể hiện với tính sáng tạo của mô hình kinh doanh, khả năng ứng dụng công nghệ mới...

Tính hàng hóa được thể hiện ở các hoạt động đầu tư, sản xuất, phân phối, tiêu dùng sản phẩm. Công nghiệp văn hóa bị chi phối bởi quan hệ thị trường, nhất là các quy luật giá trị, cung cầu, cạnh tranh... Giá trị các sản phẩm công nghiệp văn hóa thường mang tính vô hình, nhiều khi không thể phản ánh đầy đủ ở giá cả, mà được đo lường bằng các công cụ gián tiếp, như giá trị quyền sở hữu trí tuệ, bản quyền, thương hiệu, khả năng lan tỏa. Các hàng hóa mang tính công ích, dù do các đơn vị sự nghiệp công lập cung ứng hoặc ủy quyền cho tư nhân cung cấp theo hình thức hợp tác công tư (PPP), đều phải tính đúng, tính đủ chi phí “đầu vào” cấu thành giá cả hàng hóa-dịch vụ.

Trong xu hướng rút ngắn khoảng cách giữa khu vực sản xuất vật chất và khu vực sản xuất phi vật chất, giữa giá trị hữu hình và giá trị vô hình, thành tựu khoa học và công nghệ ngày càng được ứng dụng rộng rãi, các ý tưởng

Đông chí Đoàn Minh Huấn, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy đến thăm, khảo sát tại HTX gốm Bồ Bát, xã Yên Thành (Yên Mô).

Ảnh: ANH TUẤN

đổi mới sáng tạo được thương mại hóa nhanh chóng... thì việc thu hút tư nhân tham gia đầu tư theo hình thức đối tác công tư vào phát triển công nghiệp văn hóa rất phổ biến, nhất là mô hình “sở hữu công, quản trị-vận hành-khai thác tư” đối với các nguồn tài nguyên văn hóa thuộc sở hữu nhà nước.

Tính công nghiệp thể hiện từ ươm mầm ý tưởng, tổ chức sản xuất, phân phối, thương mại hóa, marketing sản phẩm đến thúc đẩy tiêu dùng thông qua quy trình công nghiệp, vai trò quản trị doanh nghiệp và ứng dụng thành tựu khoa học, công nghệ. Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo khiến hoạt động quản trị đóng vai trò quyết định ươm mầm, phát triển các ý tưởng sáng tạo và thương mại hóa ý tưởng sáng tạo, kết nối giữa sáng tạo nội dung với sáng tạo mô hình kinh doanh, sáng tạo thị trường mới, sáng tạo công nghệ. Điều đó không chỉ mang lại những sản phẩm công nghiệp văn hóa được hình thành theo phương thức sản xuất dây chuyền hàng loạt, mà còn thúc đẩy công nghiệp hóa các ngành nghề

thủ công mỹ nghệ truyền thống.

Vì sao tỉnh Ninh Bình xác định phát triển du lịch cùng công nghiệp văn hóa trở thành cụm ngành kinh tế mũi nhọn?

Phát triển công nghiệp văn hóa mới cho phép Ninh Bình phát huy tối đa tiềm năng khác biệt, lợi thế cạnh tranh, bản sắc địa phương; tạo hệ sinh thái chuyển đổi sang du lịch cao cấp, chi tiêu lớn, lưu trú dài ngày; thực hiện đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế theo hướng “xanh, bền vững, hài hòa” dựa trên nền tảng khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo; nâng tầm vị thế Ninh Bình trở thành trung tâm du lịch, công nghiệp văn hóa, giải trí của vùng, quốc gia và quốc tế.

Là địa phương sở hữu cảnh sắc thiên nhiên tươi đẹp, di sản văn hóa đồ sộ, phong phú, đặc sắc, vị trí địa lý thuận lợi, tỉnh Ninh Bình có nhiều tiềm năng khác biệt, lợi thế cạnh tranh để phát triển du lịch, công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí. Trong bối

cảnh nơi này hay nơi khác bị cuốn theo mô thức công nghiệp hóa, đô thị hóa cổ điển mà gây hại tới môi trường tự nhiên, thôn tính di sản,... thì Ninh Bình làm khá tốt công tác bảo vệ môi trường thiên nhiên, hồi sinh di sản, còn nhiều dư địa và không gian cho phát triển kinh tế xanh, bền vững, hài hòa dựa trên tài nguyên di sản và động lực đổi mới sáng tạo. Công nghiệp văn hóa mang đặc trưng của kinh tế sáng tạo, cho phép phát huy tối đa tiềm năng khác biệt, lợi thế cạnh tranh, không chỉ tạo ra của cải, gia tăng thu nhập, giải quyết việc làm, mà còn gắn kết chặt chẽ giữa phát triển kinh tế với bảo tồn di sản, bảo vệ thiên nhiên, khẳng định bản sắc địa phương. Hơn nữa, du lịch tỉnh Ninh Bình chỉ có thể bứt phá vươn lên trở thành ngành kinh tế mũi nhọn khi gắn kết chặt chẽ với hệ sinh thái công nghiệp văn hóa, hình thành nên quan hệ cộng sinh, bổ sung lợi thế cho nhau, bù đắp thiếu hụt lẫn nhau.

Sau hơn 30 năm tái lập tỉnh, Ninh Bình đã đạt được nhiều thành tựu chuyển đổi phương thức phát triển từ “nâu” sang “xanh”, nhất là định hình một số yếu tố nền tảng của công nghiệp văn hóa, như phát triển du lịch văn hóa, tổ chức sự kiện, kinh tế di sản, kinh tế thể thao... Tuy vậy, đứng trước thời kỳ phát triển mới, các lĩnh vực nêu trên đều gặp trần giới hạn, như giữa phát triển sản phẩm du lịch khai thác tài nguyên di sản “thô” với phát triển các sản phẩm “tinh” dựa trên năng lực khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; giữa duy trì các loại hình du lịch cảnh quan, du lịch di sản chiếm thời gian lưu trú ngắn, chi tiêu thấp với du lịch trải nghiệm các sản phẩm đổi mới sáng tạo, du lịch nghỉ dưỡng chiếm thời gian lưu trú dài ngày, chi tiêu cao; giữa phát triển văn hóa, thể thao theo phương thức truyền thống với chuyển đổi sang phương thức sản xuất hàng hóa, quy trình công nghiệp, ứng dụng công nghệ cao.

Chậm phát triển các công viên sáng tạo theo chuyên đề/chủ đề; chưa khai thác được đầy đủ các giá trị di sản kinh tế nông thôn, kinh tế đô thị; còn thiếu những phân ngành kinh tế thể thao mang lại giá trị gia tăng cao, thương hiệu mạnh (như bóng đá, đua ngựa, đua xe công thức 1...); thiếu tư duy, tầm nhìn và chiến lược phát triển kinh tế di sản, kinh tế bảo tàng, kinh tế truyền thông, nghệ thuật hình ảnh, công nghiệp mỹ thuật, thiết kế sáng tạo; chưa có cơ chế, chính sách thu hút đầu tư phát triển các ngành công nghiệp văn hóa số... Hoạt động khởi nghiệp sáng tạo các ngành công nghiệp văn hóa, giải trí chưa được nhận thức đầy đủ và chưa được đặt đúng tầm mức, thiếu vai trò kiến tạo thúc đẩy, hỗ trợ mạnh mẽ từ phía chính quyền.

Đưa Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo vào năm 2035 là mục tiêu mang tính động lực, thể hiện khát vọng vươn lên mạnh mẽ. Để đi tới mục tiêu đó, phải có nền tảng kinh tế phù hợp, phấn đấu xây dựng Ninh Bình thành trung tâm chuyên ngành của vùng và quốc gia trên một số lĩnh vực có tiềm

Quang cảnh Hội thảo Khoa học “Quản lý và phát triển thành phố di sản Cổ đô sở hữu danh hiệu UNESCO - Nhận thức lý luận, kiến tạo thể chế và hành động địa phương” tại Ninh Bình năm 2024.

Ảnh: ANH TUẤN

năng khác biệt, lợi thế cạnh tranh, nhất là phát triển du lịch, cùng công nghiệp văn hóa trở thành cụm ngành kinh tế mũi nhọn dựa trên tài nguyên văn hóa và năng lực khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Phải xác định đây là nhiệm vụ quan trọng, cần ưu tiên đầu tư phát triển và tập trung lãnh đạo, chỉ đạo trong giai đoạn 2025-2035 của tỉnh Ninh Bình. Định hướng phát triển nêu trên đặt ra những yêu cầu mới đối với phát triển công nghiệp văn hóa, giải trí, định hình hệ sinh thái đồng bộ cho xây dựng Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo.

Phát triển công nghiệp văn hóa của tỉnh Ninh Bình gồm những phân ngành nào, những nội dung gì?

Phân định các ngành công nghiệp văn hóa không giống nhau giữa các quốc gia, các tổ chức quốc tế, thậm chí giữa các địa phương. Chiến lược và chính sách phát triển công nghiệp văn hóa của Ninh Bình phải dựa vào thực tiễn địa phương để xác định các bộ phận cấu thành với 10 phân ngành sau: (i) Du lịch văn hóa; (ii) Công nghiệp tổ chức sự kiện-nghệ thuật biểu diễn; (iii) Công nghiệp thể thao; (iv) Công nghiệp điện ảnh-phim trường; (v) Kinh tế di sản và kinh tế bảo tàng; (vi) Đồ thủ công mỹ nghệ, hàng lưu niệm du lịch gắn với làng nghề truyền thống; (vii) Kinh tế truyền thông và nghệ thuật hình ảnh (truyền hình, video, quảng cáo, hội họa, điêu khắc, nhiếp ảnh); (viii) Thiết kế thời trang (cổ phục, tân cổ phục, thời trang xanh); (ix) Thiết kế mỹ thuật công nghiệp, nội thất, đồ chơi (đồ chơi truyền thống, đồ chơi công nghiệp); (x) Công nghiệp văn hóa số (games online; hình ảnh số; du lịch trải nghiệm đa giác quan; vật lý số cho các di tích, cổ vật; tổ chức sự kiện số; hoạt hình số; âm thanh và âm nhạc số...). Để phát triển công nghiệp văn hóa tỉnh Ninh Bình vừa bảo đảm tính đồng bộ của hệ sinh thái, vừa có trọng tâm, trọng điểm, 10 phân ngành

nêu trên được tổ chức thành 5 nhóm ngành như sau:

Nhóm ngành công nghiệp văn hóa-giải trí như công nghiệp biểu diễn, công nghiệp thể thao, công nghiệp điện ảnh,... cần được đẩy nhanh phát triển. Chú trọng thu hút đầu tư phát triển một số sản phẩm nổi trội như phim trường chuyên nghiệp, show diễn đẳng cấp và hiện diện thường xuyên, học viện bóng đá quốc tế, trường đua thể thao... hình thành “sân chơi” hấp dẫn cho những người nổi tiếng trong giới công nghiệp văn hóa-giải trí, làm cho Ninh Bình trở thành trung tâm tổ chức sự kiện nghệ thuật, thể thao, điện ảnh đặc sắc, sở hữu thương hiệu mạnh.

Nhóm ngành kinh tế di sản, kinh tế bảo tàng, công viên di sản, công viên sáng tạo,... cần ưu tiên thu hút đầu tư. Đây là những ngành công nghiệp văn hóa dựa trên tài nguyên di sản gắn với thúc đẩy khởi nghiệp đổi mới sáng tạo ngoài trời, làm cho mỗi công viên di sản luôn hướng tới thỏa mãn nhu cầu khám phá cái mới của khách hàng, có quan hệ trực tiếp đến cơ cấu lại ngành du lịch hướng vào chi tiêu cao, lưu trú dài ngày. Phát triển nhóm sản phẩm này phải dựa vào nguyên tắc làm cho người dân “chung sống cùng di sản, bảo vệ di sản, hưởng lợi từ di sản”. Cơ cấu lại các đơn vị sự nghiệp công lập thực hiện vai trò kép: vừa bảo tồn di sản, vừa phát triển kinh tế di sản, quản trị và hạch toán tài chính như doanh nghiệp. Đồng thời thúc đẩy quan hệ đối tác công tư theo mô hình “sở hữu công, quản trị-vận hành-khai thác tư”.

Nhóm ngành công nghiệp văn hóa dựa vào công nghiệp hóa ngành nghề truyền thống (làng nghề thủ công, di sản nông nghiệp đặc hữu, di sản kinh tế nông thôn) gắn với phát huy giá trị di sản quần cư như làng cổ, phố cổ. Phát triển các sản phẩm này dựa vào năng lực làm mới truyền thống, mỹ thuật hóa mỹ nghệ, di sản hóa cộng đồng quần cư (nông thôn và đô thị). Làng nghề truyền thống hướng vào các sản phẩm xanh, sáng tạo, mang bản sắc riêng có, vừa phục vụ xuất

khẩu, vừa đáp ứng thị trường hàng lưu niệm du lịch, trải nghiệm của khách hàng. Làng du lịch cộng đồng, quần cư di sản (nông thôn và đô thị)... là một tổ hợp đa chức năng hướng vào sản phẩm mới, quy trình mới, thị trường mới, mô hình kinh doanh mới, dựa trên năng lực làm mới ngành nghề truyền thống và phát huy giá trị di sản làng cổ, phố cổ gắn với thúc đẩy kinh tế ban đêm. Mỗi quần cư di sản làng nghề có nhiều sản phẩm đa dạng dựa trên một sản phẩm cốt lõi gắn với câu chuyện hấp dẫn; thiết kế không gian sáng tạo kích thích trí tưởng tượng, nhu cầu khám phá cái mới; tổ chức nghệ thuật thị giác gợi cảm hứng của du khách; ứng dụng thành tựu khoa học, công nghệ mới để nâng tầm giá trị nghệ thuật của sản phẩm.

Nhóm ngành công nghiệp văn hóa dựa vào sáng tạo nghệ thuật, như kinh tế truyền thông, nghệ thuật hình ảnh, thiết kế thời trang, mỹ thuật công nghiệp-nhóm ngành này có vai trò tạo giá trị nghệ thuật cho mọi sản phẩm công nghiệp văn hóa, giải trí. Kiến tạo thị trường đủ sức hấp dẫn thu hút các doanh nghiệp công nghiệp văn hóa, giải trí thuộc nhóm ngành này mở công ty hoặc văn phòng đại diện tại Ninh Bình. Định kỳ tổ chức lễ hội thời trang; liên hoan điện ảnh, ca nhạc và truyền hình; triển lãm, thi sáng tác hội họa, điêu khắc, nhiếp ảnh; mở hội chợ, expo... để thúc đẩy thị trường các sản phẩm công nghiệp văn hóa dựa vào năng lực sáng tạo nghệ thuật.

Nhóm ngành công nghiệp văn hóa số, như du lịch số trải nghiệm đa giác quan; vật lý số cho các di sản, di tích, di vật, cổ vật; trò chơi số; sáng tạo nội dung số (video clip, quà tặng du lịch số, hình ảnh số, ngôn ngữ số, âm nhạc số); tổ chức triển lãm số; tổ chức sự kiện cho nhân vật số... Nhóm ngành này gắn liền với khởi nghiệp đổi mới sáng tạo dựa vào công nghệ số, nhất là ứng dụng dữ liệu lớn và trí tuệ nhân tạo, thúc đẩy thương mại hóa, phân phối, tiêu dùng trên các nền tảng xuyên biên giới.

(XEM TIẾP TRANG 5)

dân tỉnh ta. Hội nghị có sự tham dự của hơn 1.300 đại biểu là cán bộ chủ chốt của các đoàn thể, các ngành từ xã đến tỉnh. Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ về dự và nói chuyện với các đại biểu. Những lời dạy của Bác tại hội nghị không chỉ gói gọn trong nhiệm vụ sản xuất nông nghiệp, không chỉ có giá trị trong vụ sản xuất đông-xuân năm 1959-1960 và trong 3 năm thực hiện kế hoạch cải tạo xã hội chủ nghĩa (1958-1960) mà còn mang tầm bao quát và có ý nghĩa to lớn soi đường, chỉ lối cho Đảng bộ, quân và dân Ninh Bình trong sự nghiệp cách mạng lâu dài.

Đoàn kết toàn dân, đoàn kết trong Đảng, đoàn kết ngoài Đảng, đoàn kết lương-giáo, thi đua sản xuất, thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội, thực hành tiết kiệm... là những vấn đề căn cốt mà Đảng bộ, quân và dân Ninh Bình luôn phải khắc ghi và thực hiện tốt, để vươn lên, phát triển vững mạnh về mọi mặt, góp phần cùng Nhân dân cả nước đưa sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc đến thắng lợi vẻ vang.

Luôn xứng đáng với lời căn dặn của Người

Khắc ghi lời dạy của Bác trong 65 năm qua (1959-2024), cùng với việc thực hiện những điều căn dặn của Bác trong Di chúc (1969-2024), Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân Ninh Bình luôn đoàn kết, nỗ lực, phấn đấu, vượt qua mọi khó khăn, thách thức, góp phần cùng với Nhân dân cả nước giành thắng lợi trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Thực hiện lời căn dặn đầu tiên trong Bản Di chúc của Người: "Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình", Đảng bộ tỉnh Ninh Bình qua 22 kỳ Đại hội đã tích cực thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chăm lo xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức Đảng và chất lượng cán bộ, đảng viên. Trong đó, tinh thần đại đoàn kết là sợi chỉ đỏ xuyên suốt, thấm sâu vào nhận thức, hành động của từng tổ chức cơ sở đảng và từng đảng viên cho đến mỗi người dân.

Đặc biệt, thực hiện lời dạy của Bác

MAI LAN

Mùa Xuân về, đất trời như khoác lên mình một tấm áo mới. Cùng với niềm vui đón Xuân mới, người dân Ninh Bình lại càng thêm trân trọng những kỷ niệm về Bác Hồ-vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc. Khắc ghi tâm nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong bản Di chúc và những lời căn dặn khi Bác về thăm Ninh Bình, những năm qua, Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân Ninh Bình luôn đoàn kết bằng một ý chí mạnh mẽ, niềm tin và khát vọng lớn lao, vượt qua khó khăn, thách thức, đạt được những thành tựu quan trọng, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực.

Chủ tịch Hồ Chí Minh về thăm và chỉ đạo đào mương chống hạn tại xã Khánh Cư (Yên Khánh), ngày 15/3/1959.

Ảnh tư liệu

Ninh Bình-mảnh đất ghi dấu chân Bác

Trong suốt quá trình lãnh đạo và hoạt động cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân tỉnh Ninh Bình vinh dự, tự hào được 5 lần đón Bác về thăm: Ngày 13/1/1946, Người về thăm Giám mục Lê Hữu Từ và cán bộ, Nhân dân thị trấn Phát Diệm, huyện Kim Sơn; ngày 10/2/1947, Bác về dự và chủ trì Hội nghị Diên chủ toàn tỉnh Ninh Bình do Bộ Canh Nông tổ chức tại thôn Sào

Thượng, xã Lạng Phong, huyện Nho Quan; ngày 15/3/1959, Người về kiểm tra và động viên công tác chống hạn tại xã Khánh Cư, huyện Yên Khánh; ngày 18/10/1959, Bác về dự và chỉ đạo Hội nghị sản xuất vụ đông-xuân năm 1959-1960 và lần cuối Bác về thăm Nông trường quốc doanh Đồng Giao, ngày 20/7/1960.

Mỗi lần Bác về thăm là một vinh dự to lớn không chỉ đối với riêng địa phương, đơn vị nơi Bác đến mà là niềm vui chung, vinh dự lớn lao đối

với Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân tỉnh Ninh Bình. Đó là tình cảm, sự quan tâm ân cần, sâu sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh dành cho Đảng bộ và các tầng lớp nhân dân, đồng thời cũng là những nhiệm vụ cách mạng quan trọng mà Bác mong muốn Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân Ninh Bình cần phải tập trung thực hiện.

Trong 5 lần Bác về thăm Ninh Bình, dịp Bác về dự Hội nghị sản xuất vụ đông-xuân ngày 18/10/1959 là dịp thể hiện rõ nhất tình cảm sâu sắc của Bác với Đảng bộ và Nhân

Thành phố Hoa Lư hôm nay.
Ảnh: ĐỨC NGHĨA

PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA...

(TIẾP THEO TRANG 3)

Cần phải làm gì để phát triển công nghiệp văn hóa tỉnh Ninh Bình khi bước vào kỷ nguyên mới-kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

Muốn phát triển công nghiệp văn hóa cần phải đổi mới mạnh mẽ về tư duy và quyết liệt trong hành động, huy động đủ nguồn lực đầu tư. Phải có cơ chế, chính sách mang tính đột phá để phát huy đầy đủ vai trò các chủ thể, phối hợp nhịp nhàng giữa các tác nhân, trong đó nhà nước đóng vai trò kiến tạo, người dân và doanh nghiệp là trung tâm, các nhà khởi nghiệp đổi mới sáng tạo là nòng cốt.

Tạo chuyển biến căn bản nhận thức trong cả hệ thống chính trị và toàn xã hội về phát triển công nghiệp văn hóa, nhất là người đứng đầu các địa phương, cơ quan, đơn vị. Đây là một ngành kinh tế dựa trên tài nguyên văn hóa, đòi hỏi các nhà lãnh đạo, quản lý cũng như doanh nghiệp và người dân phải có nền tảng nhận thức sâu sắc cả về văn hóa và kinh tế, kết hợp chặt chẽ giữa phát triển kinh tế và bảo tồn di sản văn hóa, phát huy sức mạnh mềm của văn hóa và động lực của thị trường để chuyển hóa tài nguyên văn hóa thành của cải cho xã hội, đóng góp vào tăng trưởng, giải quyết việc làm, quảng bá các giá trị văn hóa, giáo dục truyền thống lịch sử, xây dựng thương hiệu địa phương. Cần có những chương trình đào tạo, bồi dưỡng chuyên sâu cho mọi đối tượng về văn hóa và phát triển công nghiệp văn hóa, nhất là những cơ chế, phương thức, vai trò, trách nhiệm các chủ thể, các tác nhân tham gia, nguồn lực đầu tư phát triển... trong điều kiện cụ thể của tỉnh Ninh Bình.

Không giống như sáng tạo văn hóa cổ điển thường xuất phát từ vai trò một cá nhân hoặc một cộng đồng trú danh (như văn hóa dân gian) thì sáng tạo các sản phẩm công nghiệp văn hóa dựa trên liên kết đa tác nhân giữa những người sáng tạo nội dung văn hóa, nghệ thuật với người sáng tạo mô hình quản trị, phương thức kinh doanh, sáng tạo thị trường, sáng tạo ứng dụng công nghệ,... cùng với sự hỗ trợ khéo léo của nhà nước. Vì vậy, phát triển công nghiệp văn hóa đi đôi với phát triển doanh nghiệp khởi nghiệp dựa trên nền tảng giá trị văn hóa, nghệ thuật, giải trí, thông qua các hình thức như công ty, trung tâm, ban nhạc, hãng phim,... hoạt động theo tính chất doanh nghiệp đổi mới sáng tạo trong các lĩnh vực như du lịch, nghệ thuật biểu diễn, tổ chức sự kiện, điện ảnh, thể thao, kinh tế di sản, thiết kế thời trang, mỹ nghệ truyền thống, mỹ thuật công nghiệp, trò chơi kỹ thuật số, kinh tế truyền thông... Khai thông các nguồn lực để huy động, phát huy vai trò khu vực tư nhân tham gia các hình thức đầu tư theo đối tác công tư (PPP) trong phát triển công nghiệp văn hóa, giải trí.

Vai trò kiến tạo và hỗ trợ từ phía nhà nước có tầm quan trọng đặc biệt cho phát triển công nghiệp văn hóa, giải trí. Hầu như tài nguyên di sản văn hóa, di sản thiên nhiên thuộc sở hữu nhà nước, cần đến nguồn đầu tư công đủ lớn bảo đảm cho năng lực bảo tồn, phục hồi di sản, đạt ngưỡng bảo đảm khả năng “làm mới” thu hút tư nhân đầu tư phát triển sản phẩm thương mại và khai thác dịch vụ. Những tài sản thuộc sở hữu cá nhân, nhất là ý tưởng sáng tạo, bản quyền tác giả cần trách nhiệm bảo vệ, bảo hộ của nhà nước, có cơ chế định giá, lượng giá các giá trị vô hình, làm cơ sở cho góp vốn khởi nghiệp, thúc đẩy thương mại hóa. Phát triển các doanh nghiệp kinh doanh trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa luôn cần đến vai trò hỗ trợ khởi nghiệp của nhà nước thông qua các chính sách ưu đãi sử dụng đất đai, lập và vận hành trung tâm khởi nghiệp, miễn thuế có thời hạn, hỗ trợ đào tạo nhân lực cùng các chính sách thương mại quốc tế liên quan đến xuất-nhập khẩu văn hóa phẩm, phụ kiện trong các ngành công nghiệp văn hóa.

Phát triển công nghiệp văn hóa, giải trí phải đặt trong thị trường rộng lớn và tầm nhìn toàn cầu về hợp tác giữa các thành phố di sản, các trung tâm công nghiệp văn hóa, giải trí, thông qua đó để thu hút đầu tư, mở rộng thị trường, chia sẻ về công nghệ, kinh nghiệm bảo tồn di sản gắn với thúc đẩy phát triển kinh tế di sản. Chỉ trên cơ sở liên kết, hợp tác rộng rãi mới nâng cao vị thế của Ninh Bình với tư cách là một trung tâm công nghiệp văn hóa, giải trí của vùng, quốc gia và vươn tầm quốc tế.

Những công việc cần làm trước mắt sau khi thành lập thành phố Hoa Lư là xây dựng quy chuẩn kỹ thuật và thương hiệu địa phương của một Đô thị di sản thiên niên kỷ mà ở đó phát triển công nghiệp văn hóa, giải trí vừa tạo nền tảng cho kinh tế đô thị di sản, vừa khẳng định bản sắc riêng có trong quá trình hội nhập quốc tế. Mở rộng hợp tác với các trung tâm công nghiệp văn hóa, giải trí lớn trong nước và quốc tế theo cả chiều quan hệ địa phương-địa phương, doanh nghiệp-doanh nghiệp, địa phương-doanh nghiệp, tạo sân chơi hấp dẫn thu hút giới đầu tư, giới công nghiệp văn hóa, giải trí có uy tín, thương hiệu, tiềm lực đến kinh doanh và hiện diện thường xuyên tại Ninh Bình.

Đi lên, giàu lên, mạnh lên bằng du lịch và công nghiệp văn hóa chính là “chìa khóa” mở “kho báu di sản”, phát huy sức mạnh văn hóa, con người vùng đất Cố đô Hoa Lư. Đây cũng là trách nhiệm báo công, là nghĩa vụ báo đáp các bậc tiền nhân về tài sản văn hóa luôn được hậu thế thừa kế, gìn giữ, không ngừng được bồi đắp, làm giàu bằng năng lực sáng tạo và khát vọng vươn lên vì quê hương phồn thịnh, dân tộc trường tồn, Nhân dân hạnh phúc.

về đoàn kết toàn dân, đoàn kết trong Đảng và ngoài Đảng, đoàn kết lương-giáo, Ninh Bình đã triển khai và nhân rộng nhiều phong trào, cuộc vận động, như: “Vận động đồng bào có đạo và Nhân dân thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội”; “Vận động chức sắc, chức việc các tôn giáo chung tay xây dựng những ngôi nhà ấm tình đoàn kết lương-giáo”; phong trào “Vì người nghèo-không để ai bị bỏ lại phía sau”; “Hiển giác mạc vì mục đích nhân đạo”... Trong đó, phong trào hiến mô, tạng đã trở thành một biểu tượng đẹp về sự đoàn kết, nhân ái, thể hiện rõ tinh thần “tương thân, tương ái” của người dân Ninh Bình. Từ ca hiến tạng giác mạc đầu tiên ở xã Cồn Thoi (năm 2007), đến nay, toàn tỉnh có trên 15.000 người đăng ký hiến mô, tạng, trong đó có 483 người đã hiến (chủ yếu là người theo tôn giáo). Ninh Bình là địa phương dẫn đầu cả nước về phong trào hiến mô, tạng.

Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: “Đảng cần có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa, nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân”. Thấm nhuần lời căn dặn của Người, những năm qua, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Đảng bộ tỉnh đã định hình rõ quan điểm phát triển kinh tế theo hướng nhanh và bền vững, tập trung vào 3 trụ cột động lực để tăng trưởng kinh tế, đó là: Công nghiệp phụ trợ công nghệ cao, công nghệ sạch; nông nghiệp hữu cơ, sinh thái, tiên tiến; phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn.

Từ những chủ trương đúng đắn, kinh tế của tỉnh Ninh Bình đã đạt được mức tăng trưởng khá qua các giai đoạn. Quy mô nền kinh tế không ngừng được mở rộng. Cơ cấu ngành kinh tế chuyển dịch tích cực và theo đúng định hướng phát triển của tỉnh, tăng nhanh tỷ trọng các ngành dịch vụ, công nghiệp và giảm tỷ trọng nông nghiệp. Tỷ lệ hộ nghèo giảm nhanh qua các năm. Năm 2024, tỷ lệ hộ nghèo toàn tỉnh giảm còn 1,51% (năm 2023 là 1,86%), giảm 0,35% so với năm 2023. Quốc phòng, quân sự địa phương được tăng cường; an ninh chính trị, trật tự-an toàn xã hội được giữ vững.

Những kết quả đạt được đã tạo sức bật mới, động lực mới để Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân Ninh Bình viết tiếp hành trình làm theo lời Bác, chung sức, đồng lòng hiện thực hoá mục tiêu phấn đấu đến năm 2035 xây dựng tỉnh trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo, cực tăng trưởng khu vực các tỉnh phía Nam đồng bằng Sông Hồng.

Chương trình nghệ thuật tại lễ bế mạc Festival Ninh Bình năm 2024.

Ảnh: MINH QUANG

10 SỰ KIỆN, DẤU ẤN NỔI BẬT CỦA TỈNH NINH BÌNH NĂM 2024

Năm 2024, trong bối cảnh còn nhiều khó khăn nhưng bằng quyết tâm cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt của Đảng bộ, toàn quân, toàn dân, Ninh Bình tiếp tục có bước phát triển vững chắc, đạt được kết quả toàn diện trên các lĩnh vực. Báo Ninh Bình điểm lại 10 sự kiện, dấu ấn nổi bật của tỉnh trong năm qua.

1. CÔNG BỐ QUY HOẠCH TỈNH THỜI KỲ 2021-2030, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2050

Sau khi được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, ngày 28/5, tỉnh Ninh Bình đã tổ chức thành công hội nghị công bố Quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Đây là sự kiện quan trọng, nhằm công bố rộng rãi các nội dung của Quy hoạch tỉnh, đồng thời tiếp tục mở rộng tầm nhìn và khát vọng, mong muốn đưa Ninh Bình đến gần với các nhà đầu tư để chia sẻ, hợp tác và cùng nhau biến các tiềm năng, thế mạnh, mục tiêu, ý tưởng thành hiện thực, giúp Ninh Bình phát triển nhanh, bền vững, hài hòa trong thời gian tới.

Theo Quy hoạch được công bố, Ninh Bình phấn đấu đến năm 2030 cơ bản đạt các tiêu chí và đến năm 2035 trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo; tầm nhìn đến năm 2050 là thành phố trực thuộc Trung ương văn minh, hiện đại, thông minh, có bản sắc riêng, ngang tầm các đô thị di sản, thành phố sáng tạo trên thế giới. Quy hoạch xác định “ba nền tảng”, “bốn trụ cột” phát triển kinh tế và “7 nhiệm vụ trọng tâm, đột phá”. Trong đó, nền tảng quan trọng nhất là giá trị văn hóa-con người-thiên nhiên, tinh hoa văn hóa Cố đô. Về không gian phát triển, xác định 3 vùng chức năng, với vùng trung tâm có vai trò động lực, đột phá phát triển là thành phố Hoa Lư và thành phố Tam Điệp.

Quy hoạch này là cơ sở pháp lý quan trọng để tỉnh Ninh Bình hoạch định chính sách, triển khai các nhiệm vụ, tổ chức sắp xếp không gian lãnh thổ, phân bổ nguồn lực, thu hút đầu tư, phát huy tối đa các tiềm năng, thế mạnh, nhằm hiện thực hóa mục tiêu, khát vọng của Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân tỉnh Ninh Bình.

2. QUYẾT ĐỊNH THÀNH LẬP THÀNH PHỐ HOA LƯU-TẠO ĐIỀU KIỆN “HỒI SINH” DI SẢN ĐÔ THỊ CỔ ĐÔ

Ngày 10/12, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã thông qua Nghị quyết số 1318/NQ-UBTVQH15 về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã của tỉnh Ninh Bình giai đoạn 2023-2025. Nghị quyết này tạo cơ hội để tỉnh Ninh Bình thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính gắn với cơ cấu lại đô thị, mở rộng không gian phát triển.

Theo đó, Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết nghị: Thành lập thành phố Hoa Lư trên cơ sở nhập toàn bộ diện tích tự nhiên, quy mô dân số của

huyện Hoa Lư và toàn bộ diện tích tự nhiên, quy mô dân số của thành phố Ninh Bình. Sau khi thành lập, thành phố Hoa Lư có diện tích tự nhiên là 150,24 km² và quy mô dân số là 238.209 người; có 20 đơn vị hành chính cấp xã, gồm 12 phường và 8 xã...

Việc thành lập thành phố Hoa Lư là sự tiếp nối truyền thống lịch sử lâu đời của vùng đất Cố đô; tạo nên lợi thế và giá trị đặc biệt cho phát triển kinh tế đô thị và xây dựng hình ảnh đô thị gắn với Quần thể danh thắng Tràng An; là bước đầu trong lộ trình xây dựng tỉnh Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo, văn minh, hiện đại hàng đầu của cả nước, có tầm vóc quốc tế và đảm bảo theo quy hoạch đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt, trong đó thành phố Hoa Lư là hạt nhân có vai trò dẫn dắt.

Nghị quyết cũng quy định cụ thể về sắp xếp đơn vị hành chính thuộc tỉnh Ninh Bình. Theo đó, sau khi sắp xếp, tỉnh Ninh Bình có 7 đơn vị hành chính cấp huyện (giảm 1 đơn vị so với trước khi sắp xếp) và 125 đơn vị hành chính cấp xã (giảm 18 đơn vị)...

Khẩn trương triển khai Nghị quyết, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Kế hoạch thực hiện với mục đích, yêu cầu cụ thể. Đặc biệt, ngày 26/12/2024, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh đã công bố Quyết định thành lập Đảng bộ thành phố Hoa Lư. Theo đó, Đảng bộ thành phố Hoa Lư chính thức đi vào hoạt động từ ngày 1/1/2025. Bộ máy chính quyền thành phố cũng chính thức hoạt động cùng ngày.

3. NINH BÌNH LỘT TỐP 20 TỈNH, THÀNH PHỐ CÓ TỐC ĐỘ TĂNG TRƯỞNG GRDP CAO NHẤT TOÀN QUỐC

Năm 2024, bức tranh kinh tế-xã hội của tỉnh tiếp tục khởi sắc với những bước phát triển vững chắc, toàn diện; hoàn thành và hoàn thành vượt mức 15/15 chỉ tiêu và nhóm các chỉ tiêu phát triển kinh tế-xã hội chủ yếu, trong đó hoàn thành vượt mức 14 chỉ tiêu. Đặc biệt, tốc độ tăng trưởng GRDP của tỉnh ước đạt 8,56%, xếp thứ 17/63 tỉnh, thành phố, thứ 5/11 tỉnh, thành phố Vùng đồng bằng Sông Hồng. Trong đó phải kể đến đóng góp quan trọng của một số ngành, lĩnh vực như: Sản xuất công nghiệp với mức tăng trưởng khá, GRDP ngành công nghiệp ước đạt 15.494,5 tỷ đồng, tăng 10,8% so với năm 2023. Các ngành dịch vụ phát triển mạnh mẽ, GRDP khu vực dịch vụ đạt 22.549 tỷ đồng, tăng 10,05%. Đặc biệt, doanh thu du lịch đạt hơn 9.100 tỷ đồng, tăng 40,15% so với năm trước; toàn tỉnh đón trên 8,7 triệu lượt du khách, tăng 30% so với

năm 2023, vượt 16% kế hoạch năm...

Những con số về kết quả phát triển kinh tế-xã hội năm 2024 là sự phản ánh hiệu quả công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh, cùng sự vào cuộc đồng bộ, nghiêm túc, trách nhiệm, quyết liệt, linh hoạt, sâu sát của các sở, ngành, địa phương; tinh thần đoàn kết “trên dưới một lòng” của cả hệ thống chính trị, cộng đồng doanh nghiệp và Nhân dân. Tỉnh đã tập trung chỉ đạo triển khai các nhiệm vụ, giải pháp thúc đẩy tăng trưởng; làm tốt công tác dự báo, thường xuyên cập nhật các kịch bản tăng trưởng; tiếp tục thu hút đầu tư, đẩy mạnh cải cách hành chính, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp phát triển sản xuất, kinh doanh... Trong năm 2024, tỉnh cũng đã đẩy nhanh tiến độ thi công, hoàn thiện cơ bản một số công trình trọng điểm, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, thúc đẩy phát triển mạnh mẽ kinh tế-xã hội của tỉnh trước mắt và dài hạn.

4. SAU 10 NĂM ĐƯỢC VINH DANH, DI SẢN TRÀNG AN TRỞ THÀNH MỘT TRONG NHỮNG HÌNH MẪU TIÊU BIỂU NHẤT THẾ GIỚI VỀ KẾT HỢP GIỮA BẢO TỒN VÀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ-XÃ HỘI

Năm 2024 đánh dấu chặng đường 10 năm Quần thể Danh thắng Tràng An được UNESCO ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới.

Sau 10 năm, với sự vào cuộc quyết liệt và quyết tâm, cách làm bài bản, sáng tạo của cấp ủy, chính quyền, doanh nghiệp và người dân, Quần thể danh thắng Tràng An được đánh giá là một trong những mô hình mẫu mực, tiêu biểu nhất trên thế giới về sự kết hợp thành công giữa phát triển kinh tế và du lịch bền vững mà vẫn có thể tôn trọng thiên nhiên, bảo đảm hài hòa lợi ích giữa người dân, doanh nghiệp và Nhà nước, đồng thời trở thành biểu tượng của sự cam kết có trách nhiệm của Việt Nam trong việc thực hiện Công ước UNESCO về bảo vệ di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới năm 1972. Bên cạnh ý nghĩa thúc đẩy sự phát triển kinh tế-xã hội, sự trân trọng bảo tồn, phát huy Di sản Tràng An còn là nhịp cầu gắn kết văn hóa giữa Việt Nam và các quốc gia trên thế giới vì mục tiêu và khát vọng hòa bình, tinh thần nhân văn cao cả.

Tại chương trình Kỷ niệm 10 năm Quần thể danh thắng Tràng An được UNESCO ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới, đồng chí Bí thư Tỉnh ủy Đoàn Minh Huấn khẳng định: Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân tỉnh Ninh Bình sẽ tiếp

tục phát huy những kết quả đã đạt được, làm tròn trọng trách thay mặt Nhân dân cả nước gìn giữ, bảo tồn, phát huy tài sản vô giá của dân tộc và nhân loại đối với Di tích quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư, giá trị nổi bật toàn cầu của Quần thể danh thắng Tràng An.

5. CHỦ ĐỘNG ỨNG PHÓ VỚI BÃO, LŨ LỊCH SỬ, ĐẶT TÍNH MẠNG, AN TOÀN, SỨC KHỎE CỦA NGƯỜI DÂN LÊN TRÊN HẾT

Những ngày đầu tháng 9/2024, bão số 3 và hoàn lưu của bão đã gây mưa to đến rất to trên địa bàn tỉnh Ninh Bình. Đã xuất hiện đỉnh lũ trên sông Hoàng Long đạt trên báo động 3; trên sông Đáy trên báo động 3, vượt mức đỉnh lũ lịch sử năm 2017: 0,20m.

Trung ương và tỉnh đã có sự chỉ đạo kịp thời, sâu sát, phù hợp với tình hình thực tế nhằm ứng phó với những diễn biến do mưa lũ gây ra. Theo đó, tỉnh đã ban hành văn bản chỉ đạo, các công điện và 1 lệnh di dân vùng phân lũ, chậm lũ. Tổ chức các đoàn kiểm tra và phân công các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy bám sát địa bàn để chỉ đạo, đôn đốc các địa phương sẵn sàng lực lượng, phương tiện, vật tư ứng phó và khắc phục hậu quả của bão, lũ... Trong đó yêu cầu tiên quyết là đặt tính mạng, an toàn, sức khỏe của người dân lên trên hết.

Nhờ đó, các thiệt hại đã được giảm tới mức thấp nhất, Ninh Bình không có thiệt hại về người, tất cả các hộ dân tại khu vực nguy cơ ảnh hưởng được di dời đến nơi an toàn. Tỉnh cũng huy động tối đa nguồn lực chăm lo tốt đời sống, không để Nhân dân thiếu thực phẩm, thiếu nước uống, thiếu thuốc chữa bệnh. Hệ thống đê điều, trạm bơm, thông tin liên lạc của tỉnh vận hành an toàn, liên tục, đảm bảo chống lũ, tiêu úng, cấp điện phục vụ sản xuất và sinh hoạt cho Nhân dân...

Thực tiễn công tác ứng phó với bão, lũ trong năm vừa qua tiếp tục khẳng định năng lực phòng, chống thiên tai của tỉnh với hệ thống chỉ huy thống nhất, các lực lượng hoạt động hiệu quả, người dân có ý thức cao trong phòng, chống thiên tai.

6. KỶ NIỆM 55 NĂM THỰC HIỆN DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VÀ 65 NĂM NGƯỜI VỀ THĂM NINH BÌNH

Ngày 16/10, Tỉnh ủy, HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh trọng thể tổ chức Kỷ niệm 55 năm thực hiện Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh (1969-2024) và 65 năm Người về thăm Ninh Bình (1959-2024).

Khắc ghi tâm nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong bản Di chúc và những lời căn dặn khi Bác về thăm Ninh Bình, 65 năm qua, nhất là từ khi tái lập tỉnh năm 1992 đến nay, Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân Ninh Bình đã nêu cao tinh thần đoàn kết, chủ động, sáng tạo, phát huy tiềm năng, lợi thế, vượt qua khó khăn, thách thức, đạt được những thành tựu quan trọng, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực. Đảng bộ tỉnh luôn quan tâm làm tốt công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các cấp ủy, tổ chức đảng được nâng lên. Đặc biệt, sự đồng thuận xã hội, niềm tin của Nhân dân, mối quan hệ máu thịt giữa Nhân dân với Đảng ngày càng bền chặt. Khối đại đoàn kết toàn dân ngày càng được củng cố vững chắc.

Chương trình kỷ niệm là dịp để ôn lại chặng đường đã qua, tự hào báo công với Bác về những thành tựu to lớn mà Đảng bộ, Chính quyền, quân và dân trong tỉnh đã giành được. Đặc biệt, thông qua chương trình kỷ niệm cũng khơi dậy niềm tự hào, lòng thành kính và biết ơn vô hạn đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, để các thế hệ cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân Ninh Bình cùng khắc sâu những lời dạy của Bác, gợi mở những suy nghĩ và cùng hành động, chung tay hiện thực hóa các mục tiêu, khát vọng.

7. CHỦ TRƯỞNG NHẤT QUÁN, TƯ DUY SÁNG TẠO TRONG CÔNG TÁC PHÁT TRIỂN ĐẢNG

Năm 2024, với tinh thần chủ động, quyết liệt, bám sát các nhiệm vụ trọng tâm, các cấp ủy, tổ chức đảng của tỉnh đã thực hiện đồng bộ các giải pháp và đạt được nhiều kết quả quan trọng trong công tác tổ chức xây dựng Đảng, tạo tiền đề tiến tới đại hội đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2025-2030. Trong đó, việc thành lập tổ chức đảng, phát triển đảng viên được quan tâm chỉ đạo với những sáng tạo, đổi mới trong cách thức triển khai, phù hợp với điều kiện thực tế. Năm 2024, toàn tỉnh đã thành lập được 10 tổ chức đảng, 23 công đoàn cơ sở và 12 tổ chức Đoàn, Hội tại các doanh nghiệp ngoài nhà nước. Năm 2024, toàn tỉnh đã kết nạp mới 2.822 đảng viên, vượt 25% kế hoạch, nâng tổng số đảng viên toàn tỉnh hiện nay là 76.333 đảng viên.

Kiên định mục tiêu nâng cao chất lượng đảng viên và đẩy mạnh việc kết nạp đảng viên làm nền tảng, động lực tăng cường sức mạnh của tổ chức Đảng, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã tập trung chỉ đạo các tổ chức cơ sở đảng triển khai nhiều giải pháp có tính khả thi cao trong công tác phát triển đảng, đảm bảo số lượng đi cùng chất lượng. Đã đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao nhận thức của cấp ủy, tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên về mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác phát triển đảng viên. Xây dựng kế hoạch, khảo sát nguồn và giao chỉ tiêu kết nạp đảng viên cụ thể cho các tổ chức đảng ngay từ đầu năm; làm tốt công tác tạo nguồn kết nạp đảng viên, quan tâm nguồn kết nạp đảng trong công chức, viên chức, học sinh, sinh viên, công nhân lao động...

8. XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI NÂNG CAO, KIỂU MẪU ĐẠT KẾT QUẢ NỔI BẬT

Mục tiêu trở thành một trong những tỉnh đầu tiên của cả nước hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới (NTM) theo bộ tiêu chí giai đoạn 2021-2025 đang dần hiện hữu khi tỉnh tập trung hoàn thiện các tiêu chí và hồ sơ hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM năm 2024.

Cũng trong năm qua, Yên Khánh là huyện đầu tiên của tỉnh Ninh Bình và là một trong 6 huyện đầu tiên của cả nước được công nhận huyện đạt chuẩn NTM nâng cao. Huyện Yên Mô đã hoàn thiện hồ sơ đề nghị Hội đồng thẩm định Trung ương xét công nhận huyện đạt chuẩn NTM nâng cao năm 2024; có 15 xã đạt chuẩn NTM nâng cao; 6 xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu. Lũy kế đến hết năm 2024, toàn tỉnh có 2 huyện đạt chuẩn NTM nâng cao; 65 xã đạt chuẩn NTM nâng cao; 24 xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu, vượt mục tiêu đề ra.

Những kết quả toàn diện trong xây dựng NTM nâng cao, kiểu mẫu không chỉ tạo diện mạo mới, sức sống mới theo hướng văn minh, hiện đại cho

các làng quê, mà còn tạo ra bước chuyển mạnh mẽ từ nhận thức đến hành động của cả hệ thống chính trị và mỗi người dân.

9. KHẲNG ĐỊNH NĂNG LỰC VÀ CAM KẾT MẠNH MẼ CỦA NINH BÌNH TRONG VIỆC TỔ CHỨC CÁC SỰ KIỆN VĂN HÓA MANG TẦM QUỐC GIA VÀ QUỐC TẾ

Với nhiều thế mạnh sẵn có, cùng sự đầu tư về thiết chế văn hóa hiện đại và cơ chế, chính sách phù hợp, năm 2024, Ninh Bình tiếp tục trở thành "điểm hẹn" của nhiều sự kiện văn hóa, hội thảo khoa học tầm quốc gia, quốc tế. Qua đó các giá trị bản sắc độc đáo được quảng bá, lan tỏa, từng bước chuyển thành nguồn lực nội sinh thúc đẩy phát triển.

Nổi bật là tỉnh đã tổ chức thành công Lễ hội Hoa Lư năm 2024 gắn với Kỷ niệm 1.100 năm Ngày sinh Đinh Tiên Hoàng Đế; chuỗi sự kiện Kỷ niệm 10 năm Quần thể danh thắng Tràng An được UNESCO ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới; các hoạt động Tuần Du lịch Ninh Bình "Sắc vàng Tam Cốc-Tràng An"; Festival Ninh Bình 2024 với chủ đề "Dòng chảy di sản"... Thành công của chuỗi sự kiện này tiếp tục khẳng định năng lực và cam kết mạnh mẽ của tỉnh Ninh Bình trong việc tổ chức các sự kiện văn hóa lớn mang tầm quốc gia, quốc tế; hiện thực hóa chủ trương xây dựng Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỳ, thành phố sáng tạo, một trung tâm tổ chức sự kiện, công nghiệp văn hóa, chuyển đổi số trong mọi lĩnh vực; góp phần thúc đẩy giao lưu, hợp tác, phát triển du lịch, tạo động lực phát triển kinh tế-xã hội.

10. GIÁO DỤC NINH BÌNH GIỮ VỮNG VỊ TRÍ TỐP ĐẦU TOÀN QUỐC

Năm qua, ngành Giáo dục-Đào tạo Ninh Bình đã gặt hái nhiều thành công, qua đó tiếp tục khẳng định vị trí trong nhóm các tỉnh dẫn đầu cả nước về chất lượng giáo dục đại trà và giáo dục mũi nhọn. Trong Kỳ thi chọn học sinh giỏi Quốc gia THPT, tỷ lệ học sinh Ninh Bình tham gia dự thi đoạt giải là 86,6%, xếp thứ 6 toàn quốc-kết quả cao nhất từ trước tới nay về cả chất lượng và tỷ lệ đoạt giải. Tại kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024, tỷ lệ tốt nghiệp đạt 99,95%, điểm trung bình tất cả các bài thi của thí sinh tỉnh Ninh Bình xếp thứ 2 toàn quốc, có 1 học sinh là thủ khoa "kép" toàn quốc. Đây là năm thứ 8 liên tục tỉnh Ninh Bình có điểm trung bình tất cả các bài thi của Kỳ thi tốt nghiệp THPT nằm trong top đầu toàn quốc. Cùng với đó, quy mô mạng lưới trường, lớp các cấp học, bậc học ngày càng phát triển, cơ bản đáp ứng nhu cầu học tập trên địa bàn tỉnh. Đội ngũ nhà giáo được chăm lo, phát triển cả về chất lượng và số lượng...

Kết quả đạt được là động lực để ngành Giáo dục-Đào tạo Ninh Bình tiếp tục có những bước tiến mới, trước mắt là hoàn thành tốt các mục tiêu, nhiệm vụ năm học 2024-2025: Kiểm định chất lượng giáo dục và công nhận mới, nâng mức độ chuẩn cho 12 trường học đạt chuẩn Quốc gia; nâng tỷ lệ phòng học kiên cố lên 92,4%; thi chọn học sinh giỏi Quốc gia THPT có ít nhất 65% học sinh dự thi đạt giải; chuẩn bị các điều kiện tốt nhất cho Kỳ thi tốt nghiệp THPT 2025-năm đầu tiên đổi mới theo chương trình giáo dục phổ thông 2018...

(CÁC SỰ KIỆN, DẤU ẤN DO BÁO NINH BÌNH CHỌN)

Động lực kiến tạo sự phát triển bền vững

ĐINH NGỌC

Năm 2024 là một năm đánh dấu nhiều thành tựu quan trọng trong hoạt động của HĐND tỉnh Ninh Bình. Các đại biểu HĐND đã thể hiện vai trò giám sát, quyết định và đại diện Nhân dân một cách tích cực, góp phần hoạch định chiến lược, chính sách thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội của tỉnh, xứng đáng với niềm tin, sự kỳ vọng của cử tri và Nhân dân trong tỉnh.

Đông chí Mai Văn Tuất, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh giám sát việc thực hiện hỗ trợ xây dựng, sửa chữa nhà ở cho hộ nghèo theo Nghị quyết số 43 của HĐND tỉnh tại gia đình bà Nguyễn Thị Hoa, xóm Ninh Cơ, xã Văn Hải (Kim Sơn).

Ảnh: ĐỨC LAM

Những quyết sách chiến lược

Năm 2024, HĐND tỉnh đã tổ chức thành công 8 kỳ họp, thông qua 146 nghị quyết quan trọng, bao gồm các nghị quyết quy phạm pháp luật, nghị quyết cá biệt và nghị quyết về công tác nhân sự. Các nghị quyết được ban hành đảm bảo tính pháp lý cao, phù hợp với tình hình thực tế. Nhiều nghị quyết mang tầm chiến lược đã góp phần tạo động lực thúc đẩy, phục hồi kinh tế-xã hội, hỗ trợ người dân, doanh nghiệp và thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương.

Bám sát sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, căn cứ tình hình thực tiễn, HĐND tỉnh đã kịp thời cụ thể hóa chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và quyết định những vấn đề quan trọng

thuộc thẩm quyền, trong đó có nhiều cơ chế, chính sách đặc thù nhằm giải phóng nguồn lực, phát huy tiềm năng, lợi thế của tỉnh, kiến tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội, đảm bảo quốc phòng-an ninh và giải quyết các yêu cầu xuất phát từ thực tiễn cuộc sống.

Tiêu biểu phải kể đến các Nghị quyết: Về sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã tỉnh Ninh Bình, giai đoạn 2023-2025; về phát triển đô thị thành phố Hoa Lư đến năm 2040; về chính sách hỗ trợ đối với cán bộ, công chức cấp xã, người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố dồi dư do sắp xếp đơn vị hành chính... Các nghị quyết được ban hành kịp thời đã tạo cơ sở pháp lý quan trọng cho việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã

được triển khai một cách hiệu quả, đúng lộ trình và hướng tới mục tiêu xây dựng thành phố Hoa Lư là đô thị loại I trực thuộc tỉnh. Đây được xem là quyết sách tạo bước đột phá về phát triển đô thị của tỉnh, tạo dư địa phát triển đô thị, nông thôn của các địa phương trong tỉnh sau này.

Từ những quyết sách quan trọng của HĐND tỉnh đã góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế của tỉnh. Năm 2024, tốc độ tăng trưởng GRDP ước đạt 8,56%, cao hơn mức bình quân toàn quốc. Tổng thu ngân sách trên địa bàn ước đạt 20.150 tỷ đồng, vượt 8,3% dự toán. Đặc biệt, các chính sách liên quan đến hỗ trợ từ nguồn vốn sự nghiệp ngân sách Nhà nước thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 do HĐND tỉnh ban hành

đã tạo điều kiện để Ninh Bình hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới vào năm 2024. Đến nay, toàn tỉnh có 2 huyện (Yên Khánh, Yên Mô) đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao; có 65 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao; 24 xã đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu. Cùng với đó, các chính sách an sinh xã hội, y tế, giáo dục được ban hành kịp thời, Nhân dân đồng tình, hưởng ứng, triển khai đem lại hiệu quả thiết thực trong thực tiễn, góp phần nâng cao cuộc sống của người dân.

Vai trò của HĐND tỉnh ngày càng được khẳng định, thể hiện rõ nét bằng những quyết sách đúng đắn, kịp thời, mang tầm chiến lược, tạo động lực cho phát triển của tỉnh Ninh Bình. Những quyết sách đó còn thể hiện tình cảm, trách nhiệm của các vị đại biểu HĐND tỉnh, luôn sâu sát cơ sở, thấu hiểu và trăn trở với những nguyện vọng chính đáng của cử tri và Nhân dân.

Nâng cao chất lượng giám sát

Với tinh thần làm việc trách nhiệm trước cử tri và Nhân dân, Thường trực HĐND tỉnh đặc biệt quan tâm tổ chức có hiệu quả hoạt động giám sát, từ giám sát tại các kỳ họp đến giám sát chuyên đề. Các hoạt động giám sát đã giúp phát hiện và giải quyết nhiều khó khăn, bất cập, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý Nhà nước, tạo sự đồng thuận cao.

Một trong những hoạt động giám sát được cho là hiệu quả và mang lại nhiều chuyển biến tích cực, đó là hoạt động chất vấn và trả lời chất vấn tại kỳ họp. Trong năm, Thường trực HĐND tỉnh đã xem xét, lựa chọn và đề nghị HĐND tỉnh quyết định 4 nhóm vấn đề, đó là các nhóm vấn đề liên quan đến phát triển cụm công nghiệp trên địa bàn tỉnh; vấn đề về công tác đào tạo nghề và giải quyết việc làm; phát triển các sản phẩm OCOP cấp tỉnh và việc sắp xếp tổ chức bộ

Về Ninh Bình

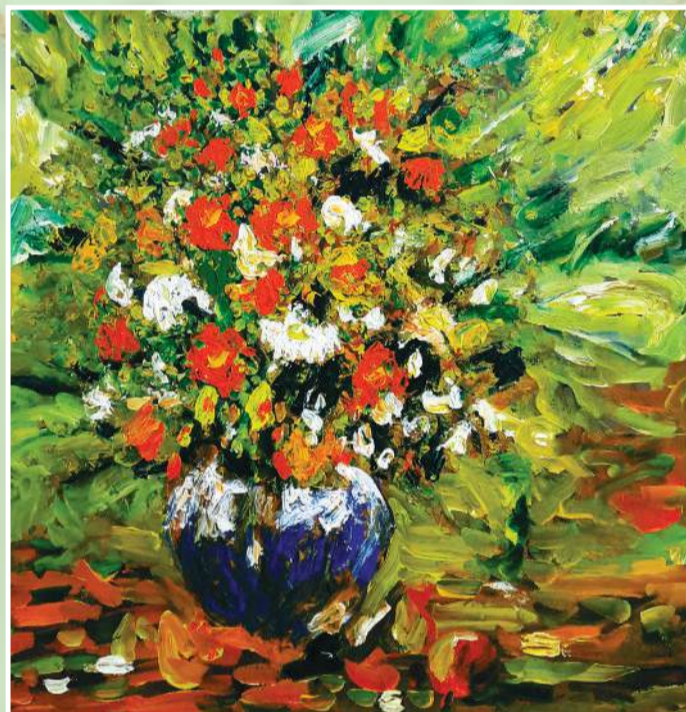
BÌNH NGUYỄN

Về Ninh Bình khi chiều buông
Ngôi sao như mắt em ngày lên
Hoa súng nở dọc triền sông nước
Ngóng tìm ai mà hóa những ngọn đèn

Khi nghe được tiếng trong lòng đã
Mới biết yêu hơn mảnh đất này
Mảnh đất núi sông về tụ lại
Hóa nghìn nhan sắc dưới trời mây

Sông nước nơi đây như nghiêng mây
Núi dựng nơi đây như bút đá
Đêm trăng Ngô Giang em chải tóc
Long bong mái chèo anh sang sông

Đi giữa tiếng chuông nghe lá hát
Sắc nắng bỏ đê vàng trái mật
Cổ tích lên hương từ trang sách
Xa xôi ơi mọi nẻo hóa nên gần...

Hoa xuân.

Tranh sơn dầu: BÙI THANH LIÊM

Xuân đến

THANH BÌNH

Mơ mơn chồi non bật lên từ những cành khô
Muôn hoa khoe sắc, len hương vào từng khung cửa
Ríu rít tiếng chim ca từ khung trời rộng mở
Mắt ai như ánh sao trong đêm tĩnh lặng
Má ai hồng như mặt trời vừa ló rạng
Đồ Đông đợi nắng trên mỗi hiên nhà...
Và Xuân đến!

Kìa em, mùa Xuân đã sang
Mưa đang giát bạc chồi non
Vui dâng rạng ngời ánh mắt
Mêng mang tiếng trống hội làng.

Đã bao tháng ngày chờ đợi
Trao lời hẹn ước cùng Xuân
Sao vẫn như là mơ ấy
Khi Xuân-Em đến thật gần.

máy thực hiện cơ chế tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập thuộc ngành Y tế.

Điều đáng chú ý là trong những năm gần đây, các phiên chất vấn và trả lời chất vấn của HĐND tỉnh đã có đổi mới trong cách thức tổ chức với việc chất vấn trực tiếp tại hội trường mà không gửi câu hỏi trước cho người được chất vấn. Nhiều vấn đề “nóng” thu hút sự quan tâm của cử tri và Nhân dân đã được các đại biểu HĐND tỉnh đưa lên nghị trường, qua đó tạo không khí trao đổi, tranh luận sôi nổi, cởi mở, dân chủ, giúp cho quá trình trả lời chất vấn được thực chất hơn.

Ông Nguyễn Quang Hoà, cử tri xã Gia Sinh (Gia Viễn) chia sẻ: Là nông dân, tôi rất quan tâm tới việc phát triển các sản phẩm OCOP. Vì vậy, khi được biết HĐND tỉnh đưa vấn đề này ra chất vấn tại kỳ họp giữa năm 2024, tôi đã theo dõi sát phiên chất vấn. Tôi nhận thấy, các đại biểu HĐND tỉnh nắm rất chắc thực tiễn, thể hiện sự trăn trở cùng với cử tri trong tháo gỡ khó khăn, phát triển sản phẩm OCOP như: Các chính sách thúc đẩy người nông dân xây dựng thương hiệu sản phẩm OCOP; việc duy trì và phát triển thị trường tiêu thụ, bảo đảm cho sản xuất bền vững, hình thành hệ thống sản phẩm đặc trưng của địa phương... Thông qua chất vấn, đã làm rõ trách nhiệm các sở, ngành, địa phương, từ đó thúc đẩy việc ban hành chính sách về hỗ trợ các sản phẩm OCOP cấp tỉnh. Tôi hi vọng, từ đây trên địa bàn tỉnh sẽ có thêm nhiều hơn nữa các sản phẩm đạt chuẩn OCOP 4 sao, 5 sao, góp phần nâng cao thu nhập cho nông dân.

Trong kết luận các phiên chất vấn và trả lời chất vấn tại các kỳ họp HĐND tỉnh, đồng chí Phó Bí thư Thường trực Tỉnh uỷ,

Chủ tịch HĐND tỉnh Mai Văn Tuất khẳng định: Thông qua chất vấn đã góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động chất vấn của HĐND tỉnh; đồng thời thúc đẩy việc thực hiện có hiệu quả các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trên các lĩnh vực thuộc nhóm vấn đề chất vấn. Các phiên chất vấn vừa thể hiện vai trò, trách nhiệm, quyền giám sát của HĐND tỉnh vừa thể hiện sự chia sẻ, đồng hành với công tác quản lý, điều hành của các cơ quan quản lý Nhà nước để tìm ra các giải pháp, giải quyết những khó khăn, vướng mắc, đáp ứng nguyện vọng, sự mong đợi của cử tri và Nhân dân trong tỉnh.

Năm 2024 khép lại với nhiều thành công của HĐND tỉnh, trong đó hoạt động giám sát tiếp tục có sự đổi mới, ngày càng hiệu quả; phương thức giám sát kết hợp giữa xem xét báo cáo, hồ sơ với khảo sát thực tế, gặp gỡ nắm thông tin từ người dân trên địa bàn, các đối tượng thụ hưởng chính sách và giám sát trực tiếp tại cơ sở, tổ chức các buổi làm việc với các cơ quan, đơn vị để làm rõ vấn đề. Thông qua giám sát đã chỉ rõ kết quả đạt được và những hạn chế, đồng thời kiến nghị giải pháp nhằm thực hiện tốt hơn chính sách, pháp luật của Nhà nước và các nghị quyết của HĐND tỉnh. Các kiến nghị của các đoàn giám sát đã được UBND tỉnh chỉ đạo triển khai thực hiện, tạo sự chuyển biến tích cực trong công tác quản lý Nhà nước.

Hoạt động giám sát ngày càng hiệu quả đã góp phần nâng cao tinh thần trách nhiệm của các cấp chính quyền địa phương trong giải quyết những ý kiến, kiến nghị của cử tri, của Nhân dân, nâng cao vị thế của cơ quan dân cử.

Thành phố Hoa Lư hôm nay. Ảnh: ANH TUẤN

TĂNG TỐC ĐỂ ĐẠT CAO NHẤT CÁC MỤC TIÊU CẢ NHIỆM KỲ

NGUYỄN THƠM

Vượt qua khó khăn, thách thức, năm 2024, Ninh Bình đã hoàn thành và hoàn thành vượt mức 15/15 chỉ tiêu và nhóm các chỉ tiêu phát triển kinh tế-xã hội chủ yếu; tốc độ tăng trưởng GRDP ước đạt 8,56%. Đây là nền tảng quan trọng để tỉnh hoàn thành mục tiêu cả giai đoạn 2020-2025, từng bước phấn đấu đến năm 2030 là cực tăng trưởng các tỉnh phía Nam đồng bằng Sông Hồng.

Đồng chí Phạm Quang Ngọc, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh thăm, tặng quà động viên cán bộ, công nhân thi công Dự án xây dựng tuyến đường bộ ven biển đoạn qua tỉnh Ninh Bình (giai đoạn II) trên địa bàn huyện Kim Sơn.

Ảnh: ĐỨC LAM

Bước vào đầu nhiệm kỳ với nhiều khó khăn, thách thức, đó là dịch COVID-19, xung đột địa chính trị ở nhiều nước và tình trạng lạm phát kinh tế thế giới kéo dài... tỉnh Ninh Bình đã luôn bám sát sự lãnh đạo của Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ, sự quan tâm, hướng dẫn của các bộ, ban, ngành Trung ương, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo tăng cường gắn kết chặt chẽ giữa công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị với nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội của địa phương.

Các đồng chí lãnh đạo UBND tỉnh tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, gắn với thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả chủ đề công tác năm với quan điểm xuyên

suốt, đó là: “Truy đến cùng, giải quyết triệt để”, làm phải “rõ việc, rõ người, rõ trách nhiệm, rõ thời gian và kết quả”. UBND tỉnh cũng đã tập trung chỉ đạo triển khai đồng bộ, quyết liệt, có trọng tâm, trọng điểm các nhiệm vụ, giải pháp thúc đẩy tăng trưởng; tăng cường công tác nghiên cứu, dự báo, nhận diện những khó khăn, thách thức, xác định động lực tăng trưởng, kịp thời thích ứng với tình hình, xu thế mới. Từ đó tạo được sự đồng thuận, quyết tâm của cộng đồng doanh nghiệp và Nhân dân trong tỉnh.

Do vậy, kinh tế-xã hội của tỉnh năm 2024 tiếp tục có bước phát triển vững chắc, toàn diện; hoàn thành và hoàn thành vượt mức 15/15 chỉ tiêu và nhóm các chỉ tiêu phát triển

kinh tế-xã hội chủ yếu, trong đó hoàn thành vượt mức 14 chỉ tiêu. Tổng sản phẩm xã hội năm 2024 ước đạt 57.265 tỷ đồng, tăng 8,56% so với năm 2023. Quy mô kinh tế đến hết năm 2024 ước đạt 98,9 nghìn tỷ đồng; GRDP bình quân đầu người ước đạt 96 triệu đồng.

Đồng chí Nguyễn Văn Hanh, Giám đốc Sở Giao thông Vận tải cho biết: Bước vào đầu nhiệm kỳ, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh đã ban hành nhiều nghị quyết, chương trình hành động, xác định rõ mục tiêu tập trung đầu tư hạ tầng giao thông quan trọng đảm bảo tính kết nối vùng, liên vùng, mở rộng không gian đô thị, tạo dư địa và động lực phát triển kinh tế-xã hội.

Trên cơ sở đó, trong năm

tỉnh đã đẩy nhanh tiến độ thi công, hoàn thiện cơ bản một số công trình giao thông trọng điểm, như đường Đông-Tây giai đoạn I, Cầu vượt sông Vân, tuyến đường trục T21 kết nối nút giao cao tốc Khánh Hòa với trung tâm thành phố Ninh Bình, tuyến đường ĐT.482 kết nối Quốc lộ 1A với Quốc lộ 10 và kết nối Quốc lộ 10 với Quốc lộ 12B, tỉnh Ninh Bình. Cùng với đó, tỉnh đã tập trung chỉ đạo hoàn thiện thủ tục thẩm định, phê duyệt Dự án Đầu tư xây dựng tuyến đường bộ cao tốc Ninh Bình-Hải Phòng đoạn qua tỉnh Ninh Bình; tiếp tục hoàn thiện thủ tục dự án mở rộng đường cao tốc Bắc-Nam phía Đông đoạn Cao Bồ-Mai Sơn... Những công trình này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, thúc đẩy phát triển mạnh mẽ kinh tế-xã hội của tỉnh trước mắt và có tầm chiến lược, dài hạn.

Được xác định là động lực mới, thúc đẩy tăng trưởng, trong 3 năm trở lại đây, lĩnh vực dịch vụ, du lịch luôn đạt tốc độ tăng trưởng cao. Năm 2024, giá trị GRDP ngành dịch vụ đạt 22.549 tỷ đồng,

tăng 10,05% so với năm 2023.

Với phương châm “Ninh Bình 4 mùa lễ hội”, trong năm tỉnh đã tổ chức nhiều sự kiện văn hóa, nghệ thuật, thể thao lớn, để lại ấn tượng tốt, được đánh giá cao như: Chuỗi các sự kiện Kỷ niệm 10 năm Quân thể Danh thắng Tràng An được UNESCO ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới; Kỷ niệm 1.100 năm Ngày sinh Đinh Tiên Hoàng Đế, khai mạc Lễ hội Hoa Lư năm 2024; Tuần Du lịch Ninh Bình “Sắc vàng Tam Cốc-Tràng An”; Giải bóng chuyền nữ quốc tế VTV Cup; Festival Ninh Bình lần thứ III... Qua đó thu hút đông đảo người dân, du khách trong và ngoài nước, thúc đẩy hoạt động du lịch phát triển mạnh mẽ, các ngành thương mại và dịch vụ diễn ra sôi động. Trong năm, toàn tỉnh đón trên 8,7 triệu lượt khách, tăng 26,5% so với cùng kỳ, vượt 16% kế hoạch năm; doanh thu du lịch đạt trên 9.100 tỷ đồng, tăng 40,15% so với năm trước và vượt kế hoạch Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XXII giao là 13,75%.

Một góc Quần thể danh thắng Tràng An.

Ảnh: TRƯỜNG HUY

Dây chuyền sản xuất ống xả ô tô tại Công ty TNHH JT Tube Việt Nam, Cụm công nghiệp Cầu Yên (thành phố Hoa Lư).
Ảnh: TRƯỜNG HUY

Tuy nhiên, giữ vai trò chủ đạo trong tăng trưởng kinh tế năm 2024 của tỉnh vẫn là khu vực công nghiệp-xây dựng, với tổng giá trị sản phẩm ước đạt 20.388,8 tỷ đồng, tăng 10,5%; trong đó, riêng công nghiệp ước đạt 15.494,5 tỷ đồng, tăng 10,8%. Đồng chí Dương Đức Đăng, Giám đốc Sở Công Thương cho biết: Những tháng đầu năm 2024, sản xuất công nghiệp đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức như: Thị trường tiêu thụ bị thu hẹp, sức mua giảm; ít đơn hàng; khó tìm kiếm khách hàng mới... Song với sự chỉ đạo, định hướng tập trung, kịp thời của UBND tỉnh về triển khai đồng bộ các giải pháp cơ cấu lại ngành công nghiệp theo hướng tăng tỷ trọng của ngành chế biến, chế tạo, giảm dần các ngành thâm dụng lao động; tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho doanh nghiệp, khơi thông thị trường đã tạo đà để ngành sản xuất công nghiệp phục hồi và phát triển. Đặc biệt là những doanh nghiệp chủ lực, có đóng góp lớn vào giá trị sản xuất và tăng thu ngân sách địa phương. Do vậy, Chỉ số sản xuất công nghiệp (IIP) trên địa bàn tỉnh tăng 10,29%; trong đó, ngành công nghiệp chế biến, chế tạo tăng

10,24%; sản xuất, phân phối điện tăng 16,52%; cung cấp nước, hoạt động quản lý và xử lý rác thải, nước thải tăng 4,05%; công nghiệp khai khoáng tăng 10,61%.

Với sự tăng trưởng toàn diện, tích cực của các ngành kinh tế chủ lực trong tỉnh đã tạo nguồn thu bền vững cho ngân sách Nhà nước. Tổng thu ngân sách trên địa bàn ước thực hiện năm 2024 là 20.150 tỷ đồng, vượt 8,3% dự toán, tăng 24,8% so với cùng kỳ năm 2023.

Như vậy, Ninh Bình cùng với cả nước đã bước qua 4/5 chặng đường của cả nhiệm kỳ. Nhìn lại chặng đường qua để thấy sự nỗ lực vượt bậc của Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân trong tỉnh. Những kết quả tích cực đạt được trong phát triển kinh tế-xã hội, cùng tinh thần đoàn kết, quyết tâm và khát vọng phát triển của Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân trong tỉnh, là nền tảng vững chắc để các ngành, địa phương hoàn thành thắng lợi toàn diện các mục tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XXII, đóng góp tích cực cùng cả nước thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng.

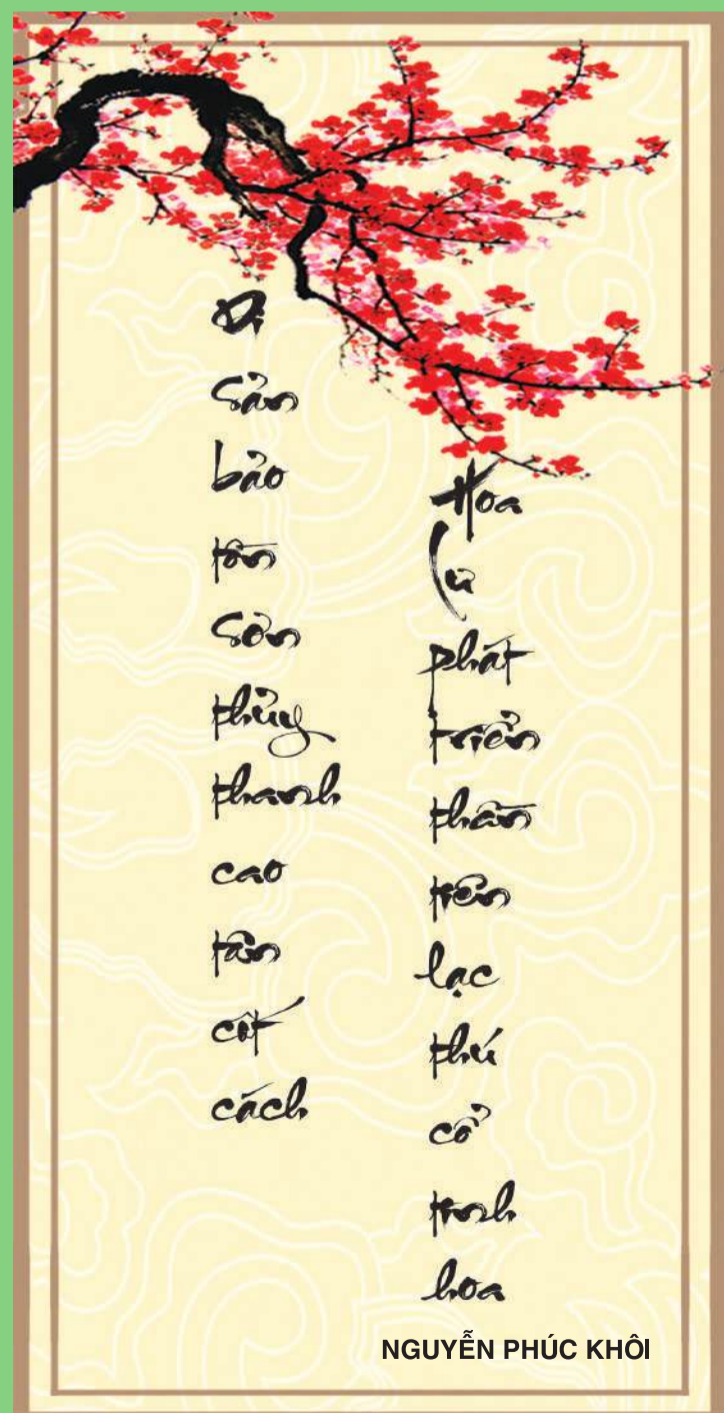
**Tấm gương
người Cộng sản**

ĐINH VĂN CHIÊM

Thúy Sơn sừng sững bên bờ.
Năm xưa chúng kiến phút giờ thiêng liêng
Đỉnh non cờ đỏ bay lên
Kêu gọi quần chúng khắp miền đấu tranh.

Độc lập dân tộc quyết giành
Tự do về với thị thành làng quê
Chiều nay lên Thúy Sơn nghe
Âm thanh vang vọng lời thề năm xưa.

Hương thơm tỏa ngát bốn mùa
Một thời oanh liệt như vừa hôm qua
Tấm gương vì nước non nhà
Của người Cộng sản sáng lòa muôn sau.

NGUYỄN PHÚC KHÔI

Ninh Bình phát triển công nghiệp văn hóa dựa trên lợi thế cạnh tranh, gắn với đô thị di sản, thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo

PGS.TS. NGUYỄN THỊ THU PHƯƠNG
Viện Văn hóa Nghệ thuật Quốc gia Việt Nam

Phát triển các ngành công nghiệp văn hóa là xu thế đang diễn ra mạnh mẽ, tạo động lực quan trọng thúc đẩy sự phát triển kinh tế-xã hội tại nhiều Quốc gia, đặc biệt tại hơn 350 thành phố thuộc mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO (UCCN). Bắt kịp nhanh xu hướng chung của thế giới, trong thời gian qua, tỉnh Ninh Bình đã sớm xác định phát triển Cố đô Hoa Lư và hai đô thị trực thuộc là thành phố Hoa Lư và thành phố Tam Điệp trở thành trung tâm công nghiệp văn hóa mới của khu vực đồng bằng Sông Hồng. Đồng thời, tỉnh cũng tích cực xây dựng lộ trình gia nhập mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO (UCCN) giai đoạn tiếp theo dựa trên các lợi thế cạnh tranh của các ngành công nghiệp văn hóa theo hướng bền vững.

Vậy lợi thế cạnh tranh của Ninh Bình trong phát triển các ngành công nghiệp văn hóa là gì? Quá trình tiến hành các dự án nghiên cứu tiềm năng đã phần nào chỉ ra, di sản văn hóa và thiên nhiên đa dạng, độc đáo tại Cố đô Hoa Lư và hai thành phố trực thuộc chính là thế mạnh ưu trội của tỉnh trong phát triển công nghiệp văn hóa như là một kênh gia tăng sức mạnh mềm văn hóa, định vị thương hiệu địa phương trong kết nối quốc tế.

Với 1.821 di tích thuộc nhiều loại hình khác nhau, 430 di sản văn hoá phi vật thể được định hình trong đời sống cộng đồng, đặc biệt tại những nơi có di sản thiên nhiên độc đáo như Quần thể danh thắng Tràng An (hệ thống các hang động, thung nước, rừng cây và Kinh thành xưa của Cố đô Hoa Lư), Khu du lịch Tam Cốc-Bích Động, Vườn quốc gia Cúc Phương, Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long, Công viên động vật hoang dã Quốc gia Việt Nam, vùng ven biển Kim Sơn-Cồn Nổi thuộc khu dự trữ sinh quyển châu thổ Sông Hồng, động Thiên Hà, Sông Hoàng Long, núi Kỳ Lân, chiến khu Quỳnh Lưu, Phòng tuyến Tam Điệp-Biên Sơn, hồ Đồng Thái, hồ Yên Quang, hồ Yên Thắng... Ninh Bình đã và đang phát huy lợi thế cạnh tranh bằng các kế hoạch triển khai có trọng tâm nhóm ngành du lịch văn hóa gắn với điện ảnh, thủ công mỹ

nghệ, nghệ thuật biểu diễn và chuỗi các sự kiện truyền thông mang tính tích hợp tại các trọng điểm là các điểm đến di sản văn hóa và thiên nhiên thuộc Cố đô Hoa Lư, thành phố Ninh Bình, thành phố Tam Điệp.

Các số liệu thống kê ban đầu đang khẳng định, các ngành công nghiệp văn hóa đóng góp quan trọng vào GRDP địa phương. Đồng thời, các nhóm ngành ưu tiên đã có sự bứt phá mạnh mẽ tại các đô thị di sản tạo nên diện mạo mới của một trung tâm công nghiệp văn hóa giàu tiềm năng tại Ninh Bình. Trong đó, du lịch nói chung và ngành du lịch văn hóa nói riêng có đóng góp quan trọng nổi bật vào GRDP của tỉnh. Nếu như năm 2010, doanh thu hoạt động du lịch trên địa bàn tỉnh chỉ đạt 551 tỷ đồng, thì đến năm 2024, con số này đã tăng hơn 16,5 lần và đạt mức cao với 9.100 tỷ đồng. Giá trị gia tăng của ngành dịch vụ lưu trú và ăn uống của tỉnh Ninh Bình đạt 5.430,1 tỷ đồng năm 2024, cao gấp 10,28 lần so với cùng kỳ năm 2010.

Thành công nêu trên chính là minh chứng sống động cho hướng đi phát triển du lịch văn hóa bền vững dựa trên sự bảo tồn và phát huy sáng tạo các sản phẩm, dịch vụ văn hóa gắn với các ngành công nghiệp văn hóa có liên quan như thủ công, thời trang, điện ảnh, sự kiện truyền thông, sự kiện thể thao của tỉnh nói

Chương trình nghệ thuật tại Lễ khai mạc Festival Ninh Bình năm 2024.

chung và các đô thị di sản nói riêng. Trong thời gian qua, các hoạt động nghệ thuật biểu diễn gắn với các hoạt động vui chơi và giải trí nói chung; mỹ thuật, nhiếp ảnh và triển lãm, điện ảnh; phần mềm và các trò chơi giải trí đã có sự tăng trưởng theo hướng tinh tiến, đáp ứng nhu cầu tiêu dùng văn hóa của toàn tỉnh nói chung và ở các đô thị trong diện quy hoạch nói riêng.

Sau đại dịch COVID-19, nhóm ngành này đã hồi phục tương đối ngoạn mục khi tập trung vào thị phần tiêu dùng tại đô thị với tốc độ tăng trưởng giá trị gia tăng vào khoảng 6,29% năm 2023. Nhóm các ngành công nghiệp văn hóa có tính liên ngành, xuyên

ngành và dựa nhiều vào các điểm đến di sản văn hóa, thiên nhiên tại các thành phố Ninh Bình, Tam Điệp, Cố đô Hoa Lư không chỉ đóng góp vào GRDP (khoảng 359 tỷ đồng, hay 0,4% GRDP của tỉnh Ninh Bình) năm 2023, mà quan trọng hơn là nó còn tạo môi trường thuận lợi để thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo tại các doanh nghiệp trẻ. Điều này đã góp phần tạo công ăn việc làm cho những lao động sáng tạo hoạt động (có 986 lao động từ 15 tuổi trở lên đang làm việc trong các ngành này năm 2023).

Những số liệu ban đầu cũng nhấn mạnh, nhóm ngành này có năng suất lao động ở mức khá trên địa bàn

của tỉnh Ninh Bình (đạt mức 363,9 triệu đồng/lao động năm 2023). Năm 2022, có khoảng 11 doanh nghiệp đang hoạt động trong ngành nghệ thuật, vui chơi và giải trí, với tổng số 833 lao động (trong đó có 406 lao động nữ) đang làm việc trực tiếp trên địa bàn tỉnh Ninh Bình.

Một trong những nhóm ngành quan trọng đã phát huy triệt để lợi thế cảnh quan thiên nhiên độc đáo, hệ thống di sản ken dày tại các đô thị đóng góp đáng kể vào GRDP của tỉnh Ninh Bình đó là sự kết nối nhóm ngành quảng cáo, truyền hình và phát thanh. Trên thực tế, giá trị gia tăng của ngành thông tin và truyền thông sự kiện tích hợp với thời

Rước kiệu tại Lễ hội truyền thống đền Thái Vi năm 2024.

trang, âm nhạc, lễ hội truyền thống, lễ hội mới cùng các sự kiện thể thao trên địa bàn tỉnh Ninh Bình đã đạt mức 1.716 tỷ đồng năm 2023, cao gấp 2,42 lần so với năm 2010. Ngành Thông tin và Truyền thông đã tạo ra được nhiều việc làm mới cho 1.509 lao động từ 15 tuổi trở lên đang làm việc vào năm 2023, đồng thời đóng góp 1,9% vào GRDP của tỉnh Ninh Bình theo giá hiện hành. Trong bối cảnh chuyển đổi số, ngành Thông tin và Truyền thông được xác định là ngành động lực thúc đẩy sáng tạo với năng suất lao động tương đối cao, đạt mức 1,138 tỷ đồng/lao động năm 2023 (cao gấp 6,23 lần so với năng suất lao động bình quân hàng năm của tỉnh Ninh Bình trong cùng thời kỳ).

Trên địa bàn tỉnh Ninh Bình năm 2022 có khoảng 14 doanh nghiệp đang hoạt động trong ngành Thông tin và Truyền thông với tổng số 38 lao động (trong đó có 15 lao động nữ) đang làm việc trực tiếp. Tỉnh Ninh Bình cũng được đánh giá là một trong những tỉnh đang bắt đầu quan tâm đầu tư thích đáng hơn tới vai trò và vị trí của ngành công nghiệp văn hóa nói chung cũng như ngành Thông tin và Truyền thông trong nỗ lực thúc đẩy tăng trưởng xanh và phát triển bền vững.

Chỉ tính riêng khoản chi thường xuyên cho chi sự nghiệp văn hóa thông tin,

phát thanh, truyền hình, thông tấn, thể dục thể thao trên địa bàn của tỉnh Ninh Bình năm 2023 cũng đạt mức 363 tỷ đồng (cao gấp 1,54 lần so với mức chi thường xuyên cùng kỳ năm 2018). Những “con số biết nói” trên dù chưa toàn diện, đầy đủ và chính xác nhưng phần nào cho thấy hiện sự năng động của Ninh Bình trong việc định hình một trung tâm công nghiệp văn hóa mới tại vùng đồng bằng Sông Hồng tại cụm đô thị di sản giàu bản sắc văn hoá và cảnh quan thiên nhiên đa dạng, độc đáo gắn với năng lực khởi nghiệp sáng tạo của các doanh nghiệp.

Mặc dù đã có nhiều thành công trong quá trình phát huy lợi thế phát triển công nghiệp văn hóa, nhưng không thể phủ nhận, những bước chuyển của Ninh Bình chưa phát huy hết sức mạnh của “vùng đất địa linh, là nơi chứa những vật báu của trời, nơi nổi tiếng có nhiều thắng cảnh” đã từng được cha ông ta nhấn mạnh trong sử sách.

Nguyên nhân dẫn đến hạn chế trên có một phần từ sự thiếu kết nối chặt chẽ trong việc phát huy vai trò của các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo trong việc tạo ra các sản phẩm, dịch vụ văn hóa có tính kết nối liên ngành dựa trên khai thác, phát huy có hệ thống nguồn lực di sản và thiên nhiên của tỉnh, đặc biệt

tại các đô thị di sản trên địa bàn tỉnh. Để giải quyết những thách thức đặt ra sẽ cần nhiều giải pháp, trong đó có giải pháp tạo sự kết nối thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo để chuyển hóa tài nguyên di sản văn hóa, di sản thiên nhiên thành chất liệu cho các thiết kế sản phẩm, dịch vụ văn hóa mới có tính độc đáo, giàu bản sắc, có khả năng thu hút, hấp dẫn người tiêu dùng và định vị thương hiệu sáng tạo của các đô thị di sản của Ninh Bình, đặc biệt là khi Hoa Lư chính thức trở thành thành phố bao gồm huyện Hoa Lư và thành phố Ninh Bình mang trong lòng Cố đô Hoa Lư nghìn năm tuổi.

Trong bối cảnh đó, mẫu số chung của các thành phố từng là Cố đô của một số vương quốc xưa tại khu vực Châu Á như Joenju (Hàn Quốc), Chiangmai (Thái Lan),

Thành Đô (Trung Quốc) khi gia nhập mạng lưới các thành phố sáng tạo của UCCN là xác định rõ các giải pháp phát huy nguồn lực văn hóa, trong đó chú trọng nguồn lực di sản và cơ chế đầu tư có trọng tâm làm động lực thúc đẩy kinh doanh khởi nghiệp sáng tạo theo hướng bền vững sẽ là những gợi mở cần thiết đối với tỉnh Ninh Bình.

Dựa trên các gợi mở từ kinh nghiệm quốc tế, căn cứ vào tình hình thực tế, trong thời gian tới, Ninh Bình sẽ tiếp tục xác định rõ hơn lộ trình phát triển để thành phố Hoa Lư chính thức trở thành một phần của UCCN và định vị thành phố như “vùng lõi sáng tạo” của trung tâm công nghiệp văn hóa, trung tâm tổ chức sự kiện truyền thông của tỉnh.

Để hiện thực hóa lộ trình này, việc xây dựng triển khai các kế hoạch, đề án, nhiệm vụ cụ thể cần dựa trên các kết quả nghiên cứu tiền khả thi đã được thực hiện trong giai đoạn trước đó như: Đề án nghiên cứu đánh giá tiền khả thi về khả năng gia nhập mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO tại Ninh Bình (2024). Mặt khác, thành phố Hoa Lư cũng cần tiếp tục cập nhật các tiêu chí chi tiết theo từng năm của thành phố sáng tạo UCCN trong tương lai không xa.

Lễ hội đường phố tại Festival Ninh Bình năm 2024.

Ảnh trong bài: TRƯỜNG HUY-MINH QUANG

Quang cảnh Lễ hội Hoa Lư.
Ảnh: NINH MẠNH THẮNG

HÀO KHÍ HOA LƯ

Hướng đến Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo

PGS.TS TỐNG TRUNG TÍN
Chủ tịch Hội Khảo cổ học Việt Nam

Trước đây, trong đời sống hàng ngày, chúng ta thường nhắc đến Hào khí Thăng Long, Hào khí Đông A... nhằm động viên khí thế vươn lên mạnh mẽ của mỗi người Việt Nam trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Những năm gần đây, người Ninh Bình và giới nghiên cứu lịch sử-văn hoá Việt Nam bắt đầu nói đến việc phát huy Hào khí Hoa Lư trong việc đưa vùng đất Ninh Bình hướng đến mục tiêu xây dựng Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo.

Có thể khẳng định, Di sản Hoa Lư đã để lại cho chúng ta tiềm năng lớn của một di sản mang tầm cỡ di sản thế giới với nhiều giá trị vô giá để nói về Hào khí Hoa Lư. Chỉ mới nghiên cứu bước đầu, Di sản Hoa Lư đã hé lộ những giá trị văn hoá vô cùng quý báu. Theo Đại Việt sử ký toàn thư (chính sử Việt Nam thế kỷ XV), năm 968, một sự kiện trọng đại đã diễn ra tại vùng đất Hoa Lư (Ninh Bình) khi chép rằng: “Vua (Đức Vua Đinh Tiên Hoàng-TTT) lên ngôi, đặt quốc hiệu Đại Cổ Việt, dời kinh ấp về động Hoa Lư, bắt đầu xây dựng kinh đô mới, đắp thành đào hào, xây cung điện, đặt triều nghi. Bấy tôi dâng hiệu là Đại Thắng Minh Hoàng Đế” (Đại Việt sử ký toàn thư, Nxb Khoa học xã hội 1988:tr.211). Nhưng, kể từ lúc Đức Hoàng đế Lý Thái Tổ dời Hoa Lư ra Thăng Long năm 1010, Kinh đô Hoa Lư đã dần dần bị thời gian cùng các biến thiên của thiên nhiên, xã hội huỷ hoại và cuối cùng ngày càng bị vùi sâu dưới lòng đất. Mấy chục năm qua, mặc dù hoạt động khảo cổ học được triển khai chưa nhiều nhưng cũng đã bắt đầu cho phép nhận ra tại đây còn lưu giữ rất nhiều di tích đang ẩn tàng trong những lớp văn hoá thế kỷ X.

Trước hết là một toà thành đồ sộ, độc đáo vào bậc nhất của Việt Nam và thế giới được người Đại Việt-Đại Cổ Việt xây dựng trong

thời Đinh-Tiền Lê. Những cuộc điều tra khảo cổ học đã phát lộ dần dấu tích thành Hoa Lư có quy mô to lớn, được xây dựng bằng cách nối liền nhiều quả núi thiên nhiên lại với nhau bằng các đoạn tường thành. Có tất cả 11 đoạn tường thành nối liền khoảng hơn chục quả núi đá, tạo thành một khu vực rộng khoảng 300 ha. Việc khai quật các đoạn thành Đông và Đông Bắc cho thấy tường thành được xây dựng rất công phu và kiên cố, móng tường dùng gỗ, cành cây và đất sét để chống lún, mặt trong xây bằng gạch, mặt ngoài đắp bằng đất, có chỗ còn cao 1,75m, chân tường thành rộng 15m-20m, mặt tường rộng 8m-10m. Việc lợi dụng các quả núi thiên nhiên kết hợp với các đoạn tường thành đắp nhân tạo đã tạo ra một vòng thành hết sức độc đáo, đồ sộ và vững chắc. Một số đoạn tường gạch khác (như tường Ngòi Chẹm) được phát hiện bên trong toà thành đất cho thấy trong toà thành đồ sộ kia còn có các lớp thành khác ở bên trong để bao bọc các toà cung điện quan trọng.

Việc đắp thành gồm nhiều vòng thành nương theo địa thế tự nhiên ở Hoa Lư đã mang truyền thống đắp thành của người Việt từ thời An Dương Vương xây thành Cổ Loa (thế kỷ III-thế kỷ II TCN). Truyền thống này cũng được

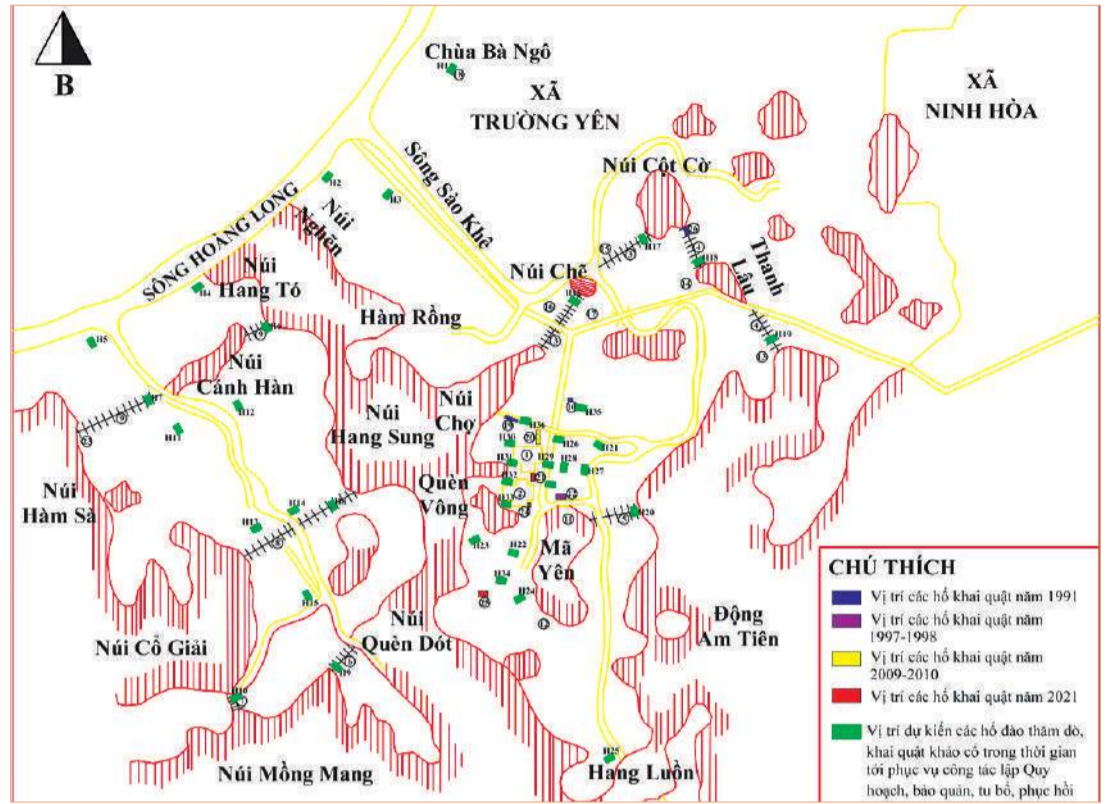
Vang vọng Cổ đô.

Ảnh: NINH MẠNH THẮNG

Gạch hình chữ nhật in chữ Hán “Đại Việt quốc quân thành chuyên” thời Đinh-Tiền Lê.

Sơ đồ các đoạn tường thành Hoa Lư thời Đinh-Tiền Lê.

thấy ở vòng Đại La thành của Kinh đô Thăng Long thời Lý, Trần, Lê sơ, Mạc, Lê Trung hưng (thế kỷ XI-XVIII). Sự kiện đắp thành Hoa Lư của vương triều Đinh năm 968 một cách kiên cố, hùng vĩ như vậy trong điều kiện đất nước vừa thoát khỏi thời kỳ đêm trường nghìn năm Bắc thuộc và cục diện 12 sứ quân đã thể hiện rõ tinh thần tự chủ, tự cường mạnh mẽ ở mức độ rất cao trong công cuộc xây dựng và bảo vệ nền độc lập non trẻ của vương triều Đinh và Nhân dân Đại Cồ Việt thời Đinh.

Dưới lòng đất của toà thành, tại các khu vực Đền Vua Đinh, Đền Vua Lê, tường thành Đông Bắc, Bãi Hội, cánh đồng Nội Trong... còn tìm thấy hàng chục vị trí có vết tích kiến trúc thời Đinh-Lê. Các nền kiến trúc cũng được bố trí ở các độ cao thấp khác nhau: có nền chỉ cách mặt đất hiện

nay 45cm, có nền ở độ sâu 1 mét, có nền ở độ sâu 2 mét. Có một số nền gạch được bố trí rãnh thoát nước. Điều đó chứng tỏ Kinh đô Hoa Lư có rất nhiều kiến trúc khác nhau, được bố trí tòa ngang dãy dọc với mật độ khá cao ở khu vực trung tâm. Đó là dấu tích các cung điện thời Đinh-Lê. Sử cũ từng ghi các cung điện ở Hoa Lư xưa thật tráng lệ: “Giáp Thân, năm thứ 5 (984-TTT)... làm nhiều cung điện nhà cửa: dựng điện Bách Bảo Thiên Tuế ở núi Đại Vân, cột điện dát vàng bạc, làm nơi coi châu, phía Đông làm điện Phong Lưu, phía Tây làm điện Tử Hoa, bên tả làm điện Bồng Lai, bên hữu làm điện Cực Lạc. Tiếp đó lầu Đại Vân, dựng tiếp điện Trường Xuân làm nơi vua nghỉ. Bên cạnh điện Trường Xuân lại dựng điện Long Lộc, mái lợp ngói bạc” (Đại Việt sử ký toàn thư tập I, đd: 223).

Như vậy, việc khai quật phát hiện nhiều nền móng kiến trúc đã minh chứng xác thực các ghi chép của sử cũ. Các cứ liệu khảo cổ học còn cho thấy các kiến trúc đó được xây dựng rất đẹp, công phu. Gạch, ngói đều được chạm khắc trang trí rồng, phượng, uyên ương, đầu thú, hoa sen, hoa cúc... Hoa sen có mặt ở nhiều nơi chứng tỏ thời Đinh-Lê thấm đẫm ảnh hưởng nghệ thuật Phật giáo. Hình ảnh chim phượng múa là biểu trưng cho đất nước thống nhất, thái bình và thịnh vượng.

Các cuộc khai quật còn phát lộ hàng nghìn di vật gốm sành sứ Việt Nam, minh chứng quá trình phát triển truyền thống sản xuất gốm Việt Nam trong thời đại Đinh-Lê. Tất cả cho thấy, sau đêm trường nghìn năm Bắc thuộc, Đại Cồ Việt-Đại Việt thời Đinh-Lê đã thực sự ổn định và phát triển

với những phẩm chất tuyệt vời của con người Hoa Lư, tiếp nối không đứt đoạn của truyền thống hàng nghìn năm văn hiến Việt Nam, tạo tiền đề cho văn hóa Việt Nam phát triển đến mạnh mẽ, giàu tính sáng tạo, mang đậm bản sắc văn hoá Việt Nam, trong sự tiếp biến không ngừng và giao thoa rộng mở với các nền văn hoá trong khu vực châu Á và Đông Nam Á.

Trong bối cảnh thế kỷ X, thời kỳ vẫn còn đang có nội loạn và ngoại xâm lăm le, Di sản Hoa Lư đã thể hiện tinh thần quật khởi của người Đại Việt-Đại Cồ Việt thời Đinh trong sự nghiệp khẳng định và kiên quyết bảo vệ vững chắc nền độc lập dân tộc. Lần đầu tiên xưng Đế sau thời Lý Nam Đế, lần đầu tiên xây dựng Kinh đô to lớn sau Kinh đô Cổ Loa, phát triển kiến trúc cung điện, đặt nền móng cho sự phát triển của toàn bộ nền nghệ thuật dân tộc với ý nghĩa mở đầu và tạo tiền đề, phục hưng mạnh mẽ nền văn hoá Đông Sơn, duy nhất ghi tên quốc hiệu Đại Việt lên gạch, sáng tạo tên nước Đại Cồ Việt được ghi chép trong chính sử... Đó là các giá trị vô tiền khoáng hậu xuyên thế kỷ mà nay ta chỉ thấy được ở Di sản Kinh đô Hoa Lư thời Đinh-Lê. Có thể nói, nền văn hoá Đại Cồ Việt-Đại Việt với Di sản Hoa Lư đã tạo tiền đề và mở đường cho sự phát triển đến đỉnh cao của văn hoá, văn minh Việt Nam trong các thời kỳ tiếp theo.

Đó là Hào khí Hoa Lư, đặc sản văn hoá Việt Nam thế kỷ X. Thật là hiếm quý với một vùng đất thiêng, với tất cả nhiệt huyết cháy bỏng của người dân Ninh Bình hôm nay đã và đang thể hiện ý chí quyết tâm mang Hào khí Hoa Lư hướng tới một Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo. Đó là một ý chí sáng tạo, kết hợp nhuần nhuyễn giữa truyền thống và hiện đại, giữa khát vọng và niềm tin, thể hiện quyết tâm vươn lên mạnh mẽ, tràn đầy trí tuệ của Ninh Bình xưa và nay, để vững bước tiến lên một cách toàn diện, phồn vinh.

Lễ Rước nước trên sông Hoàng Long.

Ảnh: MINH QUANG

CÔNG NGHIỆP ĐIỆN ẢNH

Hướng đi mới của Ninh Bình

TS NGÔ PHƯƠNG LAN
 Chủ tịch Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam

Với mục tiêu trở thành thành phố sáng tạo, một trung tâm lớn, có giá trị thương hiệu cao về du lịch, công nghiệp văn hóa, kinh tế di sản của cả nước và khu vực châu Á-Thái Bình Dương, tỉnh Ninh Bình đã có những “bước đi” khởi đầu cho sự phát triển công nghiệp điện ảnh gắn với phát triển du lịch, công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí-một hướng đi mới của địa phương theo Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hoá Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 1755/QĐ-TTg ngày 8/9/2016.

Chương trình hợp tác - Tiên đề tạo bước đột phá

Ngày 19/10/2024, UBND tỉnh Ninh Bình và Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam (VFDA) đã ký kết Chương trình hợp tác xúc tiến phát triển công nghiệp điện ảnh tại Ninh Bình. Chứng kiến lễ ký kết có bà Đinh Thị Mai, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương, ông Tạ Quang Đông, Thứ trưởng Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch, ngài Olivier Brochet, Đại sứ Đặc mệnh toàn quyền Cộng hòa Pháp tại Việt Nam cùng đại diện lãnh đạo Tỉnh uỷ, UBND tỉnh, các sở, ngành tỉnh Ninh Bình, đại diện lãnh đạo, Hiệp hội Xúc tiến phát triển điện ảnh Việt Nam, các nhà làm phim và báo giới. Mục tiêu của Chương trình hợp tác là thu hút, xúc tiến làm phim và từng bước xây dựng công nghiệp điện ảnh tại Ninh Bình gắn với phát triển du lịch, công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí. Có được Chương trình hợp tác này trước hết nhờ tầm nhìn, sự quan tâm, quyết tâm của Tỉnh uỷ, HĐND, UBND tỉnh Ninh Bình và sự nỗ lực, tận tâm của các sở, ngành trong tỉnh.

Chiến lược phát triển các

ngành công nghiệp văn hoá Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn 2030 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt hơn 8 năm trước, theo Quyết định số 1755/QĐ-TTg ngày 8/9/2016. Trong 12 ngành thuộc công nghiệp văn hoá ở Việt Nam, điện ảnh được coi là ngành mũi nhọn. Trong mấy năm gần đây, một số tỉnh, thành đã hưởng ứng và triển khai thực hiện Chiến lược, thấy rõ tầm quan trọng của điện ảnh nên mong muốn lấy phát triển công nghiệp điện ảnh làm trung tâm công nghiệp văn hoá. Tuy nhiên, từ mong muốn đến thực tế thường có một khoảng cách, nếu không có một kế hoạch đúng hướng, phù hợp cùng những bước đi bài bản.

Việc tỉnh Ninh Bình quyết định chọn Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam làm đối tác hợp tác sau khi đã cân nhắc kỹ lưỡng chiến lược phát triển, uy tín và năng lực của Hiệp hội. Bởi vì, Hiệp hội là nơi tập hợp và đoàn kết các nhà làm phim (tổ chức, cá nhân) hoạt động trên lãnh thổ Việt Nam để tạo nên một môi trường làm phim tiên tiến, tập trung các nguồn lực hợp tác cùng phát triển, góp phần xây dựng và phát triển công nghiệp điện ảnh Việt Nam nói

Lễ ký kết Biên bản ghi nhớ hợp tác giữa UBND tỉnh Ninh Bình và Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam.

Ảnh: MINH QUANG

riêng và văn hóa Việt Nam nói chung.

Bên cạnh đó, Hiệp hội tổ chức thành công các hoạt động, sự kiện điện ảnh ở trong nước và quốc tế, xây dựng thương hiệu điện ảnh Việt Nam, quảng bá du lịch thông qua điện ảnh, giới thiệu môi trường làm phim tới các tổ chức, đối tác trong nước

và quốc tế. Hiệp hội cũng tư vấn và kêu gọi các nhà làm phim quốc tế đến Việt Nam sản xuất phim, lựa chọn Việt Nam làm bối cảnh, địa điểm quay phim. Đồng thời tư vấn, giải quyết các thủ tục pháp lý có liên quan và các dịch vụ hỗ trợ sản xuất phim để mở rộng cánh cửa chào đón các nhà làm phim quốc tế.

“Sản phẩm” có ý nghĩa của Hiệp hội là Bộ chỉ số thu hút đoàn phim (PAI- Production Attraction Index) được công bố và bắt đầu thực hiện từ năm 2023. Hiệp hội khuyến khích các địa phương tự đánh giá theo 5 chỉ số PAI, bao gồm: Minh bạch thông tin, hỗ trợ thực địa, hỗ trợ thủ tục pháp lý, hỗ trợ tài chính và hạ tầng

sẵn có. Điều này rất hữu ích bởi PAI giúp các địa phương từng bước hiểu được những nhu cầu cụ thể của một đoàn phim khi đến địa phương tìm bối cảnh và quyết định quay phim. Mặt khác, trong khi hầu hết các quốc gia và vùng lãnh thổ có chính sách ưu đãi cho đoàn phim (hoàn từ 20-35% chi phí quay tại địa phương cho đoàn phim, như một điểm sáng là Thái Lan, hàng năm đón hàng trăm đoàn phim nước ngoài đến quay, trong đó có cả những bộ phim kể câu chuyện Việt Nam) thì ở Việt Nam tuy Điều 41 Luật Điện ảnh năm 2022 có quy định ưu đãi về thuế nhưng chỉ dành cho đoàn phim nước ngoài và vẫn chưa có văn bản hướng dẫn, chưa biết khi nào mới được thực hiện. Tuy nhiên, việc thu hút đoàn phim trong nước cũng quan trọng không kém, bởi phim trình chiếu được khán giả yêu thích sẽ có sức quảng bá, thu hút du lịch địa phương to lớn.

Nơi hội tụ đầy đủ các yếu tố để phát triển công nghiệp điện ảnh

Ninh Bình nằm ở cực Nam Đông bằng Bắc Bộ, cách thủ đô Hà Nội khoảng 90 km, từng là Kinh đô của ba triều đại phong kiến Việt Nam. Không chỉ sở hữu địa hình đa dạng với nhiều cảnh quan thiên nhiên độc đáo, con người Ninh Bình đã xây dựng nên những di tích lịch sử tiêu biểu như: Khu di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư, Khu du lịch Tam Cốc-Bích Động, Vườn quốc gia Cúc Phương, Khu du lịch tâm linh chùa Bái Đính, Nhà thờ đá Phát Diệm, Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long, Khu du lịch sinh thái Thung Nham,

động Thiên Hà, Khu du lịch Kênh Gà, vùng ven biển Kim Sơn... Đặc biệt, Quần thể danh thắng Tràng An đã được tổ chức UNESCO ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới năm 2014, cũng là di sản hỗn hợp đầu tiên của Việt Nam và Đông Nam Á. Ấn bên trong danh lam thắng cảnh là một bề dày trầm tích lịch sử và văn hoá Ninh Bình-kho báu độc nhất vô nhị đang chờ các nhà làm phim khai thác, biến hoá thành những tác phẩm điện ảnh đặc sắc, tâm cỡ.

Đã có nhiều bộ phim Việt Nam được quay ở Ninh Bình như Khát vọng Thăng Long (2010); Long Thành cầm giả ca (2010); Thiên mệnh Anh hùng (2012); Tấm Cám: Chuyện chưa kể (2016); Trạng Quỳnh (2019); Trạng Tí phiêu lưu ký (2021)... Đáng kể nhất là bộ phim Hollywood Kong-Đảo Đầu lâu (Kong- Skull Island, 2017) đã đưa Ninh Bình, Tràng An, đầm Vân Long thành những cái tên nổi tiếng thu hút trên thế giới.

Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam nhìn thấy Ninh Bình hội tụ đầy đủ các yếu tố để phát triển công nghiệp điện ảnh, bởi ngoài cảnh sắc và bề dày lịch sử, văn hóa, yếu tố quan trọng là tầm nhìn chiến lược và sự quyết liệt của các cấp lãnh đạo Ninh Bình, sự hỗ trợ, sẵn sàng vào cuộc của doanh nghiệp và người dân. Bên cạnh đó, trong phát triển kinh tế-xã hội, tỉnh Ninh Bình đã chuyển trọng tâm sang bảo tồn giá trị đặc sắc của thiên nhiên, văn hoá, đa dạng sinh học để phục vụ phát triển bền vững. Chiến lược này giúp Ninh Bình có tốc độ tăng trưởng khá cao và bền vững

Đại diện lãnh đạo tỉnh Ninh Bình cùng Đoàn công tác của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại Liên hoan phim Busan (Hàn Quốc) năm 2024.

Ảnh: CTV

trong 15 năm trở lại đây. Thu ngân sách liên tục tăng cao, từ năm 2022 tỉnh Ninh Bình đã thực hiện tự chủ về ngân sách và có điều tiết về ngân sách Trung ương. Đây chính là cơ sở, là tiền đề quan trọng, điều kiện để Ninh Bình có đủ nguồn lực về tự nhiên, nguồn lực con người và nguồn lực tài chính đẩy mạnh phát triển công nghiệp văn hóa, trong đó có lĩnh vực điện ảnh...

Sự "ra quân" đầu tiên của Ninh Bình đã được ghi dấu với việc quảng bá hình ảnh và tiềm năng của tỉnh, tiếp xúc với các nhân vật quyền lực của công nghiệp điện ảnh Hàn Quốc và thế giới trong các cuộc hội thảo, làm việc, sự kiện đặc biệt "Đêm Việt Nam" tại Liên hoan phim quốc tế Busan lần thứ 29 khi các đại diện của tỉnh tham gia Đoàn công tác của Hiệp hội vào tháng 10/2024.

Xây dựng công nghiệp điện ảnh Ninh Bình- bắt đầu từ đâu?

Chương trình hợp tác xúc tiến phát triển công nghiệp điện ảnh tại Ninh Bình đã đề ra một số mục tiêu hợp tác cụ thể, như: Một là, tổ chức thực thi Bộ chỉ số PAI nhằm thu hút quay phim, khai thác thế mạnh bối cảnh tự nhiên, kho tàng lịch sử văn hoá, từng bước phát triển công nghiệp điện ảnh tại Ninh Bình. Hai là, tổ chức các sự kiện điện ảnh trong nước và quốc tế tạo không gian kết nối, chia sẻ, thông tin, thúc đẩy hợp tác giữa Ninh Bình với các hãng phim, các đạo diễn, các nhà biên kịch, diễn viên, các nhà đầu tư phát triển công nghiệp điện ảnh. Ba là, xây dựng, hoàn thiện cơ chế, chính sách địa phương của Ninh Bình cho phát triển hệ sinh thái công nghiệp điện ảnh, nhất là thu hút đầu tư, quảng bá tiềm năng, xây dựng phim trường, hỗ trợ cho xúc tiến phát triển điện ảnh, góp phần thúc đẩy đổi mới chính sách phát triển công nghiệp điện ảnh của đất nước.

Về phim trường, Ninh Bình có thể mạnh hơn bất cứ đâu bởi cảnh quan vừa độc đáo vừa phong phú, tựa như một Việt Nam thu nhỏ, lại chứa đựng trầm tích lịch sử và văn hoá lắng đọng từng lớp sâu thẳm. Điều này phù hợp với việc quy hoạch xây dựng phim trường cổ trang mà ở Việt Nam chưa có, tiến tới khai thông và phát triển dòng phim lịch sử, dã sử Việt Nam,

xứng đáng giữ vị trí quan trọng nhưng hiện còn đang rất nghèo nàn và yếu ớt.

Bên cạnh đó, công nghiệp điện ảnh cần có sự đồng bộ của các khâu từ sáng tạo, sản xuất, tiêu dùng sản phẩm (nghĩa là phát triển rạp chiếu phim cùng các hình thức vui chơi giải trí để phát triển thị trường, tạo doanh thu lớn để tái đầu tư sản xuất. Ninh Bình là địa phương cởi mở, chắc chắn sẽ sẵn sàng đầu tư hoặc "trả thảm" đón đầu tư xây dựng khu vui chơi giải trí và điện ảnh để nâng cao đời sống văn hoá, tinh thần của Nhân dân và phát triển công nghiệp điện ảnh. Khi công nghiệp điện ảnh phát triển sẽ kéo theo sự phát triển của các ngành du lịch, dịch vụ và kinh tế liên quan, mà bài học phát triển công nghiệp điện ảnh Hàn Quốc có thể là một hình mẫu để tham khảo...

Biên bản Ghi nhớ hợp tác giữa UBND tỉnh Ninh Bình và Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam chính là cơ sở quan trọng tổ chức thực hiện các hoạt động cụ thể cho thu hút làm phim, tổ chức các sự kiện nghệ thuật điện ảnh, thúc đẩy xây dựng phim trường và phát triển công nghiệp điện ảnh (gồm cả phim truyền hình, phim màn ảnh rộng và khởi nghiệp đổi mới sáng tạo điện ảnh kỹ thuật số) tại tỉnh Ninh Bình, với mục tiêu thu hút, xúc tiến làm phim và từng bước xây dựng công nghiệp điện ảnh tại Ninh Bình gắn với phát triển du lịch, công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí của tỉnh.

Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long, xã Gia Vân (Gia Viễn), không chỉ là địa điểm du lịch xanh mà còn làm bối cảnh cho bộ phim nổi tiếng "Kong: Skull Island".

Ảnh: NINH MẠNH THẮNG

PHÁT TRIỂN CÁC KHU CÔNG NGHIỆP THẾ HỆ MỚI

Tạo dư địa cho công nghiệp phát triển bền vững

BÙI DUY QUANG

Trưởng Ban quản lý các Khu công nghiệp tỉnh Ninh Bình

Trong tốc độ tăng trưởng chung của ngành công nghiệp, các doanh nghiệp trong khu công nghiệp (KCN) chiếm tỷ trọng 70-80%. Điều này minh chứng sự phát triển của các KCN đã, đang và sẽ tiếp tục đóng vai trò, vị trí ngày càng quan trọng, là động lực thúc đẩy tăng trưởng và quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa của tỉnh; là kênh thu hút các nguồn lực đầu tư trong nước và nước ngoài, góp phần cải thiện môi trường kinh doanh và nâng cao năng lực cạnh tranh, bảo đảm sự phát triển bền vững của ngành công nghiệp.

Cùng với đổi mới, mở cửa nền kinh tế của đất nước, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chính sách phát triển để các KCN, khu kinh tế hình thành và phát triển. Đối với tỉnh Ninh Bình, từ khi tái lập tỉnh đến nay, công nghiệp luôn là ngành kinh tế chủ lực của tỉnh. Xuất phát từ yêu cầu thực tiễn, Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh đã sớm nhận diện, xác định phát triển các KCN là nhiệm vụ quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế-xã hội, nhằm thu hút đa dạng các nguồn vốn đầu tư trong và ngoài nước, đáp ứng yêu cầu về đổi mới mô hình tăng trưởng của tỉnh theo hướng tăng tỷ trọng công nghiệp và dịch vụ, đảm bảo phát triển nhanh và bền vững. Đây là chủ trương rất quan trọng, kịp thời, đáp ứng yêu cầu thực tiễn, từ đó đã tạo sự phát triển mạnh mẽ của ngành công nghiệp, dịch vụ nói riêng và những thành tựu quan trọng, toàn diện về kinh tế-xã hội của tỉnh ta trong những năm qua.

Từ một KCN được thành lập vào

Nhìn lại chặng đường phát triển của tỉnh Ninh Bình sau hơn 30 năm đổi mới, có thể khẳng định công nghiệp là động lực tăng trưởng với đóng góp khoảng 70% vào ngân sách nhà nước; chiếm trên 27% tổng sản phẩm xã hội (GRDP) năm 2024.

Đoàn đại biểu cấp cao Thủ đô Viêng Chăn (Lào) khảo sát tại Nhà máy Hyundai Thành Công Việt Nam số 2 (KCN Gián Khẩu, Gia Viễn).
Ảnh: ĐỨC LAM

năm 2004, đến nay tỉnh Ninh Bình đã có 7 KCN với tổng diện tích 1.472 ha; trong đó 5 KCN đã được thành lập đi vào hoạt động ổn định, cơ bản được lấp đầy, với 122 dự án đầu tư còn hiệu lực, tổng vốn đăng ký 65.485 tỷ đồng, sử dụng trên 36.000 lao động (chủ yếu là người địa phương). Trong đó có 33 dự án FDI, với tổng số vốn đăng ký

trên 635 triệu USD, tương đương trên 13.755 tỷ đồng. Các chỉ số về tốc độ lấp đầy, chất lượng các dự án, tính khả thi và hiệu quả của các dự án KCN của tỉnh ở mức khá so với các KCN trong cả nước và khu vực. Các dự án đầu tư vào KCN của tỉnh Ninh Bình phần lớn là các dự án có quy mô lớn như: Nhà máy kính tiết kiệm năng lượng chất lượng

cao CFG; Nhà máy xi măng The Vissai; Nhà máy sản xuất camera mô đun và linh kiện điện tử MCNEX VINA, Dự án đầu tư xây dựng nhà máy HTMV số 2 của Công ty cổ phần sản xuất ô tô Hyundai Thành Công Việt Nam...

Thành tựu trong xây dựng, phát triển các KCN tỉnh Ninh Bình thời gian qua có ý nghĩa quan trọng, góp phần tạo nên sự tăng trưởng nhanh, bền vững kinh tế-xã hội tỉnh nhà, đóng góp quan trọng vào tăng trưởng của ngành công nghiệp, đặc biệt Ninh Bình đã trở thành một trong 3 trung tâm công nghiệp cơ khí ô tô lớn nhất của cả nước. Theo thống kê, giai đoạn 2016-2020, tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm (GRDP) ngành công nghiệp là 18,1%; trong những năm gần đây, doanh thu của các doanh nghiệp trong KCN, cụm công nghiệp (CCN) chiếm khoảng 80% GRDP ngành công nghiệp; các KCN của tỉnh đóng góp vào ngân sách Nhà nước từ 12.000 đến trên 18.000 tỷ đồng, chiếm từ 70 đến trên 80% số thu ngân sách toàn tỉnh. Qua đó góp phần đưa Ninh Bình trở thành tỉnh thứ 14 trong 63 tỉnh, thành phố của cả nước tự cân đối ngân sách và có số thu đứng thứ 15/63 tỉnh, thành phố. Cơ cấu thu chuyển biến tích cực, trong tổng thu nội địa, nguồn thu từ thuế, phí, lệ phí và thu khác chiếm tỷ trọng lớn và đóng vai trò chủ đạo.

Kết quả nêu trên là rất đáng ghi nhận, song đặt trong bối cảnh hiện nay, sự phát triển của công nghiệp hóa, hiện đại hóa, trong đó có các KCN trên thế giới cũng như ở Việt Nam đã trải qua nhiều giai đoạn, với nhiều mô hình tiên tiến, hiệu quả hơn; mặt khác, tư duy, tầm nhìn về lĩnh vực này ở tầm Quốc gia và của tỉnh Ninh Bình cũng đã có bước phát triển mới. Cụ thể như: Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã thông qua định hướng và tầm nhìn phát triển đất nước đến năm 2025, 2030 và 2045 với mục tiêu tiếp tục đẩy mạnh công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, đến năm 2025, tỷ trọng công nghiệp chế biến, chế tạo trong GDP đạt 50%.

Ngày 28/5/2022, Chính phủ đã ban hành Nghị định 35/2022 NĐ-CP quy định về quản lý KCN và khu kinh tế. Nghị định đã định hướng xây dựng khu kinh tế, KCN-đô thị-dịch vụ, khu công nghiệp sinh thái giảm tiêu hao năng lượng, hạn chế phát thải khí nhà kính, chú trọng trách nhiệm xã hội và được quản trị theo mô hình Chính phủ số. Đây là mô hình KCN thế hệ mới sẽ giải quyết một cách đồng bộ ba hoạt động cơ bản của con người là "sống", "làm việc" và "nghỉ ngơi, giải trí"; bảo đảm cho sự phát triển "xanh" và "bền vững", gắn kết chặt chẽ trong cấu trúc phát triển chung của đô thị và nông thôn; có sự phát triển hỗn hợp; sự hòa nhập; sự phát triển linh hoạt và thông minh; cộng sinh công nghiệp và "cộng đồng"; kết cấu hạ tầng tiên tiến, đầy đủ và đồng bộ.

Tại Quy hoạch tỉnh Ninh Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 đã nêu bật quan điểm phát triển của tỉnh là: Tập trung phát triển kinh tế nhanh và bền vững, với mô hình phát triển "xanh". Đồng thời, đặt ra nhiệm vụ cụ thể là: Hình thành hệ thống các KCN trên địa bàn tỉnh Ninh Bình có hệ thống hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội đồng bộ, hiện đại, đảm bảo sự phát triển bền vững gắn với phát triển đô thị-dịch vụ; tạo mối liên kết phát triển giữa công nghiệp của tỉnh với vùng Bắc Trung Bộ và vùng

Khu công nghiệp Gián Khẩu mở rộng.
Ảnh: TRƯỜNG HUY

đồng bằng Sông Hồng. Theo định hướng quy hoạch, toàn tỉnh có 11 KCN với tổng diện tích quy hoạch khoảng 2.813 ha.

Theo đó, đến năm 2025, Ninh Bình tập trung thu hút nhà đầu tư xây dựng-kinh doanh hạ tầng KCN Tam Điệp II, KCN Phú Long. Đến năm 2030 thu hút được nhà đầu tư xây dựng - kinh doanh hạ tầng KCN Gián Khẩu II. Trong đó, KCN Phú Long và KCN Gián Khẩu sẽ phát triển theo mô hình KCN - Đô thị - Dịch vụ... để phát triển công nghiệp cơ khí, lắp ráp sản xuất ô tô, công nghiệp công nghệ cao làm động lực cho tăng trưởng kinh tế, thúc đẩy quá trình dịch vụ hóa, đô thị hóa; 100% KCN đã đi vào hoạt động có hệ thống xử lý chất thải đồng bộ, tập trung theo đúng quy định của Luật Bảo vệ môi trường và đầy đủ các công trình tiện ích phục vụ công nhân lao động trong KCN theo quy định.

Có thể thấy, trong từng giai đoạn phát triển, tỉnh Ninh Bình đã luôn có sự đổi mới để hoàn thành “sứ mệnh” của KCN, phù hợp với định hướng phát triển KCN của Quốc gia và quốc tế. Dưới góc độ Ban Quản lý các KCN, để thực hiện nhiệm vụ xây dựng, phát triển các KCN thế hệ mới “xanh” và “bền vững” theo tinh thần “4 đẩy mạnh” của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh và Quy hoạch phát triển kinh tế-xã hội tỉnh Ninh Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050, Ban Quản lý các KCN tỉnh sẽ tập trung cao độ cho công tác lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch phân khu các KCN theo hướng đồng bộ, hiện đại, thân thiện với môi trường để thu hút các nhà đầu tư chiến lược triển khai kinh doanh, xây dựng kết cấu hạ tầng KCN. Đẩy nhanh tiến độ cải tạo, nâng cấp hoàn thiện hệ thống hạ tầng kỹ thuật 5 KCN hiện có theo định hướng mô hình KCN sinh thái, thân thiện với môi trường.

Tiếp tục thực hiện hiệu quả chương trình xúc tiến, thu hút đầu tư theo Nghị quyết số 06-NQ/TU ngày 11/10/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy và Kế hoạch số 175/KH-UBND ngày 27/10/2021 của UBND tỉnh. Đồng thời, chủ động, quyết liệt thực hiện hiệu quả, thực chất các nhiệm vụ, giải pháp tháo gỡ khó khăn cho các doanh nghiệp trong KCN duy trì, ổn định phát triển sản xuất, kinh doanh trong tình hình mới để phấn đấu hoàn thành các mục tiêu, chỉ tiêu phát triển kinh tế-xã hội năm 2025. Đẩy mạnh công tác cải cách hành chính, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh để tạo ra sự đột phá mới trong thu hút đầu tư vào địa bàn tỉnh cũng như KCN; đồng hành, lắng nghe, tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, tạo mọi điều kiện thuận lợi để thúc đẩy, phát triển sản xuất, kinh doanh. Tiếp tục hoàn thiện cơ cấu tổ chức bộ máy, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý Nhà nước trong các KCN; rà soát, điều chỉnh, bổ sung và tham mưu ban hành các chính sách mới phát triển công nghiệp, đầu tư hạ tầng các KCN.

Như vậy có thể thấy lựa chọn phát triển các KCN theo hướng “Xanh” và “Bền vững” ở Ninh Bình trong giai đoạn mới hay nói cách khác là phát triển các KCN thế hệ mới là sự phát triển tất yếu, đúng đắn. Điều này sẽ là lợi thế cạnh tranh để Ninh Bình đi tắt đón đầu trong thu hút đầu tư, cũng như tạo thêm kỳ tích để thực hiện một trong “7 nhiệm vụ trọng tâm, đột phá” được đề ra tại Quy hoạch tỉnh đó là: Phát triển công nghiệp bao gồm cả ngành công nghiệp cơ khí ô tô hiện đại và công nghiệp văn hóa gắn với kinh tế di sản; đưa Ninh Bình trở thành trung tâm công nghiệp cơ khí ô tô, công nghiệp phụ trợ hàng đầu của Quốc gia và khu vực.

Khơi nguồn sức mạnh đại đoàn kết

THÁI HỌC

Năm 2024, Mặt trận Tổ quốc (MTTQ) tỉnh đã phát huy mạnh mẽ vai trò nòng cốt trong xây dựng và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc; tích cực tuyên truyền, vận động và tập hợp mọi tầng lớp nhân dân. Qua đó khơi dậy nguồn sức mạnh nội sinh to lớn từ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị của tỉnh.

Phát huy truyền thống “Tương thân, tương ái”

Đấu ấn nổi bật nhất của MTTQ tỉnh trong năm 2024 là việc vận động, kêu gọi nguồn lực toàn xã hội tham gia công tác đền ơn đáp nghĩa và an sinh xã hội; góp phần gìn giữ và phát huy truyền thống “Tương thân, tương ái” tốt đẹp của dân tộc. Không chỉ trực tiếp vận động ủng hộ tạo nguồn lực, MTTQ còn đảm nhận vai trò là “cầu nối”, trao gửi tình cảm của các nhà hảo tâm đến các đối tượng khó khăn, cần hỗ trợ; quản lý hiệu quả và công khai, minh bạch các nguồn lực. Năm 2024, tổng số tiền vận động ủng hộ Quý của cả 3 cấp là trên 35,16 tỷ đồng.

Từ nguồn kinh phí ủng hộ quý, MTTQ tỉnh đã trích hỗ trợ xây dựng được 41 ngôi nhà đại đoàn kết, trao tặng 90 suất học bổng cho học sinh, tặng quà cho hàng trăm gia đình có hoàn cảnh khó khăn, người cao tuổi, gia đình gặp hoạn nạn... Hiệu quả vật chất của Quý là rất lớn nhưng hơn tất cả là tình người, tính nhân văn sâu sắc, là truyền thống đoàn kết, tương thân, tương ái trong hoạn nạn, khó khăn luôn đồng cảm, sẻ chia, hỗ trợ, giúp đỡ lẫn nhau, để không ai bị bỏ lại phía sau.

Cũng trong năm 2024, cơn bão số 3-cơn bão mạnh nhất trên biển Đông trong vòng 30 năm qua đổ bộ vào miền Bắc gây hậu quả nghiêm trọng. Tiếp tục phát huy truyền thống đoàn kết, tinh thần tương thân, tương ái của dân tộc, ngày 11/9/2024, Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh tổ chức lễ phát động cấp tỉnh và ban hành Thư kêu gọi ủng hộ đồng bào bị thiệt hại do cơn bão số 3 gây ra.

Sau gần 2 tháng phát động, tính đến ngày 1/11/2024, MTTQ tỉnh đã tiếp nhận ủng hộ của 412 đơn vị, với tổng số tiền trên 55,2 tỷ đồng; cùng với đó là nhiều tấn hàng hóa, nhu yếu phẩm như: lương thực, nước uống, đường, sữa, quần áo, chăn màn... MTTQ tỉnh đã chuyển về Quỹ cứu trợ Trung ương, hỗ trợ các địa phương trong tỉnh và hỗ trợ một số tỉnh bạn với tổng số tiền là 30 tỷ đồng; kịp thời phân bổ nhu yếu phẩm cần thiết cho hàng nghìn hộ dân bị ngập lụt của huyện Gia Viễn và Nho Quan, hỗ trợ cả về vật chất và tinh thần cho Nhân dân các địa phương vượt qua khó khăn.

Lan tỏa các phong trào thi đua yêu nước

Bên cạnh công tác an sinh xã hội, trong năm 2024, MTTQ tỉnh cũng triển khai mạnh mẽ cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”.

Đại diện Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh tiếp nhận biển biểu trưng của các cơ quan, doanh nghiệp ủng hộ đồng bào bị thiệt hại do bão số 3.

Ảnh: ĐỨC LAM

MTTQ các cấp trong tỉnh tiếp tục vận động Nhân dân tích cực tham gia đóng góp ngày công, hiến đất, hiến vật liệu để xây dựng các công trình hạ tầng cơ sở, góp phần cải thiện diện mạo nông thôn, nâng cao ý thức của người dân về bảo vệ môi trường, xây dựng đời sống văn hóa, văn minh đô thị.

Tính đến hết năm 2024, 100% xã, huyện, thành phố của tỉnh đạt tiêu chí xây dựng nông thôn mới (NTM); trong đó có 2 huyện đạt chuẩn NTM nâng cao, có 65 xã đạt chuẩn NTM nâng cao và có 24 xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu.

Huyện Kim Sơn là huyện cuối cùng của tỉnh hoàn thành các tiêu chí xây dựng NTM. Với quyết tâm chính trị cao, Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân huyện Kim Sơn đã chung sức, chung lòng phấn đấu hoàn thành tất cả các tiêu chí NTM trong năm 2024, vượt mục tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện Kim Sơn nhiệm kỳ 2020-2025 đề ra 1 năm.

Đồng chí Nguyễn Minh Trường, Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam huyện Kim Sơn cho biết: Quyết tâm thực hiện thắng lợi mục tiêu phấn đấu huyện đạt chuẩn NTM trong nhiệm kỳ 2020-2025, ngay từ đầu nhiệm kỳ, MTTQ huyện đã đẩy mạnh công tác vận động hội viên, đoàn viên và Nhân dân tham gia đóng góp xây dựng NTM. Trong 4 năm, MTTQ huyện đã vận động Nhân dân đóng góp trên 130 tỷ đồng, hiến trên 89 ha đất và 100 nghìn ngày công lao động làm đường giao thông, đường điện sáng, xây dựng, sửa chữa nâng cấp nhà văn hóa, khu vui chơi thể thao ở các thôn, xóm, phố... Từ đó, toàn huyện đã có thêm 8 xã đạt NTM, 8 xã NTM nâng cao, 1 xã

NTM kiểu mẫu và 54 xóm đạt khu dân cư kiểu mẫu.

Trong quá trình vận động Nhân dân tham gia thực hiện xây dựng NTM, MTTQ huyện luôn đảm bảo quyền làm chủ của Nhân dân, thực hiện tốt phương châm: “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”. Do đó tỷ lệ hài lòng của người dân về kết quả xây dựng nông thôn mới của huyện đạt cao, từ 99,3% trở lên.

Cùng với đó là nhiều cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước do MTTQ tỉnh phát động, triển khai tiếp tục đạt hiệu quả thiết thực, được đồng bào Nhân dân hưởng ứng, tham gia như: cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, phong trào thi đua “Đoàn kết sáng tạo”... Qua các cuộc vận động, phong trào thi đua đã góp phần xây dựng một cộng đồng đoàn kết, tương trợ, cùng nhau vượt qua khó khăn và ngày càng phát triển. Có thể thấy, MTTQ tỉnh đã thực sự khẳng định được vai trò, vị thế trong hệ thống chính trị, là “hạt nhân” khơi nguồn sức mạnh đại đoàn kết thông qua việc tuyên truyền, vận động, đoàn kết và tập hợp các tầng lớp nhân dân.

Bước vào năm 2025 là năm có nhiều sự kiện chính trị quan trọng diễn ra, đòi hỏi MTTQ tỉnh cần tiếp tục phát huy hơn nữa vai trò trong công tác tuyên truyền, vận động các tầng lớp nhân dân nhằm củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân tộc để xây dựng tỉnh Ninh Bình ngày càng giàu đẹp, văn minh. Hướng đến mục tiêu xa hơn là vào năm 2035, tỉnh Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo.

Tăng nguồn sinh lực mới cho Đảng

Bài, ảnh: HỒNG GIANG-CTV

Phát triển đảng viên là nhiệm vụ quan trọng của công tác xây dựng Đảng, góp phần tăng cường lực lượng, trẻ hóa đội ngũ, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng. Nhận thức rõ điều này, thời gian qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, các cấp ủy, tổ chức đảng trên địa bàn tỉnh đã có nhiều giải pháp nhằm không ngừng bổ sung nguồn sinh lực mới, đảm bảo sự kế thừa và phát triển liên tục của Đảng.

Triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XXII, nhiệm kỳ 2020-2025, trong đó có chỉ tiêu về số lượng kết nạp đảng viên hàng năm, căn cứ vào tình hình thực tiễn, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã giao chỉ tiêu kết nạp đảng viên mới cho các đảng bộ trên địa bàn tỉnh.

Đặc biệt, để khắc phục những khó khăn, bất cập và nâng cao chất lượng phát triển đảng viên, tháng 4 năm 2021, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Chỉ thị số 05 về "Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phát triển đảng viên giai đoạn 2021-2025". Ban Thường vụ Tỉnh ủy yêu cầu các đảng đoàn, ban cán sự đảng, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, Ban Thường vụ cấp ủy cấp huyện và các đơn vị liên quan tổ chức thực hiện tốt công tác kết nạp đảng viên và công nhận đảng viên chính thức bảo đảm chặt chẽ, đúng

quy định của Điều lệ Đảng. Quần chúng được kết nạp phải thật sự ưu tú, có động cơ vào Đảng đúng đắn. Kết quả thực hiện chỉ tiêu kết nạp đảng viên được coi là căn cứ quan trọng để đánh giá, xếp loại tập thể và cá nhân cán bộ lãnh đạo, quản lý theo phân cấp, nhất là người đứng đầu.

Thực hiện nghiêm chỉ đạo của Tỉnh ủy, cấp ủy các cấp đã tập trung triển khai nhiều biện pháp với tinh thần trách nhiệm cao. Đảng bộ huyện Yên Khánh có 60 tổ chức cơ sở đảng trực thuộc (gồm 19 đảng bộ xã, thị trấn, 4 đảng bộ cơ quan và 37 chi bộ trực thuộc) với tổng số trên 9.700 đảng viên. Đồng chí Đinh Văn Kiên, Trưởng Ban Tổ chức Huyện ủy Yên Khánh chia sẻ: Bám sát chỉ đạo của cấp trên, Ban Tổ chức Huyện ủy đã tham mưu cho Ban Thường vụ Huyện ủy Yên Khánh giao chỉ tiêu cho các chi bộ, đảng bộ trực thuộc thực hiện công tác tạo nguồn, phát triển đảng

viên. Trong đó, yêu cầu các tổ chức đảng quan tâm, chăm lo, bồi dưỡng, kết nạp Đảng trong học sinh các trường THPT, quần chúng ưu tú là thanh niên trúng tuyển nghĩa vụ quân sự, quân nhân xuất ngũ trở về địa phương, người theo tôn giáo, công nhân lao động trong doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước để đảm bảo nguồn kết nạp được mở rộng về thành phần.

Ban Thường vụ Huyện ủy Yên Khánh cũng chỉ đạo các tổ chức đoàn thể thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt phù hợp, thiết thực, chăm lo, nâng cao đời sống cho đoàn viên, hội viên. Từ đó thu hút sự tham gia của người dân vào các đoàn thể, tạo nguồn kết nạp Đảng. Đồng thời phân công các đồng chí Thường vụ, Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ phụ trách các chi, đảng bộ trực tiếp xuống sinh hoạt cùng để kịp thời nắm bắt và tháo gỡ những khó khăn, vướng

mắc trong công tác phát triển đảng viên.

Mặt khác, các lớp bồi dưỡng nhận thức về Đảng, lớp đảng viên mới được Huyện ủy tổ chức linh hoạt theo tình hình thực tế và từng đối tượng quần chúng, đảng viên để tạo điều kiện cho các học viên tham gia đầy đủ. Năm 2024, Huyện ủy Yên Khánh đã tổ chức 10 lớp bồi dưỡng nhận thức về đảng cho 800 học viên là quần chúng ưu tú.

Với cách làm bài bản, thận trọng, nhiều năm nay, Huyện ủy Yên Khánh luôn thực hiện đạt và vượt chỉ tiêu kết nạp đảng được giao. Năm 2024, Đảng bộ huyện đã hoàn thành chỉ tiêu kết nạp của năm với 288 đảng viên và hoàn thành thêm 132 chỉ tiêu giao bổ sung.

Đảng bộ Khối Cơ quan và Doanh nghiệp tỉnh cũng là đơn vị được đánh giá đã triển khai thực hiện tốt nhiệm vụ phát triển đảng viên. Đồng chí Thịnh Đức Tiền, Phó Bí thư Đảng ủy Khối Cơ quan và Doanh nghiệp tỉnh cho biết: Đảng bộ Khối cơ quan và Doanh nghiệp tỉnh đã tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo cấp ủy các cấp về công tác phát triển đảng viên, đồng thời giao chỉ tiêu, nhiệm vụ cụ thể đối với từng cấp ủy. Chỉ đạo các đảng ủy, chi ủy cơ sở trực thuộc, các tổ chức chính trị-xã hội giới thiệu, bồi dưỡng, rèn luyện đoàn viên, công nhân, lao động để tổ chức đảng xem xét, kết nạp Đảng; đồng thời theo dõi, hướng dẫn, giúp đỡ kết nạp quần chúng ưu tú vào Đảng khi đảm bảo đủ điều kiện, tiêu chuẩn theo quy định. Đảng ủy Khối cũng cử cán bộ trực tiếp hướng dẫn

và hỗ trợ cấp ủy chi bộ, nhất là các chi bộ doanh nghiệp viết hồ sơ, thẩm tra hồ sơ, xác minh, kết nạp đảng viên mới.

Nhờ tích cực triển khai đồng bộ các giải pháp, từ đầu nhiệm kỳ đến nay, số lượng đảng viên được kết nạp luôn vượt chỉ tiêu Đại hội đề ra. Riêng năm 2024, Đảng bộ Khối Cơ quan và Doanh nghiệp tỉnh đã xem xét kết nạp 305 đảng viên mới (vượt 1,6% so với chỉ tiêu kết nạp đảng của năm).

Cùng với Đảng bộ huyện Yên Khánh, Đảng bộ Khối Cơ quan và Doanh nghiệp tỉnh, các tổ chức cơ sở đảng trong toàn tỉnh đã quan tâm làm tốt công tác kết nạp đảng, tạo bước chuyển rõ nét. Kết quả năm 2024, toàn tỉnh đã kết nạp 2.822 đảng viên mới vượt 25% so với chỉ tiêu năm, nâng số đảng viên toàn tỉnh là 76.333 đảng viên hiện nay. Một số đơn vị làm tốt công tác phát triển đảng viên là: Yên Khánh vượt 54%; Gia Viễn vượt 38%; Nho Quan vượt 31%...

Điều đáng nói là chất lượng đảng viên mới được kết nạp ngày càng cao và mở rộng hơn về thành phần, tôn giáo, dân tộc. Đảng viên mới kết nạp có tư tưởng vững vàng, phát huy được tinh tiên phong, gương mẫu, nêu cao tinh thần trách nhiệm, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, là tấm gương để quần chúng noi theo. Nhiều đảng viên được đề bạt, bổ nhiệm vào các chức danh lãnh đạo, quản lý, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu và bảo đảm tính kế thừa, phát triển của tổ chức đảng.

Chi bộ Trường THPT Yên Mô A (Yên Mô) tổ chức kết nạp Đảng cho các học sinh ưu tú.

Kết nạp đảng viên mới ở Chi bộ Công ty TNHH Giấy ADORA Việt Nam (Khu công nghiệp Tam Điệp).

ĐOÀN TRƯỞNG ĐẠI HỌC HOA LƯU HUYỆN ĐOÀN - HỘI LIÊN HIỆP THANH NIÊN HUYỆN KIM SƠN
RA QUÂN CHIẾN DỊCH LÀM SẠCH BIỂN
 Hướng ứng Tuần lễ biển và Hải đảo Việt Nam - Ngày Đại dương thế giới
 và Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè 2023

NHÂN LÊN

KHÁT VỌNG CỐNG HIẾN

CỦA TUỔI TRẺ

Bài, ảnh: THÁI HỌC-TRƯỜNG GIANG

Kế thừa truyền thống lịch sử, lý tưởng cách mạng sáng ngời của lớp lớp thế hệ cha anh đi trước, tuổi trẻ Ninh Bình hôm nay đang phát huy sức trẻ, xung kích, tình nguyện trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, xứng đáng là lực lượng nòng cốt, là “mùa xuân” của đất nước.

Sẵn sàng đảm nhận việc mới, việc khó

Năm 2024 là một năm ghi dấu ấn đậm nét của tuổi trẻ Ninh Bình với tinh thần xung kích, tình nguyện. Bên cạnh các hoạt động thường xuyên, tuổi trẻ Ninh Bình trong tâm thế chủ động, luôn sẵn sàng đảm nhận những “việc mới, việc khó” để đáp lại sự tin tưởng, kỳ vọng của các đồng chí lãnh đạo Tỉnh ủy, HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh đã gửi trao.

Một trong những minh chứng rõ nét nhất là hoạt động hỗ trợ Nhân dân bị thiệt hại do cơn bão số 3 (bão Yagi) gây ra hồi đầu tháng 9/2024. Phát huy tinh thần tương thân, tương ái và trách nhiệm với cộng đồng, tuổi trẻ toàn tỉnh đã vận động được 13 tấn nhu yếu phẩm, nước uống trao tặng người dân trong vùng lũ. Đồng thời thành lập 21 đội hình thanh niên tình nguyện với 1.500 tình nguyện viên tham gia giúp đỡ Nhân dân đảm bảo an toàn, an ninh trong ứng phó với lũ lụt, dọn dẹp vệ sinh môi trường sau khi bão đi qua, nước lũ rút. Cùng với đó, phối hợp với doanh nghiệp và các nhà hảo tâm hỗ trợ hàng chục tấn hàng nhu yếu phẩm, phương tiện cứu sinh cho các hộ dân các tỉnh miền núi phía Bắc, với nguồn kinh phí khoảng 1,8 tỷ đồng.

Một minh chứng khác cho tinh thần nhiệt huyết, khát vọng cống hiến của tuổi trẻ Ninh Bình là những hoạt động cụ thể trong đợt thi đua cao điểm “30 ngày đêm tình nguyện tham gia đẩy nhanh tiến độ, hoàn thành sớm công trình đường dây 500kV mạch 3” vào đầu tháng 6/2024. Thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và

kế hoạch của Trung ương Đoàn, Tỉnh đoàn đã thành lập 10 đội hình thanh niên tình nguyện với 250 đoàn viên, thanh niên. Trong suốt 30 ngày đêm, các đội hình thanh niên tình nguyện đã triển khai lực lượng hỗ trợ các hộ dân di dời đồ dùng sinh hoạt, giải phóng mặt bằng phục vụ thi công; phối hợp đảm bảo an toàn giao thông khu vực đường điện đi qua; tham gia hỗ trợ công tác hậu cần cho lực lượng công nhân... góp phần quan trọng đẩy nhanh tiến độ thi công công trình đường điện 500kV trên địa bàn tỉnh. Kết thúc đợt thi đua, Tỉnh đoàn đã được Trung ương Đoàn và Tập đoàn Điện lực Việt Nam khen thưởng.

Bên cạnh đó, tuổi trẻ toàn tỉnh còn thực hiện hàng nghìn công trình, phần việc tham gia xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh; bảo vệ

môi trường, chống biến đổi khí hậu, phòng chống dịch bệnh; tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông... Năm 2024, tuổi trẻ Ninh Bình đã thực hiện 3.207 công trình, phần việc, vượt 147% chỉ tiêu do Ban Thường vụ Tỉnh đoàn giao, tổng giá trị làm lợi cho xã hội hơn 8,2 tỷ đồng.

Xứng đáng là “mùa xuân” của đất nước

Hiện nay, Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân tỉnh Ninh Bình đang ra sức phấn đấu, quyết tâm hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Ninh Bình đến năm 2035 là thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị đi sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo. Hơn ai hết, chính thế hệ trẻ phải là lực lượng tiên phong, đi đầu, tiếp tục phát huy mạnh mẽ vai trò xung

Đoàn viên, thanh niên trong tỉnh tham gia trồng cây chắn sóng tại Cồn Nổi (Kim Sơn).

Đoàn viên, thanh niên huyện Kim Sơn hỗ trợ người dân tháo dỡ nhà cửa, di dời tài sản, hoàn thành giải phóng mặt bằng phục vụ thi công công trình đường dây 500kV mạch 3 đi qua địa bàn huyện.

kích, tinh thần tình nguyện và khát khao cống hiến, chung sức với cấp ủy, chính quyền và các tầng lớp nhân dân hiện thực hóa mục tiêu xây dựng quê hương Ninh Bình ngày càng giàu đẹp. Bên cạnh tinh thần tự giác, tự ý thức của mỗi đoàn viên, thanh niên cũng cần những giải pháp mang tính định hướng, dẫn dắt thế hệ trẻ của các cấp bộ Đoàn, Hội toàn tỉnh.

Đồng chí Trịnh Như Lâm, Tỉnh ủy viên, Bí thư Tỉnh đoàn cho biết: Nhằm tiếp tục khơi dậy nhiệt huyết và khát vọng cống hiến, phát huy năng lực, trí tuệ, vai trò xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ, thời gian tới, các cấp bộ Đoàn, Hội trong tỉnh sẽ tăng cường tổ chức các hoạt động giáo dục truyền thống lịch sử dân tộc, đạo đức, lối sống... nhằm khơi dậy mạnh mẽ hào khí dân tộc, tinh thần tự chủ, tự tin, tự hào dân tộc và khát vọng cống hiến của tuổi trẻ. Đồng thời tổ chức hiệu quả các phong trào hành động cách mạng, thanh niên tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng... tạo cơ hội để tuổi trẻ toàn tỉnh cống hiến sức lực, trí tuệ xây dựng quê hương bằng những công trình, phần việc cụ thể, thiết thực.

Các cấp bộ Đoàn, Hội và tuổi trẻ toàn tỉnh sẽ tiếp tục phát huy tinh thần “dám nghĩ, dám làm, dám dẫn thân” để đảm nhận thêm nhiều “việc mới, việc khó” như hỗ trợ giải phóng mặt bằng, phát triển du lịch, nâng cao năng lực số cho cộng đồng, bảo vệ môi trường, xây dựng nếp sống văn hóa, văn minh... Bên cạnh đó, các cấp bộ Đoàn, Hội sẽ tiếp tục chú trọng công tác tập hợp, đoàn kết thanh niên; bồi dưỡng những đoàn viên, thanh niên ưu tú để bổ sung nguồn nhân lực trẻ có chất lượng cho Đảng.

Với những mục tiêu lớn của tỉnh, của đất nước trong thời gian tới, hơn bao giờ hết, thế hệ trẻ Ninh Bình cần kế thừa và tiếp nối tinh thần Lý Tự Trọng, Lương Văn Tụy-những biểu tượng về khát vọng cống hiến của tuổi trẻ, để nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm, xứng đáng là lực lượng xung kích thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội, góp phần vào sự nghiệp xây dựng quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp, văn minh.

Thành phố

HOA LƯ

Trang sử mới,
niềm tin mới

Thành phố Hoa Lư được thành lập đánh dấu một trang sử mới trong quá trình phát triển của tỉnh Ninh Bình. Bởi Hoa Lư không chỉ là tên địa danh một thành phố, mà còn là biểu tượng về lịch sử hào hùng của người dân Ninh Bình-nơi từng là Kinh đô của nước Đại Cổ Việt. Đón nhận sự kiện thành phố Hoa Lư được thành lập trên cơ sở hợp nhất huyện Hoa Lư và thành phố Ninh Bình, nhiều người dân bày tỏ niềm vui, tự hào và kỳ vọng vào một tương lai tươi sáng của quê hương, đất nước. Phóng viên Báo Ninh Bình đã ghi nhận ý kiến của một số người dân về sự kiện này.

Mỗi người dân là một “viên gạch”, chung tay xây dựng thành phố văn minh

Việc hợp nhất huyện Hoa Lư và thành phố Ninh Bình để thành lập thành phố Hoa Lư là một dấu mốc quan trọng, đánh dấu sự phát triển mới của địa phương. Dù có chút hoài niệm về tên “thành phố Ninh Bình” đã gắn bó với bao thế hệ người dân, song tôi hoàn toàn đồng tình với quyết định này. Bởi đây là bước đi đúng đắn, thể hiện tư duy chiến lược, tầm nhìn xa, vượt trội của tỉnh.

Với tiềm năng, dư địa mới, cùng sự quan tâm của Trung ương, chúng tôi kỳ vọng và tin tưởng thành phố Hoa Lư sẽ có cơ hội trở thành một thành phố di sản, kết hợp hài hòa giữa giá trị lịch sử và phát triển bền vững. Từ đây sẽ mở ra cơ hội để phục dựng, phỏng dựng về địa danh mang tên Kinh thành Hoa Lư xưa mà ở đó mỗi người dân cũng chính là những “viên gạch” cùng nhau dựng xây vóc dáng Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo.

Để thực hiện được mục tiêu này, sẽ có rất nhiều việc phải làm, song tôi nghĩ, điều quan trọng trước hết là mỗi cán bộ, đảng viên, mỗi người dân cũng cần có sự thay đổi tư duy, nếp nghĩ, cách làm. Mỗi người dân thành phố cần xây dựng cho mình văn hoá ứng xử, văn hoá chấp hành, văn hoá tổ chức thực hiện với nguyên tắc hành động xuyên suốt, đó là “Đảng lãnh đạo, Chính quyền quản lý và người dân làm chủ”, từ đó chung tay tạo dựng “thương hiệu” cho thành phố về nếp sống văn hoá, văn minh của người dân thành phố Hoa Lư.

NGUYỄN VĂN TIỀN

(Đảng viên 58 năm tuổi Đảng, Bí thư Chi bộ phố Thanh Bình, phường Ninh Sơn)

Khát vọng trẻ xây dựng thành phố Hoa Lư là Đô thị di sản

Sinh ra và lớn lên tại vùng đất Cố đô Hoa Lư với bề dày lịch sử, truyền thống, văn hóa ngàn năm, tôi càng thêm tự hào vì giờ đây là công dân của thành phố Hoa Lư, đô thị loại I trực thuộc tỉnh Ninh Bình.

Là một cán bộ Đoàn, không chỉ riêng tôi mà đông đảo đoàn viên, thanh niên của thành phố Hoa Lư cũng đồng tình, hưởng ứng việc xây dựng thành phố trở thành Đô thị di sản. Đồng thời xác định thế hệ trẻ phải tiếp tục phát huy được vai trò tiên phong, xung kích, sẵn sàng tham gia thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng Đô thị di sản. Thời gian tới, tôi và các đoàn viên, thanh niên phường Ninh Mỹ sẽ tiếp tục bám sát chỉ đạo của cấp ủy và tổ chức Đoàn các cấp để triển khai hiệu quả, thiết thực các công trình, phần việc thanh niên, phù hợp với tình hình thực tế và nhiệm vụ chính trị của địa phương.

Trong đó, tăng cường công tác tuyên truyền nếp sống văn hóa, văn minh đô thị cho người dân; giáo dục truyền thống lịch sử, văn hóa, khơi dậy lòng yêu nước và khát vọng cống hiến xây dựng quê hương cho thế hệ trẻ; tích cực triển khai các hoạt động bảo vệ môi trường, làm đẹp cảnh quan

đô thị; tham gia các hoạt động hỗ trợ phát triển du lịch; bảo đảm an toàn giao thông, phòng, chống tệ nạn xã hội; tăng cường vận động, hỗ trợ đoàn viên, thanh niên phát triển kinh tế, khuyến khích các mô hình kinh tế ứng dụng công nghệ cao, công nghệ sạch...

HOÀNG THỊ THÀNH

(Bí thư Đoàn phường Ninh Mỹ)

Tin tưởng, kỳ vọng thành phố Hoa Lư sẽ ngày càng phát triển theo hướng văn minh, hiện đại

Việc hợp nhất huyện Hoa Lư với thành phố Ninh Bình để thành lập thành phố mới mang tên thành phố Hoa Lư không chỉ là cơ hội lớn để nâng cao chất lượng cuộc sống người dân, mở ra không gian phát triển mới cho các địa phương, mà còn tạo thêm nguồn lực và động lực cho sự phát triển

của tỉnh.

Tôi cũng như nhiều người dân rất vui mừng và phấn khởi khi thành phố Hoa Lư được thành lập. Và hi vọng, sau khi hợp nhất, cấp ủy, chính quyền của thành phố mới sẽ có những quyết sách mới nhằm thúc đẩy sự phát triển của thành phố theo hướng bền vững, văn minh, hiện đại.

Là công dân của thành phố và hiện đang công tác trong ngành Du lịch, thời gian tới tôi sẽ nỗ lực hơn nữa trong hoạt động chuyên môn, hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao, cùng với đồng nghiệp góp phần đẩy mạnh phát triển du lịch của tỉnh dựa trên nền tảng bảo tồn các giá trị văn hóa-lịch sử, giá trị cảnh quan, đặc biệt là giá trị nổi bật toàn cầu của Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới Quần thể danh thắng Tràng An. Qua đó góp phần phát triển thành phố Hoa Lư đạt được mục tiêu là hạt nhân, trung tâm của Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo.

NGUYỄN THỊ CHINH

(Ban Quản lý Quần thể danh thắng Tràng An)

Huyền thoại về rắn được phong làm hỏa thần ở động Thiên Tôn

LÃ ĐĂNG BẬT

Động Thiên Tôn ở chân núi Dũng Đương, cao khoảng 60m, quay hướng Nam thuộc thị trấn Thiên Tôn, huyện Hoa Lư. Động Thiên Tôn gồm hai hang: hang Ngoài và hang Trong.

Mong có những chính sách mới giúp nông dân thành phố phát triển kinh tế

Cũng như đa số người dân, tôi rất hân hoan, phấn chấn khi mình trở thành công dân thành phố Hoa Lư giàu truyền thống văn hoá, lịch sử. Tin tưởng rằng sau hợp nhất, đời sống người dân sẽ đổi thay, được quan tâm từ việc đầu tư cơ sở hạ tầng như điện, đường, trường học, y tế cũng như hưởng thụ các chính sách an sinh xã hội, dịch vụ tốt hơn.

Bà con nông dân xã Ninh Khang sống chủ yếu dựa vào nông nghiệp, mong rằng thành phố mới thành lập sẽ triển khai nhiều chương trình, dự án, chính sách giúp bà con vươn lên làm giàu bền vững, rút ngắn khoảng cách với những địa bàn phát triển.

Với diện tích nông nghiệp rộng lớn, nhiều tiềm năng chưa được khai phá, cùng những đầu tư về hạ tầng và cơ chế hỗ trợ sản xuất sau khi sáp nhập, tôi dự định sẽ tiếp tục tích tụ ruộng đất để sản xuất hàng hoá quy mô lớn, cơ giới hoá toàn bộ các khâu sản xuất và mở rộng dịch vụ nông nghiệp tới nhiều địa bàn.

Trở thành công dân thành phố Hoa Lư, bản thân tôi càng quyết tâm và có động lực phát triển kinh tế, mở rộng sản xuất kinh doanh, chung sức đồng lòng xây dựng thành phố ngày càng giàu đẹp, văn minh.

TRỊNH VIỆT CHIẾN

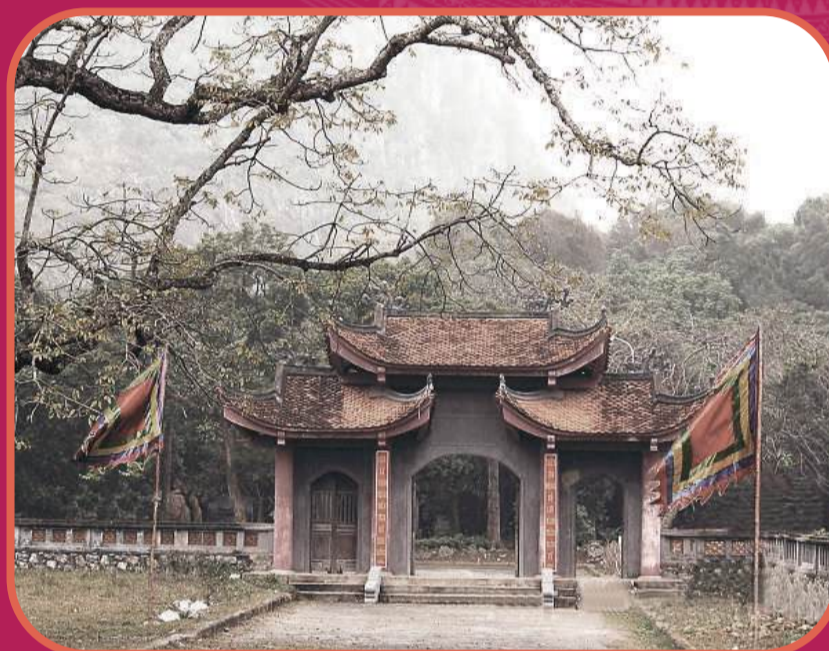
(Thôn Kim Phú, xã Ninh Khang-Nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi cấp tỉnh năm 2024)

Đi vào hang Trong (hang Tối), ngay cửa hang, sau bệ thờ đá là một Long đình làm toàn bằng đá. Trong tòa Long đình đá, chỉ đặt một tượng thần Trấn Vũ Thiên Tôn bằng đồng, dáng đậm đà, cao 1,7m, nặng khoảng 350 kg, đứng trên lưng con rùa. Ở cổ con rùa có một con rắn trắng (bạch xà) đang ngóc đầu nhìn lên. Tượng được trang trí bằng nhiều màu sắc rực rỡ: mặt trắng, môi son, mày xanh, mắt sáng, mình mặc áo bào đỏ, đầu đội mũ kiểu đạo sĩ, chân đi hài trắng đạp quy, xà (rùa, rắn) trông rất uy nghiêm. Hai tay thần để trước ngực, nắm chấn đốc kiếm thần, chống mũi kiếm xuống lưng con rùa, còn rắn ngóc đầu lên.

Nếu như hang Ngoài là “ngôi chùa lớn” thờ Phật, thì hang Trong là Hậu cung, chỉ để một tòa Long đình đá thờ tượng thần Thiên Tôn, là một vị Thánh Đạo giáo. Vì thế động được gọi là động Thiên Tôn, núi Dũng Đương được gọi là núi Thiên Tôn, chùa ở đây cũng được gọi là chùa Thiên Tôn. Người ta lấy tên thần để gọi động, chùa, núi vùng này. Cũng bởi lẽ đó cái tên “Dũng Đương Sơn” ít người biết đến. Thiên Tôn là tên gọi những vị thần tối cao ở trên thiên đình.

Theo quan niệm của người xưa, trên trời có nhiều Thiên Tôn. Ngôi cao nhất là Tam Thanh Nguyên Thủy Thiên Tôn. Sau đó là Diệu Lạc Thiên Tôn, Đấng Ma Thiên Tôn, Trấn Vũ Thiên Tôn.

Truyền thuyết kể rằng, khi xưa Huyền Thiên Thượng Đế có Trấn Vũ Thiên Tôn do có lòng tham, muốn chiếm đoạt cây đào tiên có bảy màu sắc, chiếu sáng khắp vũ trụ, nên bị Ngọc Hoàng đẩy xuống trần gian tu luyện. Thần đã đầu thai nhiều

Tam quan Chùa và Động Thiên Tôn.

Ảnh: CTV

kiếp để tu luyện, nhưng vẫn không đắc đạo. Sau đó thần đầu thai làm Hoàng tử ở Tịnh Lạc Quốc (Trung Quốc). Khi lớn lên, Hoàng tử quyết định bỏ lầu vàng điện ngọc và triều đình đi vào Vũ Đương Sơn (Dũng Đương Sơn) ở Trung Quốc để tu luyện. Lần này, thần đắc đạo. Ngọc Hoàng bèn sai Diệu Lạc Thiên Tôn và hai thiên thần nữa xuống núi Dũng Đương đưa Hoàng tử về trời. Hai thiên thần phải mổ bụng Hoàng tử lấy hết ruột, tim, phổi ra rồi vút vào khe đá, để trong bụng Hoàng tử không còn nhớ bản ở trần gian nữa. Hoàng tử về trời được Ngọc Hoàng trao cho ấn ngọc, kiếm thần, phong là Trấn Vũ Thiên Tôn xuống trần gian, trừ diệt yêu ma.

Lại nói, sau khi Hoàng tử đắc đạo về trời, thì tim phổi vút vào khe đá lại hóa thành quy tinh (rùa), ruột biến thành xà tinh (rắn). Rùa và rắn chuyên đi gây hại ở vùng núi Vũ Đương (Trung Quốc). Đây là hai con vật độc hại do chính Trấn Vũ Thiên Tôn gây ra. Vì vậy, việc trước tiên của thần là phải dùng kiếm thần thu phục quy tinh và

xà tinh theo mình. Rắn và rùa biết được tội lỗi nên đã hàng phục thần. Thần phong rắn là Hỏa thần, phong rùa làm Thủy thần. Từ đó Hỏa thần và Thủy thần luôn ở bên cạnh Trấn Vũ Thiên Tôn để trừ diệt yêu ma.

Sự tích thần Trấn Vũ Thiên Tôn ở Trung Quốc đã sang Việt Nam, trở thành vị thần của người Việt Nam. Nhân dân vùng này ở tỉnh Ninh Bình đã thờ thần Trấn Vũ Thiên Tôn trong tòa Long đình ở động núi Dũng Đương từ thời Tiền Ngô.

Từ truyền thuyết này, rắn đã trở thành thần là “Hỏa thần” đi cứu giúp con người, trừ diệt yêu ma, luôn ở bên cạnh Trấn Vũ Thiên Tôn.

Chính vì vậy, tương truyền, khi mới đứng đầu một sứ quân, trước lúc đem quân đi dẹp loạn 12 sứ quân, Đinh Bộ Lĩnh nghe đồn động Thiên Tôn thờ Thần Trấn Vũ Thiên Tôn lại có “Thủy thần” và “Hỏa thần” tức rùa và rắn ở bên cạnh giúp sức nên đã sửa lễ vật vào cầu đảo trong động để mong được Thần giúp đỡ. Thần Thiên Tôn cùng với rùa và rắn đã giúp Đinh Bộ Lĩnh dẹp được 11 sứ quân khác.

Đêm giao thừa đáng nhớ

Trong bữa cơm tất niên năm ngoái, ông Thạch đồng dục tuyên bố: “Năm nay anh Lâm phải lấy vợ”. Bà Truyền để thêm vào: “Anh mà không lấy vợ là không xong với chúng tôi đâu”. Lâm tủm tỉm cười, dài giọng: “Vâng! Con sẽ quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ bố mẹ giao”. Ông Thạch và bà Truyền là cán bộ ngành nông nghiệp đã về hưu, có ba người con. Tuấn con trai cả, sĩ quan quân đội, lấy chị Bích giáo viên. Hương cán bộ Sở Tư pháp là vợ anh Hùng, ngành Điện lực. Và Lâm, con trai út cán bộ kiểm lâm công tác ở một huyện miền núi. Hai vợ chồng ông Thạch cũng đã có tuổi, vì vậy chưa lo cho Lâm “yên bề gia thất” ông bà sốt ruột lắm. Biết sự quan tâm của bố mẹ và các anh chị, để khẳng định ý chí quyết tâm, Lâm lấy điện thoại, mở màn hình, chọn ảnh, đưa cho cả nhà xem: “Hôm nay con cũng chẳng giấu mọi người nữa, đây là người yêu của con!”. Chị Hương vừa xem, khen luôn: “Ui, xinh quá!”. Anh Tuấn lừ mắt: “Quan trọng là cái nết!” Bỗng chị Bích nói: “Ôi! Tưởng ai, hóa ra là cô Hồng?”. Chị Hương hỏi: “Chị biết em ấy à?”. “Giáo viên dạy môn Sinh ở trường chị. Chú Lâm kết được cô này thì nhất rồi!”. Lâm liếc mắt xem phản ứng của bố mẹ. Ông bà Thạch tỏ thái độ vui ra mặt, trong khóe mắt nhìn nheo của họ ánh lên những tia sáng lấp lánh.

***
Lần ấy Lâm đưa Hồng và học sinh của cô đi tham quan

Truyện ngắn của NINH ĐỨC HẬU

thực tế ở khu rừng nơi trạm kiểm lâm của anh phụ trách. Vào sâu trong rừng già, đi đến đâu, gặp bất cứ một cây to, cây cổ thụ hoặc một loại cây lạ nào, Lâm đều nhiệt tình giảng giải, giới thiệu tỉ mỉ. Cô trò Hồng cứ tấm tắc khen chú Lâm nói hay, thật bổ ích cho một chuyến dã ngoại.

Đến bên một cây Chò chỉ cao to, vươn mình vút lên trời xanh, trong lúc Lâm say mê thuyết minh, và mọi người chăm chú lắng nghe, bất ngờ, cô giáo Hồng kêu: “Ui giời ơi!”. Mọi người quay lại, đã thấy cô giáo thụt chân, ngã xuống một cái hố. Lâm bình tĩnh, nhanh nhẹn tìm cách đưa được Hồng lên khỏi hố. Không may vì khi rơi, lúc tiếp đất chân của Hồng bị trật khớp, cô không đứng lên nổi. Lâm nấn bóp chân cho Hồng một lúc, Hồng bảo chỉ đỡ thôi, vẫn không

đứng được. Chỗ đấy, khoảng cách với cửa rừng khoảng năm cây số. Hồng không đi được, Lâm chẳng dẫn đi, anh ngồi xuống, vui vẻ: “Có con ngựa, ngựa ô... anh đưa nàng về dinh”. Các em học sinh thích thú cười vang rừng. Hồng e thẹn ngượng ngùng, nhưng trong tình huống này chỉ còn cách ấy. Nấn ná thêm chút nữa, Hồng vòng tay ôm lấy cổ Lâm. Năm cây số công Hồng trên đường rừng gập ghềnh, mấp mô bởi những rễ cây khá to nổi trên mặt đất, song Lâm không hề mệt mỏi, mà thực tình còn thích thú... Vừa đi hai người vừa trò chuyện, khi biết Hồng là người cùng thành phố, Lâm phấn chấn lắm. Rồi Hồng chủ động hẹn Lâm, khi nào về thành phố hai người đi cà phê.

Những ngày sau đó họ nhắn tin cho nhau, thoạt đầu vu vơ, chuyện mây trời, rừng

núi. Rồi không biết khi nào, Lâm nhắn những lời “bóng gió” bày tỏ tấm chân tình, và nhận lại tin nhắn trả lời “lấp lửng” của Hồng.

Hai người chính thức “hẹn hò” là dịp quê nhà tổ chức sự kiện kỷ niệm 10 năm Quần thể danh thắng Tràng An được UNESCO công nhận là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới. Tuy nhiên sự hẹn hò vẫn còn nằm trong “bí mật”. Họ lại hẹn nhau vào dịp Festival “Dòng chảy di sản”. Dịp ấy, tình yêu của hai người mới thực sự đơm hoa kết trái. Biết ngày sinh của Hồng năm nay đúng vào đêm giao thừa, Lâm vui lắm, anh tự lên kế hoạch, trong đó có điểm nhấn quan trọng... Lâm đến nhà chào bố mẹ Hồng, xin phép tối mồng một Tết đưa Hồng về nhà ra mắt bố mẹ anh.

***

Hồng kéo tất cả các rèm cửa, không để cho một tí ánh sáng nào lọt vào nhà. Ngoài đường lúc này chắc cũng chẳng còn ai. Người đi hái lộc hản cũng đã về nhà. “Đêm giao thừa đáng ghét”. Hồng lẩm bẩm, rồi mắt Hồng nhòe đi, những giọt lệ trào ra vì uất ức, vì tức bực. Đầu óc Hồng vừa như u u mê mê, vừa như tỉnh táo một cách khác thường. Hồng ơi, hãy quên đi... Quên Lâm đi, hãy quên cái đêm cùng Lâm tay nắm chặt tay, hòa trong dòng người về Quảng trường Đình Tiên Hoàng để dự khai mạc Festival “Dòng chảy di sản”. Bảo quên đấy, nhưng làm sao quên nổi. Khi trên sân khấu diễn các cảnh “Vàng son một thuở”, Lâm siết chặt tay Hồng, giọng anh trầm ấm thiết tha: “Hồng ơi, quê hương chúng mình tuyệt quá phải không em?”. Lúc ấy Hồng chẳng biết nói gì, em chỉ khẽ run lên khi vòng tay Lâm siết chặt hơn.

Bảo quên đi, nhưng quên sao được, buổi tối anh đưa em đi dự “Hội quán Dục Thúy Sơn”. Trước đó anh đưa em lên núi Thúy. Hai đứa khoác vai nhau, vừa leo vừa đếm: “một, hai, ba...” đếm đến bậc sáu mươi, hay sáu mốt gì đó, cả hai cùng thở phì phò, cùng cười khúc khích, rồi cùng đồng thanh: “Một quá... quên bậc thứ mấy rồi...” Lên đến đỉnh núi, mây trời mênh mang, gió từ dòng sông Đáy bay lên lồng lộng, anh đưa em đến bên một bài thơ khắc trên vách đá, anh tự hào: “Có lẽ trên thế giới này, hiếm có ngọn núi nào thành núi thơ như Dục Thúy Sơn em nhỉ!” Em ngược lên nhìn anh, anh cúi xuống nhìn em. Em có cảm giác như đôi mắt của anh, đôi mắt của em đang in trọn hình ảnh tuyệt mỹ của danh thắng bất hủ. Rồi anh cúi xuống thấp hơn và nhẹ nhàng đặt lên đôi môi đang khát khao của em một nụ hôn tinh tế, ngọt ngào...

Vậy mà. Đêm giao thừa... Thôi, đừng để hình ảnh Lâm lớn vồn, chập chờn trong ý nghĩ, hiện hữu lơ mơ trong bóng đêm này nữa...

Nhưng! Rõ khổ... Càng nói quên thì lại càng không thể quên được. Lâm cứ chập chờn, lớn vồn, cứ hiện hình thật rõ nét trong những ý nghĩ của Hồng. Vậy là suốt từ tối, qua giao thừa và mấy giờ sau đó, Hồng chỉ vui đầu xuống gối, nước mắt cứ nhòe nhòe ra.

Buổi sáng mồng một Tết, ngắm mình trong gương. Hồng giật mình thảng thốt. Đôi mắt thâm quầng trũng sâu, khuôn mặt hốc hác, da dẻ nhợt nhạt. Chuyện gì đã xảy ra trong đêm giao thừa? Một đêm giao thừa trùng hợp với ngày sinh của Hồng. Với Hồng, sinh nhật năm nay sẽ còn có thêm một sự kiện đặc

Đôi bàn tay mẹ hái cả mùa xuân

ĐÀO HẰNG

Những ngày giáp Tết, bao giờ tôi cũng nhớ tới đôi bàn tay cườm đỏ của mẹ. Đôi bàn tay cườm đỏ vì ngâm lâu trong nước lạnh, dài dăm trong bùn đất những ngày đông. Đôi bàn tay nứt nẻ, còn bám chặt những muội than mặc cho mẹ chà xát tới bao nhiêu lần. Tần tảo một đời, đôi bàn tay ấy bán mọi nhọc nhằn để mang về mùa xuân cho cuộc đời con trẻ.

Với mẹ, thấy tháng Chạp là đã chạm xuân rồi. Nhà còn biết bao việc phải lo toan, còn bao nhiêu thứ cần được sắp đặt cho thật ngăn nắp để đón mùa xuân về. Các con học buổi sáng, buổi chiều theo mẹ ra đồng, chị cấy, em lại chăn trâu và bòn rau cho lợn. Cuối năm, trời mau tối. Mẹ xua hai đứa con sớm trở về nhà. Cả cánh đồng như sắp đổ ập một màu đen thẫm, mẹ vẫn bì bõm trong gió đông, trên cánh đồng xa thanh vắng.

Tối muộn mẹ mới trở về nhà. Bóng mẹ lẩn trong bóng của ngày đông, lui cui, vội vã dưới làn mưa bụi mịn mù. Cởi manh áo mưa, treo vội chiếc nón trên tường. Mẹ hơ vội bàn tay trên bếp lửa hồng trước khi ngồi xuống bên mâm cơm gia đình. Từng ngón tay mẹ đỏ ửng, sưng phù vì lạnh. Những ngón tay lạnh cóng chưa cử động được ngay vì dầm trong nước lạnh quá lâu. Mẹ xuyết xoa vì lạnh rồi hạnh phúc ngắm nhìn gian bếp mới. Gian bếp hôm nay thêm ấm áp bởi những mảng bong tróc lớn đã được mẹ đắp kín bằng bùn trộn với rơm chiều hôm qua. Gian bếp bé xíu, người lớn đi ra, đi vào phải hơi cúi đầu. Đẳng sau gian bếp nấu, mẹ làm thêm một gian bằng đất vách để chứa những món đồ thường dùng của nhà nông. Gian bếp nhỏ xíu thêm ấm áp bởi hạnh phúc tràn đầy.

Tiếng mẹ thủ thỉ với bà, cũng chỉ còn vài ngày nữa là Tết, việc đồng áng phải cố gắng để gòn gàng và hoàn thành vào ngày 28 Tết. Mẹ hứa với

biệt. Ấy là, Hồng sẽ chính thức công khai, trình trọng giới thiệu Lâm với bạn bè thân thiết... Ngay từ 8h tối, mọi người đã có mặt đầy đủ, cùng vui vẻ chuyện trò, tán gẫu. Cái Quế nhìn ảnh của Lâm trong điện thoại của Hồng bảo: “Trông đẹp trai, khỏe mạnh, thông minh... Nghe nói là cán bộ kiểm lâm?” Hồng hãnh diện nói: “Một cán bộ kiểm lâm xuất sắc và cũng rất chi lãng mạn nha”.

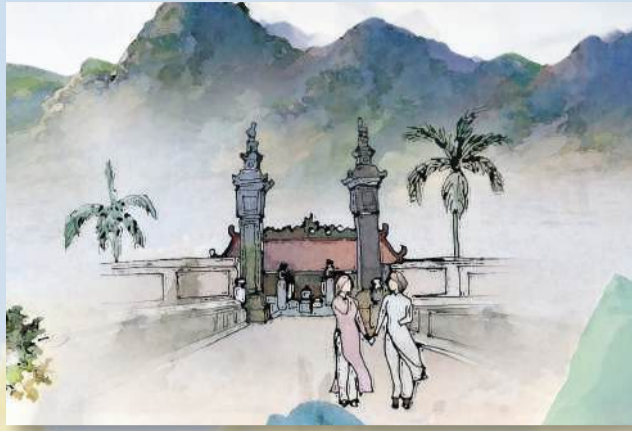
Mười giờ, bất chợt cái Quế hỏi: “Sao giờ này mà chàng chưa đến?” Hồng nóng ran cả người, hình như mặt mày đỏ bừng lên.

Những ngọn nến cắm trên bánh gatô đã cháy gần đến gốc. Gần mười hai giờ bạn bè đã ra về hết... Vậy là kế hoạch giao thừa hoàn hảo dành cho Hồng đã không được thực hiện. Lâm đã không đến. Đã vậy cũng không một cú điện thoại, hoặc một dòng tin nhắn. Lúc này cũng đã vài lần Hồng lén vào buồng gọi điện cho Lâm, nhưng không hiểu sao chỉ toàn là “Số máy này hiện không liên lạc được...”

Hồng đã thức trọn đêm giao thừa với tâm trạng hoang hoải, có cảm giác trái tim đang nhỏ máu vì tổn thương. Tâm trạng của người bị bỏ rơi thật bề bồng. Bất chợt trong đầu Hồng loé lên một ý nghĩ mạnh mẽ. Phải đi tìm gặp Lâm. Phải hỏi cho ra nhẽ! Hồng lấy khăn lau sạch nước mắt, dắt xe ra đường đến nhà chị Bích.

Nhìn khuôn mặt hốc hác của Hồng, chị Bích lo lắng hỏi: “Em ốm à?” Hồng đáp: “Dạ không ạ! Chị ơi, từ đêm qua đến giờ, em không thấy anh Lâm?” Chị Bích nói: “Đêm qua mẹ chị điện bảo, khoảng 9 giờ nó ôm một bó hoa hồng đẹp lắm đi đâu được một lúc đã thấy quay về, để lại bó hoa trên bàn rồi lại tắt tã đi. Mẹ chị hỏi “Đi đâu”. Nó bảo: “Con vào bệnh viện”. Hồng lo lắng hỏi: “Chị ơi, anh Lâm vào bệnh viện làm gì ạ?” “Nó đâu có nói, mà suốt đêm nó cũng chẳng điện đóm gì về nhà.” Hồng chào chị Bích rồi hỏi hã đến bệnh viện. Đi lên đi xuống hết tầng này đến tầng kia, dòm ngó hết phòng này đến phòng khác, mãi sau Hồng mới phát hiện ra bóng dáng của Lâm thấp thoáng sau ô cửa kính của phòng hồi sức cấp cứu. Anh ngồi bên cạnh bệnh nhân là một cháu nhỏ đang phải thở bằng bình oxy. Hồng bản khoăn tự hỏi, không biết mối quan hệ của Lâm với cháu nhỏ kia như thế nào. Hẳn phải rất quan trọng nên Lâm mới lờ hện với mình tối qua. Nghĩ như vậy lòng Hồng cũng nhẹ đi phần nào... Ngay khi ấy, phía ngoài hành lang có những tiếng ồn ào, rồi khoảng hơn chục người chạy đến phòng cấp cứu. Nghe tiếng ồn, cô y tá trong phòng chạy ra ngăn không cho ai vào. Một người phụ nữ

(XEM TIẾP TRANG 26)

Mùa Xuân khởi sắc

ĐINH NGỌC LÂM

Đào bung cánh xuân đã về trước cửa
Thị xã xưa giờ phố rộng thênh thang
Muôn thế sự trải bao năm tháng
Mỗi ngọt bùi mây vạn nắng mưa

Những buồn xưa giờ không còn nữa
Mà vẫn yêu, vẫn nhớ khôn nguôi
Nhớ trời đất mưa xuân hòa lẫn bụi
Nhớ nụ cười xinh trên con phố bản hàn...

Thành phố Ninh Bình bao nỗi hợp tan
Dục Thúy, Vân Sàng miên man cổ tích
Ngọc Mỹ Nhân đáng trần thanh lịch
Núi Ky Lân rực rỡ những chiều vàng...

Tha thiết yêu thành phố của tôi
Từ lúc trẻ trai giờ mái đầu đã bạc
Gắn bó một đời thủy chung không thể khác
Gửi gắm tin yêu. Tình đất. Tình người...

Đến bây giờ Thành phố đẹp tươi
Vẫn không thể quên những ngày quyết liệt
Bao con người với bao tâm huyết
Tạc dựng nên Dáng đứng - Nụ cười...

Xuân đã về trên khắp muôn nơi
Thành phố Hoa Lư tương lai vời vợi
Cổ đô xưa bao niềm mong đợi
Hào khí Ba triều linh ứng mãi không vơi

Tương lai đại ngàn đến bát ngát trùng khơi
Đô thị quốc gia một vùng di sản
Linh khí giang sơn ngàn đời không cạn
Một bức tranh thêu gấm vóc cơ đồ...

Trước dòng Sào Khê

THANH THẢN

Dòng xanh lượn giữa núi, hang
Cây xanh, trời biếc soi làn sóng, xanh.
Núi cao, cao vút giăng thành
Thung sâu một thuở thao trường thủy quân⁽¹⁾.
Chiến binh khó cọc, mình trần
Giáo, gươm loang loáng, núi ngàn rộn vang.
Triền cao... bóng Vạn Thắng Vương
Trùng trùng quân ngũ, trận dàn tung hô...
“Thái Bình” pháp phối ngọn cờ⁽²⁾
Mười hai sứ đẹp... cơ đồ dựng nên.
Hoa lau sáng đất Trường Yên
Đại Cồ Việt quốc, ngời thiên sử vàng.
Núi sông, hang động Tràng An
Kìa như có bóng Rồng vàng hiện lên.
Sào Khê dòng chảy êm đềm
Trống, chiêng còn vọng vang rền núi sông.

(1) Sông Sào Khê chảy qua Kinh thành Hoa Lư - Nơi luyện thủy quân xưa của Vua Đinh.

(2) Chữ “Thái Bình”-niên hiệu của Vua Đinh được thêu trên Cờ của nghĩa quân.

Ngẩn ngơ Xuân

TRẦN LỘC

Xuân thần thờ bên cánh võng tre xưa
Lời ru đầu chảng còn đưa nôi ngủ
Đi về phía mầm cỏ xanh đang nhú
Tiếng lao xao mù mịt cuối chân trời

Xuân chậm rãi đi ngang dưới cánh đồng
Vẳng thì thầm tiếng xưa trong lồng ngực
Thôi thúc ta miên man miên ký ức
Thiên hoàng ai giục già bện khói trầm

Chân bước nhẹ sau cổng chùa thành tâm
Nghe rì rầm từng nhịp mõ trong veo
Con nam mô Bồ Tát... thỉnh cầu siêu
Xin Phật độ bao nhiêu hồn thanh thoát

Đi cùng xuân vào trong từng điệu hát
Xẩm, Ví, Xoan... ngàn ngạt vị hương quê
Chốn linh thiêng khắp muôn ngã tìm về
Ngẩn ngơ xuân giữa bốn bề trầm mặc...

những đứa con, ngày cuối cùng của năm, mẹ sẽ đi chợ, sắm cho chị em bộ quần áo mới mà diện Tết. Tết của những đứa trẻ nghèo bao giờ cũng bắt đầu bằng những ước muốn xa xôi. Xa xôi nhất, có lẽ là một chiếc áo hoa diện trong 3 ngày Tết; là được thổi một chùm bóng bay đủ màu, thổi tới khi môi đỏ chót, căng đôi má hồng; là khi được nghe tiếng pháo nổ đi đùng...

Bên trái nhà, cạnh cái bể nước có mái vòm cong cong rất đẹp là một mảnh vườn nhỏ. Mẹ rào khu vườn ấy bằng những cành rào tre. Mẹ gieo xuống đó biết bao là thứ rau. Từng luống su hào, bắp cải, xà lách và đủ loại rau thơm thẳng tắp, xanh muốt và mập mạp. Nửa vườn còn lại, mẹ trồng hoa. Những luống hoa thuộc dược, vài khóm violet tím tím, thêm luống hoa đồng tiền, hoa cúc... đang bắt nụ chớm chím. Sáng nào mẹ cũng dậy thật sớm, xới đất từ chỗ cao, đổ vào chỗ trũng nước. Cứ thế tỉ mỉ, cẩn mẫn dưới những hạt mưa xuân. Bàn tay gầy nâng niu, tưới lá, buộc lại từng khóm hoa. Ngày ấy, thị trường chưa có nhiều những cửa hàng bán hoa lớn. Mẹ tính,

số hoa này sẽ cắt để bán vào phiên chợ cuối năm sẽ rất đắt hàng. Từng khóm hoa mong manh ấy đã gánh biết bao nhiêu niềm vui của một gia đình không khá giả.

Rồi Tết cũng đến. Tết bắt đầu từ bến sông thì phải. Người giặt giũ chăn màn, lau rửa những vật dụng trong nhà; người gánh nước, người rửa lá dong gói bánh; một nhóm đàn ông trong xóm thì chung nhau làm thịt lợn... Tết dường như đã về đến bầu cửa chỉ chờ bước chân vào nhà. Trong khu vườn nhỏ, bà và mẹ lui cui bòn nhặt từng mớ rau, cọng hành, vại bó mùi già; cắt gánh hàng hoa để thành từng bó rục rịch. Thêm vào chiếc thúng vài quả bòng chín vàng, một tộp trầu không, túi cau khô, con gà trống thiếu... mẹ tất bật gánh đến chợ. Ngày Tết bán gì cũng đắt hàng, chỉ một loáng mẹ đã bán sạch các thức hàng quê và sắm sửa ắp đầy hàng hóa. Mẹ hăm hở gánh cả một mùa xuân về nhà. Đây là lá dong, lạt, thực phẩm để gói bánh chưng, bó giò; này là vài hộp bánh mít, dền, nển, hương trầm... để dâng lên ban thờ các cụ; này

là chiếc áo hoa mới tinh cho con trẻ như lời mẹ đã hứa.

Hai chị em thủ áo, ngắm nghía, hít hà cái mùi thơm ngai ngái của vải mới rồi lại hăng hái phụ bố tiếp tục phần việc sơn phết lại từng bức vách của ngôi nhà cũ. Tết năm nào cũng vậy, dọn dẹp, sơn phết nhà cửa, giặt giũ chăn màn, lau rửa bộ ấm chén và những đồ dùng trong nhà đã trở thành một phần việc không thể thiếu. Dù không chắc ngôi nhà sẽ đẹp hơn, no đủ hơn nhưng có cảm giác như mọi thứ được thơm tất và may mắn sẽ tới. Bà nội mang lá dong ra bến sông để lau rửa. Chị em tôi mang ra cọ rửa cả một đồng những xoong nồi bắt muội than đen đúa. Mẹ đổ nếp mới ra ngâm, vo gạo, đãi đỗ, gói bánh... rồi lại mang vác những bó củi khô đã được chuẩn bị từ khi gió heo may về. Đôi bàn tay gầy thoăn thoắt, bận rộn tới mức không kịp vuốt vại cọng tóc vừa xòa xuống khuôn mặt dù trời lạnh nhưng vẫn đầm mồ hôi.

Khi bếp đượm lửa, chờ tới lúc vớt bánh chưng làm mâm cúng giao thừa, cũng là lúc mọi người rảnh rang đôi chút. Những đứa trẻ quây quần chơi

tam cúc trên manh chiếu cũ, cạnh nồi bánh chưng đang sôi rền, tiếng lửa nổ tí tách. Đứa nào thua, sẽ bị vạch nhoe nổi lên trán. Thỉnh thoảng, có tiếng pháo tếp nổ giòn tan từ trong xóm nhỏ. Tiếng mùa xuân đang về thật gần. Mẹ lại hơ tay trên bếp lửa hồng. 15 tuổi, lần đầu tiên tôi cầm bàn tay mẹ. Một đứa trẻ nhà quê, vốn không quen nói lời xin lỗi, lời cảm ơn ngay cả khi trong lòng ngập tràn những yêu thương.

Xoa lòng bàn tay mẹ, đôi bàn tay thô ráp, nứt nẻ, có chỗ bật cả máu tươi. Những vết chai sần hằn khắc những dấu tích nhọc nhằn. Đôi bàn tay này, mùa nôi mùa, tảo tần hôm sớm. Đôi bàn tay ôm ấp đàn con thơ đi qua những ngày mưa bão, đôi bàn tay đưa con vào giấc ngủ bằng làn gió phe phẩy suốt đêm dài ngày hạ. Đôi bàn tay dẫn từng đứa con tới lớp, thả bàn tay con lại với vàng đồng gánh những nỗi lo toan. Nồi nước hoa mùi già được mẹ đặt cạnh nồi bánh chưng tỏa một mùi hương thơm hăng hắc, mùi của sự chăm sóc, của tình yêu thương và của cội nguồn, gốc rễ. Ở đâu có mẹ, ở đó là mùa xuân.

Ngọt ngào hai tiếng quê hương

Bài, ảnh: HÀ TRANG

Mỗi chúng ta ai cũng có một miền quê để yêu, để nhớ. Có nhiều định nghĩa, cách nói về quê hương: Quê hương là nơi gia đình, dòng họ ta làm ăn, sinh sống, ở đó có tổ tiên, ông bà, cha mẹ, tất cả tạo thành sợi dây liên kết về mặt tình cảm bền vững.

Quê hương cũng là những gì gắn gũi, bình dị, thân thương nhất, đó là nhà, là nơi ta chôn nhau cắt rốn, là bờ tre, giếng nước, mái đình... Nói như nhà thơ Đỗ Trung Quân: Quê hương là chùm khế ngọt, là đường đi học, là cánh diều biếc. Và với tôi, quê hương là nơi ta neo đậu tâm hồn, là niềm thương của người ở lại và nỗi nhớ của người đi xa: “Quê hương nếu ai không nhớ sẽ không lớn nổi thành người”.

Bố mẹ tôi rời xa quê hương đi xây dựng vùng kinh tế mới khi mới mười tám, hai mươi tuổi. Tuy không sinh ra ở quê nhưng tôi luôn được bố mẹ cho về thăm quê vào dịp nghỉ hè hoặc nghỉ Tết. Bởi vậy, từ nhỏ quê hương đã có sự ảnh hưởng và chiếm một vị trí quan trọng trong trái tim tôi. Những bài văn đầu tiên tôi được điểm cao cũng chính là những bài viết về tình cảm gia đình, là tình yêu với quê hương, xứ sở. Tới giờ tôi vẫn nhớ những buổi theo chân bà ra đồng tát nước gàu sòng, gặt lúa; theo đi ra vùng đất bãi ngoài sông thu hoạch cây đay bóc lấy sợi bán cho thương nghiệp; là những lần tập cơm bằng bếp rơm rạ, là những trưa hè theo bọn trẻ con trong xóm đi tát mương, tắm ao, hái hoa sen, hoa súng... Đó thật sự là những trải nghiệm quý giá để bây giờ tôi có những kỷ ức đẹp về quê hương.

Làng tôi là vùng đất trũng nằm bên bờ sông Đáy. Đứng trên triền đê nhìn xuống làng tôi giống như một chiếc mâm màu xanh, ở giữa có dòng kênh nhỏ chảy qua, chia làng thành 2 nửa xinh xắn, nối đôi bờ là những chiếc cầu với những phiến đá xanh vũng chắc. Thời đèn dầu, chưa có ti vi thì những chiếc cầu đá chính là điểm hẹn hò của nam nữ trong làng, nhiều

người đã nên vợ nên chồng từ những buổi hẹn hò đó.

Với bề dày vài trăm năm hình thành và phát triển, đến nay làng đã có gần 500 hộ, trên 1.400 khẩu thuộc 16 dòng họ chung sống. Các dòng họ Bùi Đức, họ Mai, họ Bùi Văn, họ Đinh là những họ có mặt sớm ở vùng đất này nên con cháu trong họ cũng đông đúc hơn. Người dân quê tôi luôn biết gạn đục khơi trong, gạt bỏ những phong tục tập quán lạc hậu và giữ gìn, tôn vinh những nét đẹp mà ông cha để lại. Hàng năm, nhằm ngày 12 tháng Hai âm lịch quê tôi vẫn tưng bừng mở Hội làng nhằm tri ân các vị tiền nhân có công với nước và khai lập nên vùng đất có tên gọi rất đẹp-làng Đồng Xuân, qua đó cũng để giáo dục truyền thống văn hoá, lịch sử cho thế hệ trẻ, nhắc nhở con cháu dù có đi xa vẫn luôn hướng về nguồn cội. Đình làng Đồng Xuân là nơi diễn ra Hội làng trong 3 ngày, là di tích lịch sử văn hoá cấp tỉnh. Hiện đình làng còn lưu giữ 7 đạo sắc phong do các Vua triều Nguyễn ban tặng.

Nhìn ngôi làng nhỏ yên bình thật khó có thể hình dung bên trong nó lại chứa đựng biết bao câu chuyện bi hùng gắn với dòng chảy của lịch sử dân tộc. Ngày bé tôi vẫn được nghe ông bà kể về nạn đói năm 1945 đã cướp đi sinh mạng của bao người, nhiều gia đình lâm cảnh ly tán, phiêu bạt phương xa; rồi chuyện thực dân Pháp điên cuồng ném bom xuống làng khiến cho hàng chục gia đình có người thân ra đi mãi mãi, có gia đình mất cả 5 bà cháu, vậy nên “giỗ bom” hiện là cái giỗ lớn nhất ở làng tôi. Đó cũng là những câu chuyện về lớp lớp những người con quê tôi đã hăng hái lên đường tòng quân diệt giặc. Những người ở lại hậu phương thì chắc tay

Cổng làng Đồng Xuân, xã Gia Xuân (Gia Viễn).

súng, vũng tay cày, làm tốt nhiệm vụ hậu phương với tiền tuyến, góp phần giành độc lập cho dân tộc, ấm no, hạnh phúc cho Nhân dân, cùng cả nước đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Những năm qua, thực hiện công cuộc đổi mới của Đảng, đời sống người dân quê tôi dần thay da đổi thịt, phát triển mạnh mẽ về nhiều mặt, nhà xây cao tầng mọc lên san sát, nhiều nhà có điều kiện còn xây nhà mái Thái, mái Nhật với đầy đủ tiện nghi sinh hoạt đất tiên. Việc học, việc chăm sóc sức khoẻ được coi trọng và đạt kết quả đáng tự hào. Ngoài nghề trồng lúa, các hộ dân còn phát triển mạnh nghề nuôi thủy sản; tích cực cải tạo vườn tạp để trồng cây ăn trái như na, ổi, bưởi... Lớp trẻ có việc làm tại khu công nghiệp với thu nhập ổn định. Đời sống văn hoá tinh thần của người dân được nâng lên. Tối tối, các bà, các chị lại tập trung về nhà văn hoá thôn tập dân vũ, đấu bóng chuyền hơi. Nam giới thì

đạp xe, chơi cờ, đá bóng. Đường làng ngõ xóm được xây dựng kiên cố, hai bên đường trồng hoa rất đẹp... Đặc biệt, tình làng nghĩa xóm luôn được gìn giữ, phát huy. Mỗi khi gia đình có việc hiếu, hỷ thì anh em, làng xóm đều tự giác đến giúp, mỗi người mỗi việc chu đáo, vẹn toàn. Làng đã được công nhận nông thôn mới kiểu mẫu.

Xuân đang đến, ngoài kia hoa đào, hoa mai đã nở. Dòng người về quê ăn Tết bắt đầu nối nhau, hối hả. Không ít những người con quê tôi vì mưu sinh mà phải đi xa lập nghiệp nhưng ngày Tết họ luôn hướng về quê nhà, mong muốn được đón Tết bên những người thân, được sống trong tình cảm gia đình ấm áp, được trở về miền ký ức thật là dịu êm để thấy mình như trẻ lại. Gia đình tôi cũng vậy, các anh chị em, con cháu trong nhà cũng đang chuẩn bị cho chuyến về quê ăn Tết theo đúng nghĩa Tết cổ truyền của dân tộc Việt Nam.

Đêm giao thừa... (TIẾP THEO TRANG 24)

bấu vào khung cửa nhìn vào trong thất thanh hét lên: “Trời ơi! Đúng là con tôi rồi... Hà ơi! Con có bị làm sao không?”. Một bà mếu máo nói: “Hà ơi, suốt đêm qua mọi người đi tìm cháu... Bây giờ thấy cháu ở đây là nhà mình có phúc rồi”. Có người đàn ông đến bên cô y tá: “Cô ơi, tôi là bố đứa trẻ, chuyện gì đã xảy ra với con tôi vậy hả cô?”. Cô y tá thông thả nói: “Hình như tối hôm qua cháu ra đường theo dòng người đi đón giao thừa, cháu bị tai nạn ngã xuống vệ đường. Thật may, có anh kia phát hiện ra, kịp thời đưa cháu đi cấp cứu. Mặc

dù anh ấy bảo có một việc vô cùng quan trọng, song vì không biết người nhà của cháu ở đâu, và không biết tính mạng của cháu như thế nào, nên anh đã ở đây đêm giao thừa để chăm sóc cháu...”

Vừa ra khỏi phòng cấp cứu, Lâm sững người lại, bởi sự xuất hiện của Hồng, anh ấp úng: “Đêm giao thừa... sinh nhật... anh thành thật xin lỗi em...” Hồng nguyền anh một cái: “Rõ ghét... Vậy tại sao không điện cho em?” Lâm lúng túng: “Tại cái điện thoại, lúc vội vàng bế cháu vào viện bị rơi lúc nào...” Rồi Lâm lại ngượng

ngùng: “Tha lỗi cho anh nhé!” Hồng chột nhận thấy thêm một điều nữa, khi Lâm ngượng ngùng trông anh hiền khô và thánh thiện quá. Lúc này đây, mọi ấm ức, bực tức, giận hờn bỗng tan biến. Hồng đứng ngây người, Lâm đến bên Hồng, giang rộng vòng tay ôm chặt người yêu. Hồng ngượng ngùng, đẩy nhẹ Lâm ra, khẽ nguyền một cái: “Người ta cười cho kìa!”

***

Chiều mông một Tết năm nay nhà ông Thạch đúng là “vui như Tết”. Bà Truyền duyên dáng trong tà áo dài nhưng màu mặt chín, ông Thạch sang trọng với bộ vest màu ghi. Hai ông bà xem ti vi mà đôi mắt của họ cứ liên tục ngó ra ngoài cửa... Anh

Hùng đưa chị Hương đến sớm để chị cùng làm cơm với chị Bích. Hai chị trong bếp thỉnh thoảng lại hỏi véo von: “Bố mẹ ơi, cô Hồng đến chưa?” Bọn trẻ con tíu tít với nhau: “Thế nào cũng được cô Hồng lì xì!”. Anh Tuấn bảo anh Hùng: “Ai ngờ chú Lâm lại đào hoa thế cơ chứ!”. Sau đó anh bảo bố mẹ: “Năm nay phải dứt điểm cưới xin cho chú Lâm bố mẹ nhé!”.

Ngoài đường vẫn còn những tia nắng, song những ngọn đèn đường treo cao cũng bắt đầu bật sáng. Vài ba làn gió nhẹ mang hơi lạnh khe khẽ lướt qua. Hàng cây chạy dọc hè phố không còn khẳng khiu trụi trụi, trên những thân cành khô đã bật dậy những búp chồi non mơn mẩn, mỡ màng.

Hôm nọ ngồi với anh bạn là nhà báo quê Ninh Bình cũng đang ở Tây Nguyên, thấy anh hớn hờ: Ninh Bình nhà mình dạo này oách rồi bác ạ. Hỏi oách sao, bảo giờ nó như Bình Dương của miền Đông và Bắc Ninh, Vĩnh Phúc của miền Bắc, tức là phát triển, tức là biết khai thác thế mạnh. Mà về thế mạnh, Ninh Bình có khi còn... mạnh hơn. Này nhé, rất gần thủ đô, đi tí là thấy Hồ Gươm, thuận tiện mọi nhẽ. Và du lịch, hỏi bác, xem nơi nào có điều kiện phát triển du lịch như Ninh Bình.

Lại nhớ một câu trong bài phát biểu của ông Đoàn Minh Huấn, Bí thư Tỉnh ủy Ninh Bình ở kỳ họp HĐND tỉnh mới đây: “Cơ cấu lại giữa yêu cầu phát triển địa phương và khẳng định vai trò trung tâm vùng, quốc gia, quốc tế trên một số chuyên ngành: Trung tâm du lịch, trung tâm cơ khí ô tô, trung tâm chế biến rau quả, tổ chức sự kiện; bổ sung thêm những lĩnh vực như công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí, kinh tế di sản, hậu cần sinh thái; kiến tạo các lĩnh vực liên quan đến khởi nghiệp sáng tạo ngành nghề mới nổi, giáo dục, y tế, công nghiệp công nghệ cao”.

Và tẻ ra, khi đời sống phát triển, thì người ta lại muốn, lại cần tìm về với thiên nhiên nguyên bản, với những gì một thời gian dài, vì mưu sinh, vì đời sống khó khăn, bị khuất lấp, thậm chí bị khai thác theo hướng thực dụng, vì cái trước mắt đã. Thực ra cũng không thể trách được một thời như thế, cái thời mà ngay ở Hà Nội, những biệt thự, những nhà cổ rất đẹp rất cổ kính cũng bị chia ra, ngăn ô chia cho các gia đình ở, ở không ra ở, sống không ra sống, nhưng vẫn ở vẫn sống.

Lại nhớ lần tôi với ông đại tá, nhà văn quê Ninh Bình Sương Nguyệt Minh về quê, ông lôi tuốt tôi về Ninh Vân thăm làng đá, rồi lại hăm hờ ra cái chợ quê gần đấy, nơi có cây thị gần ngàn năm tuổi đương ngự và được dân làng bảo vệ nghiêm ngặt. Ngắm cây thị thì ít nhưng ông tha thẩn ở chợ thì nhiều. Chợ quê, nhỏ, bán toàn đồ trong vườn, trong ao, trong ruộng, những mớ rau, mề cá nhỏ, con gà, con chó... Ông nhà văn cao lêu đêu đi lững thững như cây sào nhưng tới hàng nào cũng cúi xuống hỏi han đủ thứ, đặc biệt là hỏi... giá, rồi cứ kêu lên, ôi giờ ơi sao rẻ thế, thế thì lúc nào bà con mới giàu. Và những ký ức Ninh Bình ấy, hiện diện rất rõ trong tác phẩm của ông dù hầu như nó chỉ có chữ Ninh Bình nào, như “Mười ba bến nước”, như “Người về bến sông Châu”...

Lại nhớ đến “Đi trốn” của Bình Ca, nhà văn và từng làm Phó Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Bình. Bằng cuốn sách rất hấp dẫn này, ông đã quảng

Ninh Bình

nơi mơ ước đến, mong ước về...

VĂN CÔNG HÙNG

Vẻ đẹp Tràng An.

Ảnh: CTV

bá cho du lịch Ninh Bình hết sức thành công. Có lẽ ở Việt Nam có 2 tỉnh có hàng động có thể “cạnh tranh” nhau là Ninh Bình và Quảng Bình. Cả hai tỉnh giờ đều phát triển mạnh về du lịch. May mắn, tôi từng đến cả hai nơi, và đều nhận được ở những nơi ấy sự thân thiện dịu dàng. Nhưng Ninh Bình không chỉ có hàng động, đất ấy còn những di tích lịch sử vừa thiêng liêng vừa đầy cảm xúc.

“Nhà văn trẻ” Đinh Ngọc Lâm, tôi gọi trẻ là gọi đùa vì ông hơn tuổi tôi, nhưng sáng tác thì trẻ, từng rất hào hứng nói cả buổi với tôi về các di tích lịch sử ấy. Tẻ ra bác này, trước khi là nhà văn và về hưu thì từng là Bí thư Thị ủy Ninh Bình, là Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Tỉnh ủy Ninh Bình. Về hàm là quan to nhưng về đời, tẻ ra bác cũng bông đùa dí dỏm phết: “*Người ta nhan sắc để dành/ Em mang nhan sắc dành hanh với đời/ Thôi em! Trót mắc phận người/ Thả chùng cạp váy để trời thương em*”. Nhưng trước tiên nhân thì ông hết sức tự hào: “*Đinh-Lê hai triều tự khí/ Lý-Trần nối nghiệp từ đây/ Hoa Lư một thiên sử ký/ Định danh non nước rộng bay!*”, là để nói, với Ninh Bình, các văn nhân cũng là một kênh để lan tỏa, quảng bá.

Và tôi lại muốn dẫn một phát biểu của Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Bình Phạm Quang Ngọc về du lịch, về Tràng An nhân 10 năm trở thành Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới: “*Xây dựng tỉnh Ninh Bình trở thành Đô thị di sản thiên niên kỷ trực thuộc Trung ương, trung tâm du lịch, công nghiệp văn hóa, kinh tế di sản quốc gia, quốc tế; một trong những địa phương đi đầu đưa phát thải khí nhà kính về mức “0” của Việt Nam, tiêu biểu về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; có vị thế, giá trị thương hiệu cao*

trong mạng lưới di sản sở hữu danh hiệu UNESCO; xã hội phồn vinh, Nhân dân hạnh phúc”. Thừa Thiên Huế quê nội tôi vừa được Quốc hội bấm nút quyết định để trở thành thành phố Huế trực thuộc Trung ương với tư cách là thành phố di sản văn hóa. Thực ra, xét một mặt nào đó, Ninh Bình cũng có đủ tiêu chuẩn là địa phương di sản văn hóa, gồm cả thiên nhiên và lịch sử. Thì đây, vẫn Chủ tịch UBND tỉnh Phạm Quang Ngọc: “*Những giá trị của di sản này được phát huy mạnh mẽ, trở thành nguồn tài nguyên vô giá, có sức hấp dẫn mạnh mẽ, là nguồn lực nội sinh và động lực quan trọng để Ninh Bình vươn lên phát triển trong thời kỳ đổi mới, hội nhập quốc tế và phát triển; đưa Ninh Bình hội nhập vào mạng lưới di sản sở hữu danh hiệu UNESCO; đồng thời, đóng vai trò hạt nhân, trung tâm, định hình phát triển hệ thống đô thị của tỉnh theo hướng đô thị di sản; thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội của tỉnh Ninh Bình theo đúng định hướng. Đó là: Phát triển “Nhanh, Bền vững, Hòa hòa”, tăng trưởng kinh tế luôn gắn với phát triển văn hóa-xã hội, đảm bảo công bằng và tiến bộ xã hội, bảo vệ môi trường sinh thái; phát triển công nghiệp xanh, sạch, thân thiện với môi trường; phát triển nông nghiệp hữu cơ, tuần hoàn, đa giá trị; đẩy mạnh phát triển du lịch sinh thái, chất lượng cao, gắn với các giá trị văn hóa-lịch sử-tự nhiên, nhất là truyền thống tốt đẹp của con người, vùng đất Cố đô Hoa Lư, giá trị nổi bật toàn cầu của Quần thể danh thắng Tràng An. Từ đó, Ninh Bình phát triển bứt phá, trở thành địa phương phát triển toàn diện, là tỉnh tự cân đối ngân sách từ năm 2022, có thu nhập bình quân đầu người đứng thứ 12/63 tỉnh, thành*

phố cả nước; là điểm đến hấp dẫn của du khách và các nhà đầu tư”.

Cả nước ta đang bước vào “kỷ nguyên vươn mình”, tất nhiên Ninh Bình là không ngoại lệ, thậm chí tôi nghĩ sẽ đứng ở tốp đầu. Với những gì đã có, nhất là những di sản, trời cho cũng có, cha ông để lại cũng có, với những suy nghĩ hợp lý, hợp thời và những việc làm đúng hướng, đúng quy luật, những phát hiện lý thú, ví dụ như thế này: “*Về quá trình tiến hóa địa chất, địa mạo đại diện cho sự hình thành và kiến tạo vỏ trái đất; về thẩm mỹ của cảnh quan tự nhiên tồn tại qua hàng triệu năm; về quá trình định cư, thích ứng liên tục của con người hơn 3 vạn năm lịch sử*” là những giá trị nổi trội toàn cầu của Ninh Bình.

Bước vào “kỷ nguyên mới” với hành trang ấy, giá trị nổi trội toàn cầu ấy, tôi tin Ninh Bình sẽ là nơi mơ ước sống, mơ ước đến, mong ước về... của nhiều người, không chỉ trong nước. Và tôi cũng tin, “kỷ nguyên mới” ấy đang trong tầm tay người Ninh Bình chúng ta.

Viết đến đây, tôi nhận được thông tin nóng hổi: Thủ tướng Chính phủ công nhận khu vực dự kiến thành lập thành phố Hoa Lư, trực thuộc tỉnh Ninh Bình đạt tiêu chí đô thị loại I, và ít ngày sau Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã của tỉnh Ninh Bình giai đoạn 2023-2025, thành phố Hoa Lư chính thức ra đời, trong đó, xã Ninh Mỹ quê ngoại tôi sẽ nằm trong khu vực nội thành. Từ khi được mẹ gửi về tránh bom ở hang Luồn (khoảng năm 1964-1965) tới nay, quê ngoại tôi đã bước những bước dài về phía no ấm, yên vui; và giờ, một bước ngắn nữa là “kỷ nguyên mới” đang chờ...

Hiện thực hóa khát vọng đưa Ninh Bình trở thành TRUNG TÂM DU LỊCH LỚN của quốc gia, khu vực

 MINH HẢI

Năm 2024, Du lịch Ninh Bình tiếp tục đánh dấu bước phát triển vượt bậc khi vượt xa so với các chỉ tiêu đề ra. Đặc biệt, tỉnh đã đón 1,5 triệu lượt du khách quốc tế. Những con số ấn tượng này tạo niềm tin và động lực để Ninh Bình hiện thực hóa khát vọng trở thành một trung tâm lớn, có giá trị thương hiệu cao về du lịch, công nghiệp văn hóa, kinh tế di sản của cả nước và khu vực châu Á - Thái Bình Dương.

MỘT NĂM THẮNG LỢI

Với chiến lược xuyên suốt là phát triển du lịch xanh, bền vững; du lịch dựa vào cộng đồng, tôn trọng giá trị tự nhiên, lịch sử, văn hóa một cách tối đa cùng với cách làm bài bản, Ninh Bình đang ngày càng khẳng định vị thế, thương hiệu trên bản đồ du lịch Việt Nam và quốc tế, trở thành điểm đến hấp dẫn đối với du khách trong và ngoài nước.

Năm 2024, đánh dấu 10 năm Quần thể Danh thắng Tràng An được ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới, ngành Du lịch Ninh Bình đã đạt được những kết quả đáng tự hào. Toàn ngành ước đón 8,7 triệu lượt khách, vượt 16% so với kế hoạch đề ra (7,3 triệu lượt khách). Doanh thu đạt 9.100 tỷ đồng, vượt kế hoạch Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XXII giao 50%. Ngành đã đón lượt khách quốc tế thứ 1,5 triệu - "lập đỉnh" cao nhất từ trước đến nay, vượt qua thời kỳ đỉnh cao của ngành Du lịch năm 2019. Chất lượng dịch vụ du lịch ngày càng được nâng cao. Nhiều sản phẩm, tour, tuyến mới được đưa vào khai thác đáp ứng nhu cầu, thị hiếu của đông đảo du khách. Trong năm, địa danh Ninh Bình tiếp tục được xướng tên ở nhiều danh hiệu uy tín quốc tế như "Top 10 kỳ quan thế giới dành cho những người không thích đám đông" hay "Top 10 trải nghiệm cuốn hút nhất thế giới"...

Đồng chí Bùi Văn Mạnh, Giám đốc Sở Du lịch khẳng định: Năm 2024 là một năm thắng lợi lớn đối với ngành Du lịch Ninh Bình không chỉ về doanh thu, lượt khách mà thông qua chuỗi các sự kiện về văn hóa, du lịch, thể thao đã góp

phần tôn vinh, quảng bá và lan tỏa các giá trị của di sản; bồi đắp niềm tự hào, trách nhiệm của người dân Cố đô trong việc gìn giữ và bảo vệ di sản. Đồng thời là dịp để cơ quan chức năng, nhà khoa học, nhà nghiên cứu đánh giá các thành tựu nổi bật trong 10 năm Quần thể Danh thắng Tràng An được ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới, đề ra các chủ trương, giải pháp để quản lý, bảo tồn và phát huy các giá trị của di sản gắn với phát triển du lịch bền vững, hướng tới xây dựng thành phố Hoa Lư trở thành Đô thị di sản thiên nhiên kỷ trong tương lai.

VƯƠN TỚI NHỮNG KHÁT VỌNG

Thời gian qua, Du lịch Ninh Bình phát triển mạnh mẽ, có những đóng góp không nhỏ trong cơ cấu GRDP toàn tỉnh, bước đầu tạo được sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế địa phương theo hướng tăng tỷ trọng khối dịch vụ; đồng thời thúc đẩy nhiều ngành, nhiều lĩnh vực phát triển.

Có được những kết quả đó, trong mỗi giai đoạn phát triển, tỉnh Ninh Bình đều có những điều chỉnh chính sách, chiến lược phát triển phù hợp với điều kiện thực tế và nguồn lực đã có, trong đó du lịch luôn được xác định là lĩnh vực ưu tiên. Đặc biệt, trong Quy hoạch tỉnh Ninh Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, tỉnh xác định, phát triển du lịch, công nghiệp văn hóa là mũi nhọn gắn với những sản phẩm và dịch vụ cao cấp, đặc sắc, có giá trị thương hiệu cao.

Đồng chí Giám đốc Sở Du lịch Bùi Văn Mạnh nhấn mạnh: Để đạt được

Nước biếc non xanh mây vờn thấp cao rừng bay chùa Bái Đính
 Hoa rơi lá phấn hương sâu hồ rộng phượng múa đông Tràng An.

NGUYỄN PHÚC KHÔI

những mục tiêu trong năm mới cũng như hiện thực hóa khát vọng đã được xác định trong Quy hoạch tỉnh, đưa Ninh Bình trở thành một trung tâm lớn, có giá trị thương hiệu cao về du lịch, công nghiệp văn hóa, kinh tế di sản của cả nước và khu vực châu Á-Thái Bình Dương, đòi hỏi những bước đi chiến lược, bài bản, đúng hướng cũng như quyết tâm cao của các cấp, ngành, địa phương, cộng đồng doanh nghiệp và người dân.

Theo đó, ngành Du lịch sẽ tiếp tục làm tốt công tác tham mưu, quy hoạch phát triển du lịch theo hướng xanh, bền vững như Quy hoạch Công viên động vật hoang dã quốc gia Ninh Bình; Quy hoạch phân khu các khu vực trong khu di sản Tràng An; Quy hoạch tổng thể bảo tồn và phát huy các giá trị di sản Tràng An; các Khu du lịch sinh thái Vân Long, Cúc Phương, hồ Đồng Thái,... Đồng thời quy hoạch, khoanh vùng bảo vệ nghiêm các khu vực có giá trị cảnh quan, không gian văn hóa, tiềm năng phát triển du lịch như: Bảo tồn không gian văn hóa Kinh đô Hoa Lư xưa tại xã Trường Yên và vùng phụ cận; không gian văn hóa khu vực sông Bôi, sông Hoàng Long; không gian văn hóa làng nghề Văn Lâm truyền thống.

Bên cạnh đó, ngành sẽ ưu tiên xây dựng các sản phẩm du lịch có chất lượng, coi chất lượng của các sản phẩm, dịch vụ du lịch là lợi thế cạnh tranh trong tương lai so với các tỉnh, thành lân cận. Tập trung phát triển 4 nhóm sản phẩm du lịch chính, gồm

nhóm sản phẩm du lịch văn hóa-lịch sử là nhóm sản phẩm du lịch đặc thù, mang thương hiệu riêng cho du lịch Ninh Bình; nhóm sản phẩm du lịch tham quan thắng cảnh thiên nhiên; nhóm sản phẩm du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, chăm sóc sức khỏe gắn với các khu nghỉ dưỡng cao cấp và các hệ sinh thái biển, rừng, các nguồn khoáng nóng; nhóm sản phẩm du lịch sáng tạo theo tư duy đột phá, có hàm lượng chất xám cao, tiết kiệm tài nguyên.

“Ngành sẽ chú trọng đổi mới sáng tạo, đẩy mạnh xã hội hóa, liên kết, huy động mọi nguồn lực tập trung đầu tư, phát triển kết cấu hạ tầng và cơ sở vật chất, kỹ thuật du lịch đồng bộ, hiện đại; nâng cao nhận thức của người dân và doanh nghiệp trong việc giữ gìn bảo vệ môi trường và những giá trị di sản, phấn đấu xây dựng Ninh Bình trở thành trung tâm du lịch lớn của cả nước và khu vực, điểm đến “An toàn-Thân thiện-Chất lượng-Hấp dẫn”, đồng chí Bùi Văn Mạnh cho biết thêm.

Có thể nói, những “trái ngọt” mà ngành Du lịch đã đạt được trong năm 2024 cũng như những dấu ấn tỉnh ta đã đạt được sau hành trình 10 năm sở hữu danh hiệu Di sản thế giới là niềm tự hào, vinh dự của mỗi người dân Ninh Bình. Trong không khí hân hoan của mùa xuân mới, chúng ta càng thêm tin tưởng vào sự bứt phá của Du lịch Ninh Bình trong năm Ất Tỵ, đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, là trung tâm du lịch lớn của quốc gia và khu vực trong tương lai không xa.

NĂM TỶ NÓI CHUYỆN RẮN

Quan niệm về Rắn ở các nước

Rắn không chỉ là loài động vật sống trên khắp thế giới, nó còn là biểu tượng cho nước, lửa, linh hồn, nhục dục, quyết đoán, đa nghi.

Rắn Naga 5 đầu trên cổng chùa Khmer.

Với các nước phương Đông, trong một số nền văn hóa, hình tượng Rắn có vị trí quan trọng trong thế giới biểu tượng. Rắn thường thể hiện hình ảnh khác nhau như thần hiền, thần ác, điều tốt, điều xấu, sự hủy diệt, tái sinh, tình yêu.

Trong văn hoá dân gian Việt Nam, rắn không được xem là biểu tượng gắn với tôn giáo, trừ trường hợp Phật giáo của người Khmer sống ở Nam Bộ. Tục thờ Rắn là một tín ngưỡng nguyên thủy của người Việt cổ với hai ý nghĩa chính là tục thờ thủy thần. Tục thờ này mang ý niệm về sông nước của cư dân làm nông nghiệp. Các đền thờ Rắn xuất hiện dọc theo các con sông Hồng, sông Cầu, sông Đuống.

Vị thần Rắn trong Ấn Độ giáo có tên gọi là Naga. Rắn được xem như biểu tượng của sự bất tử, được kính trọng như con vật linh thiêng. Người Ấn còn dành riêng cho Rắn ngày Tết vào tháng 8 hàng năm. Hình ảnh thường thấy ở các đền đài Ấn Độ là vị thần cầm Rắn trên tay hay để Rắn quấn quanh mình.

Truyền thuyết Ai Cập thường xem Rắn như là một vị thần linh tối cao, vị thần hộ mạng cho các nhà vua, do đó trên các vương miện của các Pharaoh Ai Cập đều có chạm trổ hình Rắn Naja bằng vàng hay đá quý.

Ở Hy Lạp, y học dùng biểu tượng con Rắn quấn quanh

cây gậy tượng trưng cho sự khôn ngoan, khả năng chữa trị bệnh tật..

Với người Thái Lan, Rắn là hồn của âm vật, là thần mẹ. Trong văn hóa tâm linh, Rắn là vật linh thiêng, mang lại may mắn cho con người. Vì thế ở đền thờ Thái Lan có rất nhiều đền thờ Rắn.

Thờ Rắn còn phổ biến trong tín ngưỡng ở Campuchia. Người Khmer vốn có tín ngưỡng thờ Rắn Naga chín đầu. Rắn chín đầu là biểu tượng cho thần đất và thần nước. Sau này, do ảnh hưởng của đạo Bà la môn, Rắn còn mang biểu tượng nguồn gốc các vị vua lập quốc. Vì thế, các vị vua Khmer thường cho xây dựng các cung điện và đền thờ lớn bằng đá, mà Rắn Naga được xem là vị thần canh giữ, chúng xuất hiện trên cầu thang, các lối đi, trên ngưỡng cửa hoặc trên các mái tháp để xua đuổi tà ma. Trong kiến trúc nhiều ngôi đền cổ của người Khmer, hình ảnh cầu vồng và rắn Naga tượng trưng cho cầu nối giữa trần gian và cõi Niết bàn.

Ở Trung Quốc, tín ngưỡng thờ Rắn được biết đến từ khá lâu, qua hình tượng thần Phục Hy đầu Người đuôi Rắn, thần Nữ Oa đầu Người mình Rắn. Rắn Naga là biểu tượng của linh vật bảo vệ tôn giáo, cội nguồn của sự sống và cái chết.

HUY HOÀNG (tổng hợp)

Hoạt động đối ngoại ngày càng thực chất, hiệu quả

LÝ NHÂN

Năm 2024, công tác đối ngoại của tỉnh ngày càng đi vào thực chất, hiệu quả, góp phần quảng bá hình ảnh văn hóa, thiên nhiên và con người Ninh Bình tới bạn bè quốc tế. Đây cũng là kênh thông tin quan trọng để giới thiệu những tiềm năng, thế mạnh về môi trường đầu tư, thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội của tỉnh.

Tiếp tục chương trình công tác nước ngoài để trao đổi kinh nghiệm hoạt động của cơ quan dân cử, tăng cường quan hệ đối ngoại, hợp tác xúc tiến thương mại, trao đổi hợp tác giao lưu văn hóa, giáo dục... là những nội dung trong công tác đối ngoại được tỉnh Ninh Bình tập trung triển khai.

Các Đoàn công tác của các đồng chí Thường trực Tỉnh uỷ, lãnh đạo HĐND, lãnh đạo UBND tỉnh tại các nước Hà Lan, Bỉ, Pháp, Ai Cập, Nam Phi, Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản... đã tập trung vào các giải pháp để thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội như: Tìm hiểu kinh nghiệm quản lý thành phố lịch sử, đô thị di sản, công viên đất ngập nước; khảo sát thực tế phim trường, kinh nghiệm quản lý và phát triển chợ thuốc, công nghiệp ẩm thực phục vụ lễ

hội, du lịch tại các thành phố của Trung Quốc; trao đổi kinh nghiệm hoạt động của cơ quan dân cử, tăng cường xúc tiến thương mại, trao đổi hợp tác giao lưu văn hóa-giáo dục, công tác quản trị cấp tỉnh, việc ban hành chính sách công, dịch vụ công; phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, giáo dục, du lịch tại Ai Cập, Nam Phi...

Những chuyến công tác của các đồng chí lãnh đạo tỉnh đạt được nhiều kết quả nổi bật, quảng bá hiệu quả hình ảnh văn hóa, thiên nhiên, con người tỉnh Ninh Bình tới bạn bè quốc tế, giới thiệu tiềm năng, thế mạnh về môi trường đầu tư của tỉnh tới các nhà đầu tư nước ngoài; đồng thời tìm kiếm các cơ hội để đưa lao động của tỉnh sang học tập, lao động, nâng cao trình độ tay nghề tại các nước phát triển.

Bên cạnh đó, thông qua việc tham gia các Đoàn công tác của Chính phủ, của các bộ, ngành Trung ương như: Tham gia Đoàn công tác của Thủ tướng Chính phủ và phu nhân dự Hội nghị WEF Davos lần thứ 54, thăm chính thức Hungary và Rumani; tham gia Đoàn công tác của Bộ Kế hoạch và Đầu tư dự kỳ họp lần thứ 8 Đối thoại thường niên về kinh tế Việt-Pháp tại Cộng hòa Pháp; tham gia Đoàn công tác của Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch tại Liên hoan phim quốc tế Busan (Hàn Quốc), chương trình Xúc tiến Du lịch-Điện ảnh Việt Nam tại Hoa Kỳ... là cơ hội để lãnh đạo tỉnh Ninh Bình tiếp cận, gặp gỡ, kết nối với các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, xúc tiến, quảng bá, giới thiệu về tiềm năng, thế mạnh của tỉnh, tăng cường các hoạt động xúc tiến

Bà Simona Mirela Miculescu, Chủ tịch Đại hội đồng UNESCO lần thứ 42 chụp ảnh cùng du khách khi về thăm Tràng An.

Ảnh: CTV

đầu tư, thương mại, du lịch và các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể thao có yếu tố nước ngoài nhằm tăng cường giao lưu hữu nghị, tuyên truyền về các giá trị văn hóa truyền thống, về mảnh đất và con người Ninh Bình.

Ông Mai Quốc Đạt, Giám đốc điều hành Công ty Xây dựng Xuân Trường cho biết: Tham gia cùng Đoàn công tác của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và Đoàn công tác tỉnh Ninh Bình dự Chương trình Xúc tiến Du lịch-Điện ảnh Việt Nam tại Hoa Kỳ với chủ đề "Việt Nam-Điểm đến mới của Điện ảnh thế giới", Doanh nghiệp Xây dựng Xuân Trường và Công ty Indochina Productions đã ký kết Biên bản ghi nhớ hợp tác với nội dung 2 bên sẽ hợp tác chặt chẽ trong việc nghiên cứu và khảo sát các địa điểm quay phim, cũng như quảng bá tỉnh Ninh Bình và tỉnh Hà Nam như một điểm đến quay phim hàng đầu cho các nhà làm phim quốc tế. Hỗ trợ các các đoàn làm phim của Indochina Productions tại các điểm du lịch do Doanh nghiệp Xây dựng Xuân Trường quản lý, như: Khu du lịch Tràng An-Bái Đính, Khu du lịch Tam Cốc, đảo Khê Cốc, Sân golf Tràng An và Khu du lịch Tam Chúc tại tỉnh Hà Nam... Qua việc tiếp xúc với các nhà làm phim, đạo diễn, diễn viên, nhà tổ chức phim ở Hoa Kỳ, chúng tôi rất ủng hộ và chào đón các nhà làm phim, các đạo diễn từ Hollywood đến Việt Nam khám phá và chọn Ninh Bình làm bối cảnh cho những bộ phim bom tấn.

Cùng với các đoàn công tác ra nước ngoài, quan hệ đối ngoại của tỉnh ngày càng được duy trì, phát triển; hoạt động giao lưu, hợp tác ngày

càng mở rộng khi đón tiếp và làm việc với nhiều đoàn đại biểu đến từ các quốc gia, như: Đoàn đại biểu cấp cao Toà án nhân dân tối cao Trung Quốc; Tiếp xã giao Đại sứ Cộng hoà Pháp; Đoàn cán bộ cấp cao tỉnh U-Đôm-Xay, nước CHDCND Lào; tổ chức Kỷ niệm 10 năm Quần thể Danh thắng Tràng An được UNESCO ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới; Lễ công bố Quy hoạch tỉnh...

Về Ninh Bình biểu diễn nhân "Tuần Văn hoá Lào tại Việt Nam 2023", bà Vanhsy Soukchaleune, Phó Cục trưởng Cục Nghệ thuật-Văn hóa, Bộ Thông tin, Văn hóa và Du lịch nước CHDCND Lào, Trưởng đoàn cho biết: Tôi và các thành viên trong đoàn đều mong muốn hoạt động ngoại giao văn hoá giữa các quốc gia, các địa phương của hai nước tiếp tục được đẩy mạnh, để có thêm nhiều cuộc giao lưu, biểu diễn văn nghệ như thế này... Đó là một hình thức quảng bá về tiềm năng, mảnh đất, con người của hai quốc gia cũng như các địa phương của Lào-Việt Nam... Bên cạnh đó, tỉnh cũng tạo điều kiện cho các đoàn phóng viên báo chí nước ngoài, các đoàn làm phim quốc tế hoạt động báo chí tại địa phương, tìm kiếm địa điểm, bối cảnh quay phim. Tập trung đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại nhân dân; tiếp tục tạo cơ chế chính sách ưu đãi, thu hút bà con Việt kiều, đặc biệt là kiều bào gốc Ninh Bình về thăm người thân, du lịch, làm ăn, hoạt động kinh tế, hoạt động từ thiện trên địa bàn tỉnh và tạo điều kiện trong việc giải quyết các thủ tục hành chính liên quan đến người Việt Nam ở nước ngoài...

Đoàn đại biểu cấp cao thành phố Asan (Hàn Quốc) tham quan Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới Quần thể danh thắng Tràng An.

Ảnh: MINH ĐƯỜNG

Tỉnh nông thôn mới không còn xa

Bài, ảnh: MINH ĐƯỜNG-ANH TUẤN

Cùng với cả nước, Ninh Bình triển khai chương trình xây dựng nông thôn mới (NTM) từ năm 2010. Bằng nhiều cách làm sáng tạo, riêng có, tỉnh ta đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận. Ninh Bình đặt ra mục tiêu lớn hơn là trở thành một trong những tỉnh đầu tiên của cả nước hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM theo bộ tiêu chí giai đoạn 2021-2025. Với sự chung sức, đồng lòng của cả hệ thống chính trị, đích đến đang ngày càng gần với Ninh Bình.

Chuyển mình cùng NTM

Xóm 4 Trinh Nữ (xã Yên Hòa, huyện Yên Mô) những ngày cuối năm, không khí Tết rộn ràng khắp nơi. Cổng làng, tường rào được quét sơn trắng, vẽ những bức bích họa mang đậm nét truyền thống. Tiếng nói cười, trò chuyện, hỏi han rôm rả hòa quyện với tiếng nhạc, tiếng trống tưng bừng từ nhà văn hóa tạo nên một không khí ấm áp, đoàn kết, tràn ngập âm thanh, sắc màu của sự đổi mới.

Ghé thăm gia đình ông Đoàn Đức Thuốc và bà Nguyễn Thị Hoa, xóm 4 Trinh Nữ, xã Yên Hòa nhận thấy sự gọn, sạch, xanh mát tại nơi sinh sống. Trước cổng là hàng rào hoa giấy, trong vườn chia thành những ô, luống trồng rau thơm, rau xanh, một góc trồng hoa, cây cảnh và cả dàn phun tưới tự động... “Nhờ khu vườn nhỏ này gia đình tôi cũng có đồng ra đồng vào”, giọng bà Hoa phấn khởi. Bà kể: Từ ngày xây dựng NTM, đường sá ở địa phương rộng rãi hơn, điện, nước, internet đầy đủ, không gian cũng trong lành hơn.

“Không chỉ gia đình bà Hoa, ở đây nhà nào, vườn nào cũng được bà con chăm lo, thu vén chỉnh chu, đẹp đẽ như thế. NTM kiểu mẫu là vậy, được xây từ chính các hộ dân”, đồng chí Tạ Bá Khẩn, Bí thư Chi bộ xóm 4 Trinh Nữ, xã Yên Hòa khẳng định.

Xóm 4 Trinh Nữ có 161 hộ, gần 450 khẩu. Thời gian qua, thực hiện xây dựng NTM, NTM kiểu mẫu, bà con trong xóm không chỉ góp công, góp của để mở rộng đường làng, ngõ xóm, chỉnh trang, nâng cấp nhà văn hóa..., mà quan trọng hơn, trên cơ sở những chính sách khuyến khích, hỗ trợ phát triển kinh tế của địa phương, Nhân dân còn năng động, sáng tạo đẩy mạnh sản xuất, áp dụng khoa học kỹ thuật, tạo thu nhập ổn

Người dân làm hàng cói xuất khẩu tại xã Hùng Tiến (Kim Sơn).

định từ ngành nghề vốn có của mình, như: trồng trọt, chăn nuôi, đan lát thủ công mỹ nghệ,...

Chỉ riêng trong năm 2024, xóm 4 Trinh Nữ đã huy động gần 200 triệu đồng, hàng nghìn ngày công để mở rộng lề đường, lắp điện chiếu sáng; hoàn thành gần 100 m tường bích họa, hàng trăm chậu hoa được đặt trang trí dọc các tuyến đường; nhà văn hóa có thêm sân khấu, khu tập luyện thể thao, thôn có một đội bóng chuyền nữ, một đội bóng chuyền thường xuyên... Cuối năm 2024, xóm 4 Trinh Nữ là khu dân cư thứ 5 của xã Yên Hòa được công nhận là khu dân cư NTM kiểu mẫu.

Dấu ấn của phong trào xây dựng NTM không chỉ hiện hữu ở Yên Hòa, mà ở tất cả các địa phương trên địa bàn tỉnh, thể hiện trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Kinh tế phát triển; hệ thống kết cấu hạ tầng điện,

đường, trường, trạm, nhà văn hóa thôn... khang trang, hiện đại; không gian cảnh quan xanh, sạch. Các hoạt động văn hóa, hoạt động cộng đồng tổ chức ngày càng nhiều, tạo đời sống tinh thần phong phú, giúp người dân thêm gắn bó với quê hương.

Làm đến đâu, chắc đến đó

Đồng chí Nguyễn Thị Lan Anh, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT, Phó Chánh Văn phòng Điều phối NTM tỉnh cho biết: Tỉnh Ninh Bình luôn ở trong топ đầu cả nước về xây dựng NTM với rất nhiều dấu ấn. Xây dựng NTM được tỉnh triển khai với phương châm làm đến đâu chắc đến đó, không chạy theo thành tích. Trên quan điểm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân thụ hưởng”; nông dân vừa là chủ thể, vừa là đối tượng, vừa là mục tiêu của công cuộc xây dựng NTM. Điều này thể hiện rất rõ qua môi trường, cảnh quan không gian nông thôn

xanh, sạch, đẹp. Thậm chí nhiều tiêu chí như cơ sở vật chất giáo dục, văn hóa, y tế, phong trào văn hóa thể thao quần chúng đã vượt qua cả thành thị.

Đến hết năm 2024, toàn tỉnh có 8/8 huyện, thành phố đạt chuẩn và hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM; hai huyện Yên Khánh và Yên Mô đạt chuẩn NTM nâng cao; 100% xã đạt chuẩn NTM; có 54,6% xã đạt chuẩn NTM nâng cao; 20,02% xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu; có trên 600 thôn, xóm, bản được công nhận đạt chuẩn thôn NTM kiểu mẫu. Có thể thấy, mục tiêu trở thành một trong những tỉnh đầu tiên của cả nước hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM theo bộ tiêu chí mới giai đoạn 2021-2025 đang ngày càng đến gần với Ninh Bình.

Đồng chí Nguyễn Thị Lan Anh, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT, Phó Chánh Văn phòng Điều phối NTM tỉnh nhấn mạnh: Bộ tiêu chí tỉnh NTM giai đoạn 2021-2025 theo Quyết định số 321/QĐ-TTg ngày 8/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ có 8 yêu cầu, so với giai đoạn trước tăng tới 6 yêu cầu nên để hoàn thành là rất khó khăn. Tuy nhiên, qua rà soát, đến nay, tỉnh đã cơ bản hoàn thành. Hiện, Văn phòng Điều phối NTM tỉnh đang gấp rút phối hợp với các ngành, địa phương tổng hợp, phân tích thông tin, dữ liệu, từ đó xây dựng hồ sơ báo cáo kết quả xây dựng NTM của tỉnh từ khi bắt đầu triển khai năm 2010 đến nay, phấn đấu hoàn thành trình Trung ương trong quý I năm 2025.

Đó là công việc trước mắt, tuy nhiên xác định xây dựng NTM là hành trình không điểm cuối, do vậy tỉnh tiếp tục xây dựng những mục tiêu, giải pháp cho lộ trình dài hơi, phấn đấu xây dựng NTM phồn vinh, hạnh phúc, dân chủ, đời sống văn hóa phong phú, đậm đà bản sắc dân tộc. Trong đó, tập trung phát triển kinh tế nông thôn, gắn kết chặt chẽ giữa công nghiệp, dịch vụ với nông nghiệp, giữa phát triển nông thôn bền vững với quá trình đô thị hóa, theo hướng xây dựng “nông nghiệp sinh thái, nông dân văn minh, nông thôn hiện đại tiệm cận với đô thị”. Từ đó, có thêm nhiều những nông dân năng động, tự tin, làm chủ trong kinh tế nông nghiệp, phát triển du lịch nông thôn, gắn với bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống theo hướng bền vững, bao trùm và đa giá trị.

Điện mạo NTM xã Yên Tử (Yên Mô).

Thành phố Hoa Lư hôm nay.
Ảnh: ANH TUẤN

QUYẾT TÂM CÙNG CẢ NƯỚC VƯƠN MÌNH TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

NGUYỄN THƠM

Ngày 4/3/2024, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Quy hoạch tỉnh Ninh Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Trước vận hội mới, Ninh Bình đã chủ động, khẩn trương với những bước đi bài bản để triển khai Quy hoạch tỉnh, quyết tâm cùng cả nước vươn mình trong kỷ nguyên mới của dân tộc.

Tư duy đột phá

Ninh Bình-vùng đất được ví như Việt Nam thu nhỏ. Nơi đây từng ghi dấu ấn từ hàng vạn năm trước, tổ tiên xa xưa chọn là nơi cư trú, thích ứng linh hoạt với biến động môi trường sống, tạo nên một dạng thức văn hóa độc đáo thời tiền-sơ sử, làm tiền đề để Cổ đô Hoa Lư được chọn làm Kinh đô của Nhà nước Đại Cồ Việt trong 42 năm, thời nhà Đinh, nhà Tiền Lê và những năm đầu nhà Lý.

Tất cả các yếu tố đặc sắc về thiên nhiên, văn hóa và lịch sử đã kết tinh thành một Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới Tràng An “độc nhất vô nhị” ở Việt Nam và Đông Nam Á, tạo cơ hội và động lực mới để Ninh Bình thực hiện mô hình phát triển gắn kết hài hòa giữa phục dựng, bảo tồn di sản và tăng trưởng xanh, hội nhập

vào mạng lưới các đô thị di sản sở hữu danh hiệu UNESCO trên thế giới.

Tại Quy hoạch tỉnh Ninh Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, tỉnh đã có định hướng chiến lược, tầm nhìn dài hạn và khát vọng tương lai-đó là biến nguồn lực di sản thành tài sản, nguồn lực, động lực căn bản để phát triển tỉnh Ninh Bình trong bối cảnh mới với mục tiêu: Đưa tỉnh Ninh Bình phát triển nhanh và bền vững; phấn đấu đến năm 2030 cơ bản đạt các tiêu chí và đến năm 2035 trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, với đặc trưng Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo; tầm nhìn đến năm 2050 là thành phố trực thuộc Trung ương văn minh, hiện đại, thông minh, có bản sắc riêng, ngang tầm các đô thị di sản, thành phố sáng tạo trên thế giới.

Việc nhận diện được tiềm năng, nguồn lực căn bản và lợi thế nổi trội trên cơ sở những định hướng chiến lược của Đảng và Nhà nước để xây dựng Quy hoạch tỉnh và xác định được mục tiêu, tầm nhìn lâu dài đã khẳng định được tư duy đột phá của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, vừa đảm bảo tính kế thừa, vừa nâng tầm lý luận và thực tiễn, thể hiện được quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ rất lớn để phát triển cho nhiều giai đoạn sau này.

Đưa Quy hoạch vào thực tế

Đồng chí Đặng Thái Sơn, Giám đốc Sở Kế hoạch và Đầu tư cho biết: Việc thực hiện Quy hoạch đã được tỉnh xác định bằng những định lượng cụ thể: “Một thay đổi”, “Hai chuyển đổi”, “Ba nền tảng cho phát triển”, “Bốn trụ cột kinh tế”, “7 nhiệm vụ trọng tâm, đột phá”.

Trong đó, đặc biệt ưu tiên thực hiện các dự án kết cấu hạ tầng tạo sức lan toả lớn, nhất là kết cấu hạ tầng giao thông chiến lược của tỉnh, đảm bảo đồng bộ, hiện đại, kết nối vùng, liên vùng, kết nối khu, điểm du lịch quan trọng; khu, cụm công nghiệp với nhau và với hệ thống giao thông của quốc gia để thúc đẩy công nghiệp, du lịch phát triển, tạo điểm nhấn kiến trúc cảnh quan đô thị đồng bộ hiện đại.

Song song với đó, tỉnh cũng xác định một trong những giải pháp quan trọng là tiếp tục cơ cấu lại đầu tư, trọng tâm là đầu tư công, đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, ưu tiên những dự án phát huy hiệu quả lớn, có tính lan toả cao làm cơ sở để thu hút các nguồn lực đầu tư ngoài ngân sách theo phương châm “lấy đầu tư công dẫn dắt đầu tư tư”.

Ninh Bình cũng rà soát, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, giải quyết các mối quan hệ lớn đặt ra như: Giữa đô thị hoá và phát triển đô thị sinh thái, đô thị di sản; giữa xây dựng nông thôn mới kiểu mẫu với thúc đẩy đô thị hoá, phát triển đô thị sinh thái, đô thị di sản; giữa đô thị di sản và các siêu đô thị tổng hợp trong vùng; giữa xây dựng thành phố trực thuộc Trung ương và xây dựng đô thị di sản lấy bảo tồn, phát

“1 THAY ĐỔI” đó là: Vừa xây dựng nông thôn mới kiểu mẫu, nâng cao, vừa thúc đẩy đô thị hoá, phát triển đô thị di sản, đô thị sinh thái.

“2 CHUYỂN ĐỔI” đó là: Chuyển đổi số và chuyển đổi xanh.

“3 NỀN TẢNG CHO PHÁT TRIỂN” là: Giá trị văn hoá-tài nguyên-con người; Hạ tầng chiến lược đồng bộ, hiện đại, thông minh, kết nối nhất là hạ tầng giao thông, hạ tầng số, hạ tầng dịch vụ, hạ tầng đô thị, hạ tầng xanh; Thể chế quản trị địa phương hiện đại, nhất là năng lực cạnh tranh, cải cách hành chính, trách nhiệm công vụ, chính quyền số.

“4 TRỤ CỘT KINH TẾ” là: Phát triển du lịch, công nghiệp văn hóa gắn với kinh tế di sản là mũi nhọn; Phát triển công nghiệp công nghệ cao, lấy công nghiệp cơ khí giao thông hiện đại, thân thiện môi trường làm động lực; Thúc đẩy khởi nghiệp đổi mới sáng tạo là đột phá; Phát triển nông nghiệp sinh thái, đa giá trị làm trụ đỡ theo quy hoạch tỉnh đã được phê duyệt.

“7 NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM, ĐỘT PHÁ”, gồm: Phát triển công nghiệp bao chứa cả ngành công nghiệp cơ khí ô tô hiện đại và công nghiệp văn hóa gắn với kinh tế di sản; Thúc đẩy đổi mới sáng tạo; Phát triển toàn diện văn hóa-xã hội; Tổ chức không gian, phân vùng chức năng hợp lý; Đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại; Tập trung phát triển kinh tế vùng ven biển Kim Sơn; Tăng cường hợp tác và hội nhập quốc tế, đảm bảo quốc phòng, an ninh.

Mô hình nuôi thủy sản quy mô lớn tại Khu kinh tế ven biển Kim Sơn.

Ảnh: TUẤN PHƯƠNG

triển di sản là nhiệm vụ cốt lõi, lấy xây dựng thành phố trực thuộc Trung ương làm điều kiện thuận lợi cho bảo tồn di sản. Thêm vào đó, đẩy mạnh phân cấp trong quản lý đầu tư, tạo quyền chủ động cho các cấp, các ngành, các địa phương trong việc triển khai thực hiện kế hoạch. Phát triển mạnh các thành phần kinh tế, nhất là kinh tế tư nhân là động lực quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế nhanh, bền vững.

Những mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm, đột phá được đề ra tại Quy hoạch tỉnh là cơ sở pháp lý quan trọng để tỉnh Ninh Bình hoạch định chính sách, triển khai các nhiệm vụ, tổ chức sắp xếp không gian lãnh thổ, phân bổ nguồn lực, thu hút đầu tư, phát huy tối đa các tiềm năng, thế mạnh; nhằm hiện thực hóa mục tiêu, khát vọng to lớn của Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân tỉnh Ninh Bình, trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, với đặc trưng Đô thị di sản thiên niên kỷ, thành phố sáng tạo, cực tăng trưởng khu vực các tỉnh phía Nam đồng bằng Sông Hồng, dựa trên thế mạnh nổi trội, đặc trưng, độc đáo, duy nhất của vùng đất Cổ đô Hoa Lư ngàn năm văn hiến; quyết tâm cùng cả nước vươn mình trong kỷ nguyên mới của dân tộc.

Du khách nước ngoài trải nghiệm thực hành nghề thủ công ở thôn Văn Lâm, xã Ninh Hải (Hoa Lư).

THỦ CÔNG MỸ NGHỆ GÓP PHẦN

PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA

Bài, ảnh: LAN ANH-HOÀNG HIỆP

Ninh Bình - vùng đất địa linh nhân kiệt, với truyền thống lịch sử, văn hóa trải dài hàng nghìn năm, hội tụ đầy đủ các điều kiện thuận lợi để phát triển công nghiệp văn hóa trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Trong đó, sự phát triển của các ngành nghề thủ công mỹ nghệ bao chứa cả văn hóa dân tộc và tinh hoa của người Cổ đô. Đây được xem là nền tảng cho sự đổi mới, phát triển các ngành thiết kế sáng tạo và du lịch, tạo thêm động lực thúc đẩy ngành công nghiệp văn hóa phát triển.

Mỗi sản phẩm là một câu chuyện văn hóa

Theo sử sách ghi lại, làng gốm Bồ Bát nổi danh từ cách đây hàng nghìn năm, với những sản phẩm gốm sắc trắng đục đẻo. Thế kỷ thứ IX, thứ X, những sản phẩm của làng gốm Bồ Bát rất thịnh hành. Những người thợ tài hoa, khéo léo ở Bồ Bát đã sáng tạo ra sản phẩm cao cấp gạch đất nung "Đại Việt quốc quân thành chuyên", chuyên dùng để xây thành; những sản phẩm tinh xảo, linh vật rồng, phượng, bát đĩa, đồ gia dụng dùng để cung tiến vua chúa, quan lại đương thời.

Khi triều đình nhà Lý dời đô từ Hoa Lư về Thăng Long, những nghệ nhân giỏi của làng Bồ Bát đã theo đó về định cư ở vùng ven sông Hồng, lập nên làng gốm sứ Bát Tràng nổi tiếng ngày nay. Còn làng gốm Bồ Bát suy dần đi, rồi rơi vào thất truyền. Sau hơn 1.000 năm tưởng chừng quên lãng, gốm Bồ Bát đã hồi sinh.

Người có công đưa gốm Bồ Bát trở lại và phát triển như hiện nay là anh Phạm Văn Vang, người con của dòng họ Phạm (dòng họ tương truyền đã di cư tới làng Bát Tràng lập nghiệp). Sau nhiều năm miệt mài tìm tòi, học lại nghề cũ của ông cha ở Bát Tràng, anh Vang là người đầu tiên mở xưởng gốm mang thương hiệu Bồ Bát tại quê hương, với mong muốn cháy bỏng khôi phục nghề gốm đã mai một trên chính "cái nôi" đã sinh ra nó.

Trân trọng những giá trị lịch sử, mong muốn làng gốm cổ xưa không chỉ tồn tại trong ký ức, mà hiện hữu

trong đời sống hôm nay, tỉnh Ninh Bình, huyện Yên Mô đã quyết định công nhận làng Bạch Liên, xã Yên Thành là làng có nghề gốm cổ Bồ Bát. Tỉnh cũng hỗ trợ anh Phạm Văn Vang thành lập Công ty TNHH Bảo tồn và Phát triển Gốm Bồ Bát, tạo quỹ đất, hỗ trợ đầu tư xây dựng nhà xưởng từ nguồn khuyến công. Anh Phạm Văn Vang cũng vinh dự được công nhận là Nghệ nhân Ưu tú lĩnh vực thủ công mỹ nghệ.

Nghệ nhân Phạm Văn Vang chia sẻ: Sản phẩm gốm Bồ Bát sở hữu những đặc trưng không nơi nào có được bởi màu men trắng đục đẻo, độ mịn cho đến các họa tiết được tạo riêng biệt. Đặc biệt, gốm Bồ Bát sử

dụng duy nhất loại đất sét trắng quý hiếm được gọi là đất sét Bồ Di, chỉ riêng vùng này mới có; sản phẩm gốm được tạo ra không có độ chì, bảo đảm an toàn sức khỏe cho người dùng.

Qua bàn tay của những nghệ nhân, các sản phẩm được tạo hình đẹp, với những danh thắng nổi tiếng của quê hương như: Cố đô Hoa Lư, bến thuyền Tràng An, chùa Bái Đính, Tam Cốc-Bích Động... được vẽ trang trí trên sản phẩm, tạo nên nét độc đáo riêng có. Vì vậy, gốm Bồ Bát không chỉ nổi danh trong nước, mà còn vươn ra những thị trường nổi tiếng "khó tính" như Mỹ, Nhật Bản. Hiện nay, mỗi năm Công ty TNHH Bảo tồn và Phát triển Gốm Bồ Bát sản xuất được

Để làm nên một sản phẩm gốm Bồ Bát phải trải qua nhiều công đoạn tỉ mỉ, kỹ càng.

hơn 26 nghìn sản phẩm gồm bát, đĩa, chuyên, chén, lọ hoa, bình phong thủy, tranh gốm sứ... mang phong cách gốm cổ; tạo việc làm cho 20 lao động thường xuyên, thu nhập bình quân từ 5-7 triệu đồng/người/tháng.

Nhiều chuyên gia nhận định, những nỗ lực của tỉnh Ninh Bình và người dân nhằm phục hồi nghề gốm Bồ Bát là rất đáng ghi nhận. Gốm Bồ Bát đã từng hưng thịnh, thất truyền, rồi tái phát triển, định vị trên thị trường gốm sứ có ý nghĩa rất lớn trong việc hồi sinh những giá trị văn hóa, lịch sử của vùng đất Cổ đô cổ kính, góp phần bảo tồn, lưu giữ những giá trị văn hóa lâu đời của cha ông, trong đó có các giá trị văn hóa làng xã.

Thêm nguồn lực phát triển công nghiệp văn hóa

Hiện toàn tỉnh có hơn 70 nghề thủ công truyền thống. Nhiều sản phẩm thủ công mỹ nghệ đạt đến trình độ kỹ thuật và mỹ thuật cao không chỉ nổi danh khắp cả nước mà còn vươn ra các thị trường nước ngoài như: Thêu Văn Lâm, cói Kim Sơn, đá mỹ nghệ Ninh Vân... Mỗi sản phẩm được các nghệ nhân ẩn chứa những câu chuyện về văn hóa, lịch sử hấp dẫn, là mảnh ghép hoàn hảo tái hiện toàn bộ về hình ảnh non nước, con người, văn hóa Ninh Bình, trở thành món quà lưu niệm ấn tượng cho khách du lịch khi về với vùng đất Cổ đô.

PGS. TS Nguyễn Thị Thu Phương, Viện trưởng Viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia Việt Nam chia sẻ: Với thế mạnh, tiềm năng các nghề thủ công mỹ nghệ của Ninh Bình sẽ tạo cảm hứng, động lực thúc đẩy các ngành công nghiệp văn hóa khác phát triển. Tuy nhiên, trên thực tế, các sản phẩm thủ công mỹ nghệ của tỉnh hiện nay có thể kết nối giữa truyền thống với nhu cầu đa dạng của thị trường tương đối ít.

Để nâng cao chất lượng sản phẩm, ngoài đầu tư công nghệ, kỹ thuật thì cần đầu tư cho thiết kế đúng mức và đúng cách. Biện pháp tạo ra sự thay đổi là cần nâng cao vai trò của thiết kế sáng tạo, trình độ thẩm mỹ của nghệ nhân để biến các sản phẩm mỹ nghệ thông thường tạo được dấu ấn riêng trong bao bì, thương hiệu, câu chuyện văn hóa được gửi gắm trong mỗi sản phẩm được bán ra. Bởi vì nếu chỉ có những sản phẩm truyền thống thôi thì sẽ không tạo ra sự phát triển của công nghiệp văn hóa mà phải có những sản phẩm đáp ứng được nhu cầu tiêu dùng, hưởng thụ văn hóa ngày càng mạnh mẽ và đa dạng của người dân.

"Để thực sự chuyển hóa được nguồn lực văn hóa thành giá trị kinh tế, đưa thủ công mỹ nghệ Ninh Bình vững chân trên con đường phát triển công nghiệp văn hóa cần có sự chung tay của Nhà nước, nhà đầu tư, doanh nghiệp, nghệ nhân và đặc biệt là sự vào cuộc của ngành Du lịch nhằm đưa các làng nghề vào xây dựng tour, tuyến, tạo nên những sản phẩm mới cho các hoạt động du lịch trải nghiệm, du lịch văn hóa"-bà Dương Thị Thanh, Chủ tịch Hiệp hội Du lịch tỉnh nêu ý kiến.

Tương lai bền vững

cho nông nghiệp Ninh Bình

HÀ PHƯƠNG

Ninh Bình đang tự tin hướng đến khát vọng về một nền nông nghiệp sinh thái, tích hợp đa giá trị; kết hợp hài hòa tài nguyên bản địa, bản sắc văn hóa, khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo để truyền tải bản sắc địa phương.

Câu chuyện ở vùng cao Cúc Phương

Về xã miền núi Cúc Phương, huyện Nho Quan một ngày giáp Tết Ất Ty, tôi cảm nhận rõ sự đổi thay của vùng đất này. Men theo con suối nhỏ, len lỏi qua những bụi cây rậm rạp, tôi tìm đến một khoảng ruộng ven chân núi, nơi bà con người Mường đang tất bật làm đất, gieo trồng hạt, khởi đầu một vụ sản xuất mới.

Ở đây, bà con không phun thuốc trừ cỏ, các loại thực vật, cỏ dại trên đồng được máy cày phay nhỏ vùi vào trong đất, dinh dưỡng trả về cho tự nhiên; làm đất theo phương pháp tối thiểu; phân bón được sử dụng hoàn toàn là phân hữu cơ và trong suốt quá trình chăm sóc sau này bà con cũng không hề sử dụng thuốc bảo vệ thực vật... Quan sát cách người Mường ở Cúc Phương làm nông nghiệp, tôi có cảm giác mỗi hành động của họ đều thể hiện sự trân trọng đối với thiên nhiên, đối với truyền thống canh tác đã được gìn giữ bao đời nay.

Người dân ở đây cho biết: Hiện nay, ngô, khoai, sắn, mía được trồng chủ yếu để làm thức ăn chăn nuôi gà, lợn, bò, đặc biệt là hươu. Con hươu vốn là động vật hoang dã, rất nhạy cảm với hóa chất nên trong quá trình trồng trọt bà con tuyệt đối không sử dụng thuốc trừ cỏ, thuốc bảo vệ thực vật hay bất kỳ hóa chất nào. "Một cặp nhưng hươu có

giá từ 10-15 triệu đồng, nuôi 20 con hươu đã có tiền trăm triệu nên hiện giờ chúng tôi không quan trọng về năng suất mà quan trọng là làm sao sản xuất sạch để nuôi hươu" - Chị Đinh Thị Nga (thôn Tiên Phương 2, xã Cúc Phương) chia sẻ.

Nhớ lại gần 20 năm trước, đất đai nơi này khô cằn, nguồn nước cho sản xuất phụ thuộc hoàn toàn vào nước trời nên trồng cây gì cũng khó, trồng ngô, lạc thì năm được năm mất vì hạn hán; cây sắn, cây mía chịu hạn tốt nhưng đầu ra lại bấp bênh... Một thời gian, người dân, chính quyền địa phương cứ loay hoay, quanh quẩn với bài toán thoát nghèo.

Thế rồi, những năm gần đây, khi hươu, nai, nhím, lợn rừng, gà rừng, ong, các cây thuốc, khoai sọ-những thứ cây trồng, con nuôi bản địa, đặc sản của địa phương được bà con đưa vào sản xuất một cách bài bản, gắn với việc quảng bá, xây dựng thương hiệu thì thu nhập của người dân đã có sự cải thiện rõ rệt. Được biết, hiện Cúc Phương có hơn 200 hộ nuôi hươu với tổng đàn lên tới 6-7 trăm con, doanh thu hàng năm ngót nghét chục tỷ đồng.

Câu chuyện về bà con người Mường ở xã Cúc Phương cho thấy, khi có sự quyết tâm và sáng tạo, chúng ta hoàn toàn có thể xây dựng một nền nông nghiệp bền vững, vừa có hiệu quả kinh tế, vừa bảo vệ môi trường.

Ảnh từ trên xuống:

- Trồng nho Hạ đen kết hợp du lịch ở Ninh Giang (nay là phường Ninh Giang, thành phố Hoa Lư).

- Sản xuất lúa nếp cau theo hướng hữu cơ ở xã Thượng Kiệm (Kim Sơn).

Ảnh: MINH ĐƯỜNG

Ảnh: NGUYỄN LỰU

Truyền tải bản sắc địa phương

Năm 2020, khi về làm việc với tỉnh Ninh Bình, nguyên Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT Nguyễn Xuân Cường đã nhận định: Diện tích dành cho sản xuất nông nghiệp của Ninh Bình khá nhỏ bé. Ngoài cây dưa thì tỉnh không phải là vùng chuyên canh chính của các nông sản chiến lược Quốc gia có năng lực xuất khẩu. Tuy vậy, tỉnh lại có địa thế rất đặc biệt, "tụ sơn tích thủy", hội tụ đặc trưng địa lý của cả 3 vùng, là đồng bằng châu thổ Sông Hồng, Tây Bắc và Bắc Trung bộ, tạo thành lợi thế hiếm có về đa dạng sinh thái nông, lâm, ngư nghiệp cho tỉnh. Ninh Bình cần xây dựng một nền nông nghiệp chủ đích phục vụ cho du lịch. Đó là nền nông nghiệp hữu cơ, thông minh, "thuận thiên", kết hợp giữa khoa học công nghệ và tập quán văn hóa cổ truyền, đặc hữu chỉ có ở Ninh Bình.

Thực tiễn, cùng với những gợi mở nêu trên, nhiều mô hình nông nghiệp của tỉnh đã mạnh mẽ đi theo hướng

này. Lấy Nho Quan, Gia Viễn làm ví dụ, nơi đây có những vùng ruộng trũng một năm chỉ cấy được một vụ lúa chắc ăn, vụ còn lại thường xuyên bị ngập úng, năng suất bấp bênh. Thay vì cấy 2 vụ lúa/năm, các địa phương này đã chuyển đổi sang mô hình lúa-cá, lúa-tôm, vừa "thuận thiên" vừa cho thu nhập cao. Hoặc như ở các xã ven sông Đáy thuộc 2 huyện Yên Khánh, Kim Sơn, nông dân sản xuất lúa - rươi - cá, ba tầng giá trị. Nông dân có thu nhập từ bán rươi nhiều hơn bán lúa, nhưng không có lúa thì sẽ không có hai sản phẩm kia.

Ngoài ra phải kể đến các sản phẩm du lịch nông nghiệp, nông thôn hấp dẫn như: Cánh đồng lúa Tam Cốc được chuyên trang du lịch Business Insider bình chọn là một trong 5 cánh đồng lúa đẹp nhất Việt Nam; đầm sen ở Hang Múa, vườn nho Hạ đen ở Hoa Lư; đào phai, vườn cây ăn quả kết hợp với nuôi con đặc sản ở Quèn Thờ (thành phố Tam Điệp)... Đây là bước khởi đầu để tiến đến định hướng sản xuất các sản phẩm nông sản

và hoạt động phục vụ du lịch. Trong sản xuất đại trà, Ninh Bình cũng có nhiều chính sách thúc đẩy sản xuất xanh, an toàn, kiểm soát mức độ suy thoái đất, sức khỏe con người, động vật, nâng cao hiệu quả sản xuất, đảm bảo an toàn thực phẩm. Đến nay, toàn tỉnh đã mở rộng diện tích sản xuất lúa chất lượng cao, đặc sản theo hướng hữu cơ trên 1.500 ha.

Tuy vậy, để ngành Nông nghiệp thực sự trở thành hình ảnh, truyền tải bản sắc của vùng đất Cố đô, đảm bảo phát triển bền vững trong tương lai, Ninh Bình cần tiếp tục có những tư duy, cách tiếp cận mới.

Đồng chí Bùi Xuân Diệu, Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT cho biết: Ninh Bình đang chuyển đổi rất mạnh mô hình tăng trưởng dựa trên nguồn tài nguyên trí tuệ; lấy du lịch, công nghiệp văn hóa, kinh tế di sản là cụm ngành kinh tế mũi nhọn; công nghiệp công nghệ cao là động lực; khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo làm đột phá, nông nghiệp là trụ đỡ. Chính bởi vậy, giai đoạn tới, chúng ta phải nhìn nhận nông nghiệp là ngành kinh tế gắn chặt các yếu tố văn hoá, xã hội và xu thế phát triển bền vững; chuyển từ tư duy phát triển đơn ngành sang phương pháp tích hợp đa ngành, đa giá trị. Sản xuất nông nghiệp nhưng không hẳn chỉ là sản xuất ra lương thực, thực phẩm, mà còn tạo cảnh quan cho du lịch, môi trường sinh thái để chuyển đổi cacbon.

Để làm được điều này, Ngành đang xây dựng lộ trình và kế hoạch hành động cụ thể. Trong đó, đẩy mạnh truyền thông thay đổi nhận thức của người sản xuất và xã hội về phát triển nông nghiệp bền vững, sinh thái, đa giá trị. Rà soát, tham mưu cho tỉnh ban hành các chính sách đủ mạnh để thúc đẩy chuyển đổi sản xuất theo hướng hữu cơ, tuần hoàn, ứng dụng công nghệ cao. Đẩy mạnh khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, phát triển các sản phẩm OCOP.

Gắn kết chặt chẽ giữa xây dựng nông thôn mới nâng cao, kiểu mẫu với phát triển đô thị theo nguyên tắc nông thôn, đô thị hòa hợp, hướng tới Đô thị di sản thiên nhiên kỷ. Thí điểm quy hoạch, tôn tạo một số thôn, làng, nơi có các di tích, danh lam thắng cảnh kết hợp với củng cố và hình thành các nền tảng văn hóa phi vật thể như lễ hội, nghệ thuật dân gian. Đặc biệt, huy động được sức mạnh của cộng đồng nhân dân địa phương tích cực tham gia xây dựng nền kinh tế nông nghiệp và nông thôn hướng về du lịch để mọi người đều được hưởng lợi và có trách nhiệm... Đây chính là cách để nông nghiệp Ninh Bình dần tạo dựng được bản sắc riêng, khác biệt với các địa phương trên cả nước.

Sản phẩm OCOP

HỘI TỤ TINH HOA ĐẤT CỔ ĐỒ

NGUYỄN LỰU

Sau 5 năm triển khai chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP), các sản phẩm đặc trưng của tỉnh đã phát triển cả về số lượng và chất lượng. Hương vị quê nhà, hơi thở lịch sử và sự tinh tế của bàn tay người thợ... hội tụ trong từng sản phẩm OCOP không chỉ giúp hấp dẫn, cuốn hút khách hàng mà còn là một kênh truyền thông cho văn hóa địa phương, mời gọi du khách về với miền đất Cổ Đô.

“Sứ giả” văn hóa bản địa

Từ bao đời nay, người dân làng Nộn Khê (xã Yên Từ, huyện Yên Mô) vẫn luôn tự hào với truyền thống lịch sử hàng trăm năm, với lễ hội Báo Bản, những căn nhà cổ, con đường lát gạch đỏ..., đặc biệt là nét văn hóa ẩm thực vô cùng độc đáo, riêng có của quê mình. Tuy vậy, trước đây, chỉ những ai về với mảnh đất này mới có cơ hội thưởng thức những món ngon truyền đời ở đây như: Bánh đúc, Mọc luộc, Riêu cua, Giò trứng...

Thế rồi, những chủ trương, chính sách hỗ trợ từ Chương trình OCOP đã “đánh thức”, đưa một trong những món ăn ngon của làng Nộn Khê là Giò trứng hiện diện, góp mặt ở những bữa ăn trong khách sạn 4-5 sao, giới thiệu rộng rãi qua các cuộc thi ẩm thực, các lễ hội, sự kiện quốc gia, quốc tế... Sự kết hợp khéo léo, đầy sáng tạo giữa thịt, trứng tạo nên những miếng giò mềm, mịn, đẹp mắt, mang vị béo của thịt, vị bùi của trứng và mùi thơm của lá chuối hòa quyện, khiến cho Giò trứng Nộn Khê có một sức hút khó cưỡng với thực khách.

Anh Bùi Văn Phương, chủ thể của sản phẩm OCOP Giò trứng Phương Bến (xã Yên Từ) cho biết: Giò là món ăn quen thuộc của người Việt

Nam, nhưng Giò trứng thì chắc chỉ có ở Nộn Khê. Từ xưa, làng có nghề dệt vải, dân làng thường giao lưu với khách thập phương, khách thành thị nên thường yêu cầu món ăn cũng phải ngon, đẹp và sang, từ đó, các cụ mới sáng tạo ra món Giò trứng này. Vì yêu tha thiết nét văn hóa ẩm thực truyền thống, anh Phương đã dày công học hỏi, sưu tầm công thức gói giò chuẩn nhất từ các cụ cao niên trong làng, đặc biệt là cầu kỳ, tỉ mỉ trong khâu chọn nguyên liệu để có được sản phẩm Giò trứng vừa ngon, bắt mắt, vừa đảm bảo các tiêu chuẩn khắt khe nhất về an toàn thực phẩm. Qua món ăn truyền thống của làng mình, anh Phương mong muốn góp phần lưu giữ hồn quê và giới thiệu đến bạn bè, du khách gần xa.

Một câu chuyện khác ở làng nghề Sinh Dược (xóm 4, xã Gia Sinh, huyện Gia Viễn), nơi từng in dấu bao câu chuyện ly kỳ về văn hóa, lịch sử với huyền tích Thiên sư-Danh y Nguyễn Minh Không về đây tìm thuốc chữa bệnh “hóa hổ” cho Vua và truyền nhiều kinh nghiệm quý giá về thảo dược cho Nhân dân. Trải qua thăng trầm, tưởng chừng bị mai một, gần đây, vùng dược liệu này lại được “đánh thức” bởi anh Vũ Trung Đức - một người con quê hương. Tốt nghiệp ngành Hóa-dược

(Trường Đại học Bách khoa Hà Nội), nhận thấy người tiêu dùng có nhu cầu lựa chọn các sản phẩm chăm sóc sức khỏe có nguồn gốc thiên nhiên, lành tính, anh Đức đã về quê, đem kiến thức của mình kết hợp với các tri thức dược liệu bản địa, thành lập HTX Sinh Dược để sản xuất các sản phẩm mỹ phẩm, thực phẩm và thủ công mỹ nghệ hoàn toàn từ thiên nhiên.

Sản phẩm muối ngâm chân, trà An Thái, tranh lá Bồ Đề của HTX Sinh Dược đã đạt chứng nhận OCOP 4 sao của tỉnh. Giám đốc HTX Sinh Dược Vũ Trung Đức chia sẻ: HTX xác định sứ mệnh của mình là bảo tồn, phát triển các tri thức thảo dược, tác động tạo nên thói quen tiêu dùng xanh, bền vững, góp phần giữ vững các giá trị làng nghề truyền thống của địa phương.

Gia tăng giá trị bền vững

Sau hơn 5 năm triển khai, chương trình OCOP đã nhận được sự quan tâm của các cấp, ngành, địa phương, đặc biệt là các tổ chức, cá nhân hoạt động sản xuất, kinh doanh trong tỉnh. Các sản phẩm OCOP mang đặc trưng của tỉnh qua từng năm đã không ngừng phát triển cả về số lượng và chất lượng. Đến nay, toàn tỉnh đã có hơn 200 sản phẩm OCOP, trong đó có nhiều sản phẩm

Ảnh trên: Lan tỏa nét văn hóa ẩm thực truyền thống qua sản phẩm OCOP Giò trứng, xã Yên Từ (Yên Mô).

Ảnh: NGỌC LINH

Ảnh dưới: Nhiều sản phẩm của HTX Sinh Dược, xã Gia Sinh (Gia Viễn) đạt tiêu chuẩn OCOP 4 sao, được người tiêu dùng đón nhận.

Ảnh: ANH TUẤN

xuất phát từ những làng nghề, nghề truyền thống.

Tham gia vào chương trình OCOP, các chủ thể không chỉ được hướng dẫn về quản trị sản xuất, kinh doanh, hoàn thiện mẫu mã, bao bì sản phẩm, bán hàng thương mại điện tử, mà còn có cơ hội tiếp cận với chính sách hỗ trợ của tỉnh trong quảng bá, giới thiệu sản phẩm. Từ đó có thêm cơ hội tăng sức cạnh tranh, mở rộng thị trường tiêu thụ, thêm động lực hồi sinh những nét độc đáo riêng có của các địa phương. Qua đó không chỉ giúp người dân tăng thu nhập, thúc đẩy kinh tế nông thôn phát triển mà còn góp phần làm tốt sứ mệnh kết nối và chia sẻ những câu chuyện sinh động về nông nghiệp, nông thôn, những hình ảnh về vùng đất, con người Ninh Bình cùng những giá trị văn hóa truyền thống đến với người tiêu dùng, du khách trong và ngoài nước.

Bà Nguyễn Thị Lan Anh, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT cho biết: Ngay từ đầu năm 2019, khi triển khai chương trình OCOP, Ninh Bình đã xác định phải phát triển các sản phẩm là đặc sản của địa phương mang bản sắc giá trị văn hóa, bề dày lịch sử của các vùng đất, con người Ninh Bình. Quy mô sản lượng không nhiều nhưng chúng ta phải tạo được dấu ấn, bản sắc, thương hiệu riêng.

Để gìn giữ, phát huy giá trị văn hóa trong sản phẩm OCOP, ngành Nông nghiệp, các địa phương đã thực hiện hỗ trợ các chủ thể sản xuất có những sản phẩm đặc hữu, đặc trưng, đầu tư mở rộng sản xuất để gia tăng số lượng, chất lượng, sức lan tỏa đến người tiêu dùng. Đồng thời tuyên truyền về giá trị văn hóa của sản phẩm để các chủ thể chú trọng lưu giữ, phát huy và người tiêu dùng biết đến, lựa chọn.

Hương đến tổ chức các sự kiện quốc gia, quốc tế quy mô lớn, chất lượng cao

BÙI DIỆU

Với nhiều hoạt động văn hóa, thể thao đa dạng, hấp dẫn đã từng bước khẳng định năng lực của tỉnh Ninh Bình trong việc tổ chức các sự kiện quy mô quốc gia, quốc tế. Các sự kiện diễn ra tại Ninh Bình cũng là dịp đẩy mạnh quảng bá tiềm năng, thế mạnh của tỉnh nhằm thu hút đầu tư, thu hút khách du lịch trong và ngoài nước.

Nơi diễn ra nhiều sự kiện quốc gia, quốc tế

Tháng 9/2024, cuộc thi sắc đẹp quốc tế có tên gọi Miss Cosmo 2024 lần đầu tiên tổ chức tại Việt Nam với các hoạt động tại Ninh Bình đã mang đến những trải nghiệm khó quên cho các thí sinh đến từ hơn 60 quốc gia và vùng lãnh thổ. Nói về lý do lựa chọn Ninh Bình để tổ chức sự kiện này, ông Trần Việt Bảo Hoàng, Trưởng Ban tổ chức cuộc thi Miss Cosmo cho biết: Đã có rất nhiều dịp về thăm, du lịch và làm việc, tôi luôn ấp ủ làm thế nào để có thể quảng bá vẻ đẹp trọn vẹn về thiên nhiên và văn hóa của Ninh Bình đến với bạn bè quốc tế. Khi có dịp tổ chức cuộc thi Miss Cosmo, địa điểm đầu tiên mà chúng tôi nghĩ đến là Ninh Bình. Thêm vào đó, đương kim Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam Bùi Thị Xuân Hạnh là một người con của quê hương Ninh Bình. Vì vậy tôi cảm thấy đây đúng là "thiên thời, địa lợi, nhân hòa" để lựa chọn Ninh Bình làm nơi tổ chức những hoạt động chính của cuộc thi...

Cùng với Miss Cosmo, năm 2024 cũng đánh dấu nhiều sự kiện tầm quốc gia, quốc tế được lựa chọn tổ chức tại Ninh Bình. Tiêu biểu như: Chương trình hòa nhạc hữu nghị Ninh Bình, Việt Nam-Saiki, Nhật Bản năm 2024;

Giải Bóng chuyền nữ quốc tế VTV Ferrol Cup 2024; Giải Vô địch Vật dân tộc quốc gia năm 2024; Giải Quần vợt vô địch quốc gia năm 2024; Chương trình âm nhạc quốc tế "The Music of ABBA"... Bên cạnh các sự kiện văn hoá, văn nghệ, thể thao được tổ chức ở quy mô lớn, Ninh Bình cũng là sự lựa chọn của nhiều công ty tổ chức sự kiện, biểu diễn tư nhân để tổ chức các show ca nhạc thu hút đông đảo du khách tham dự. Dịp nghỉ lễ 30/4 và 1/5 vừa qua, không chỉ khán giả Ninh Bình mà có rất nhiều khán giả trong nước đã về với Ninh Bình để thưởng thức các chương trình nghệ thuật đặc sắc diễn ra tại Phố cổ Hoa Lư và đảo Khê Cốc, Quần thể danh thắng Tràng An, quảng trường Đinh Tiên Hoàng Đế.

Sự có mặt của nhiều nghệ sĩ nổi tiếng trong nước và quốc tế như: Mỹ Tâm, Đan Trường, Hà Lê, Nguyễn Hà, Lâm Bảo Ngọc; Mark, Sarah, Vicky, Matt, Kev, Steve, Jack của ban nhạc Arrival (Thụy Điển), các nghệ sĩ thuộc Dàn nhạc thính phòng Rentaro Kyushu (Nhật Bản)... khiến cho các chương trình âm nhạc kết hợp với trải nghiệm du lịch-văn hóa tạo được sự hấp dẫn, sôi động.

Ca sĩ Nguyễn Hà khi giao lưu với khán giả tại đêm nhạc ở đảo Khê Cốc đã chia sẻ: Về Ninh Bình lần này, Nguyễn Hà mới có cơ hội được khám

Ban nhạc Arrival (Thụy Điển) tổ chức tour lưu diễn The Music of ABBA tại Ninh Bình.

Ảnh trong trang: MINH QUANG

phá vẻ đẹp tuyệt vời của một miền quê giàu truyền thống văn hóa, lịch sử, là nơi sở hữu nhiều danh thắng nổi tiếng. Đặc biệt, được đứng trên sân khấu, hòa mình với thiên nhiên của đảo Khê Cốc, trong sự mến thương, hiếu khách của khán giả Ninh Bình mãi là một kỷ niệm đẹp, đáng nhớ của Nguyễn Hà...

Đủ năng lực đáp ứng tổ chức các sự kiện quy mô lớn

Những năm gần đây, Ninh Bình đăng cai tổ chức nhiều sự kiện văn hoá, thể thao quy mô quốc gia, quốc tế. Cùng với điều kiện sẵn có về thiên nhiên, việc quan tâm đầu tư xây dựng, hoàn thiện cơ sở vật chất phục vụ việc tổ chức các sự kiện, tỉnh Ninh Bình cũng quan tâm đến vấn đề an ninh trật tự, an toàn giao thông, bảo đảm đầy đủ năng lực để tổ chức thành công các sự kiện.

Đồng chí Nguyễn Mạnh Cường, Giám đốc Sở Văn hóa và Thể thao cho biết: Theo

Quy hoạch tỉnh Ninh Bình giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, Ninh Bình được định hướng đến năm 2035 trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo. Trong đó, phát triển công nghiệp văn hóa là mũi nhọn gắn với những sản phẩm và dịch vụ cao cấp, đặc sắc, có giá trị thương hiệu cao.

Với nhiệm vụ của mình, ngành Văn hóa và Thể thao tiếp tục làm tốt công tác tham mưu xây dựng các chương trình, đề án, kế hoạch tổ chức các sự kiện, phối hợp đăng cai tổ chức các sự kiện quy mô quốc gia, quốc tế với

chất lượng cao; tham mưu với UBND tỉnh ban hành cơ chế, chính sách thu hút các nhà đầu tư lớn để triển khai các dự án về công nghiệp văn hóa; từng bước xây dựng thương hiệu của Ninh Bình thông qua việc tổ chức các sự kiện mang đặc trưng riêng như: Các lễ hội hàng năm, Tuần du lịch; Festival; các giải đấu thể thao quy mô quốc gia, quốc tế...

Sự có mặt của đông đảo du khách trong nước, quốc tế tại mỗi sự kiện văn hoá, thể thao được tổ chức tại Ninh Bình cho thấy sức lan tỏa của thương hiệu điểm đến Ninh Bình, góp phần quan trọng vào sự phát triển kinh tế-xã hội của tỉnh, nhất là trong lĩnh vực du lịch.

Khơi dậy văn hoá, lối sống Tràng An trong xây dựng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ

PHAN HIẾU

Nói về văn hóa Tràng An, người Việt Nam đã quen thuộc với câu ca dao: “Chẳng thơm cũng thể hoa nhài/Dẫu không thanh lịch cũng người Tràng An”. Lan toả các giá trị cốt lõi của con người, vùng đất nơi đây chính là khơi dậy niềm tự hào và khát vọng cống hiến của cán bộ, đảng viên và người dân trong xây dựng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ.

Những giá trị đặc sắc, riêng có

Văn hóa Tràng An được các nhà khảo cổ nhận định là một nền văn hóa cổ ở Việt Nam, hình thành từ thời kỳ đồ đá cũ cách đây khoảng 25 ngàn năm. Đến nay, đã có khoảng 30 địa điểm thuộc nền văn hóa Tràng An được phát hiện. Văn hóa Tràng An có vai trò quan trọng trong tiến trình lịch sử-văn hóa của dân tộc, là nền tảng cho sự hình thành bản sắc văn hóa Việt cổ, khơi nguồn cho sự phục hưng của văn hóa Đại Việt, tiền đề quan trọng cho sự phát triển văn hóa Thăng Long.

Tiến sĩ Nguyễn Ngọc Quý, Học viện Khoa học xã hội Việt Nam khẳng định: Văn hoá Tràng An, nghệ thuật Hoa Lư trong không gian Nhà nước Đại Cổ Việt thế kỷ X đã và vẫn là hồn cốt để trở thành điểm du lịch lịch sử văn hóa, tâm linh hấp dẫn mang tầm quốc gia và khu vực. Văn hóa Tràng An, nghệ thuật Hoa Lư là đường dẫn để truyền tải liên tục, tạo dấu ấn riêng biệt cho đất và người Ninh Bình... Khi nhắc đến truyền thống tiêu biểu của người Tràng An, Tiến sĩ Nguyễn Thị Thanh Vân, Đại học Văn hoá Hà Nội cho rằng: Vùng đất Tràng An từ buổi bình minh của lịch sử đã mang vị trí trọng yếu về an ninh, quốc phòng và có vai trò đặc biệt quan trọng về chính trị, kinh tế, văn hóa, là nơi xây dựng Kinh đô đầu tiên của Nhà nước Đại Cổ Việt trong buổi đầu độc lập. Trong

quá trình tồn tại và phát triển, người Tràng An đã hình thành và hun đúc cho mình những truyền thống quý báu, biến nó trở thành sức mạnh nội sinh, làm nền tảng vững chắc trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước...

Thực hiện các nghị quyết của Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh đã ban hành Nghị quyết số 16-NQ/TU, ngày 23/8/2023 về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã tỉnh Ninh Bình giai đoạn 2023-2030. Trong đó, đặt ra mục tiêu trong năm 2024 hoàn thành việc hợp nhất thành phố Ninh Bình với huyện Hoa Lư, xây dựng thành phố Hoa Lư sau sắp xếp trở thành đô thị loại 1 với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ. Việc xây dựng và phát triển đô thị di sản xác định lấy con người là trung tâm, là mục tiêu của phát triển bền vững, lấy văn hóa làm ngọn đuốc soi đường cho quá trình phát triển. Di

Ảnh trên: Long Sàng Đền thờ Vua Đinh là bảo vật quốc gia.

Ảnh bên: Màn diễn Cờ lau tập trận tại Lễ hội đường phố trong khuôn khổ Festival Ninh Bình năm 2024.

sản văn hóa, con người Tràng An chính là giá trị vĩnh cửu, chứa đựng trong tâm thức người Tràng An cổ đến người Ninh Bình hiện đại hôm nay, là nền tảng để phát huy trong tiến trình xây dựng thành phố di sản thiên nhiên kỷ hiện nay.

Phát huy giá trị văn hoá, lối sống Tràng An

PGS.TS Nguyễn Minh Tường, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam cho rằng: Điều đáng tự hào của Nhân dân Ninh Bình nói chung, người dân Cố đô Hoa Lư nói riêng là “văn hoá Tràng An” không hề bị mai một, mà vẫn được giữ gìn, kế thừa trong đời sống hiện nay. Trên nền tảng của di sản văn hóa vật thể và phi vật thể của “văn hoá Tràng An”, thành phố Hoa Lư có đủ cơ sở lý luận và thực tiễn cần thiết để xây dựng trở thành một Đô thị di sản thiên nhiên kỷ.

Quy hoạch tỉnh Ninh Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 được Thủ

tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 218/QĐ-TTg ngày 4/3/2024 đã xác định mục tiêu, tầm nhìn đến năm 2035 tỉnh Ninh Bình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương với đặc trưng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ, thành phố sáng tạo, xứng tầm với vị thế, tầm vóc lịch sử, giá trị đặc biệt của Cố đô Hoa Lư, giá trị nổi bật toàn cầu của Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới Quần thể danh thắng Tràng An.

Để bảo tồn, phát huy các giá trị di sản văn hoá, hướng tới xây dựng thành phố di sản thiên nhiên kỷ, Ninh Bình luôn quan tâm việc phát triển bền vững, hài hòa dựa trên việc bảo tồn và phát huy giá trị các di sản văn hóa của địa phương. Trong đó, tập trung vào các giải pháp: Thực hiện nghiên cứu khoa học, điều tra, kiểm kê, phân loại các di sản văn hóa vật thể và phi vật thể, nâng cao chất lượng các sản phẩm của nền kinh tế một cách có bản sắc; phát huy giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển kinh tế-xã hội; xây dựng các sản phẩm văn hóa nhằm phục vụ phát triển kinh tế-xã hội, tạo nên các sản phẩm du lịch, sản phẩm

Ảnh trong trang: MINH QUANG

OCOP mang bản sắc Ninh Bình, có chất lượng, tinh cạnh tranh cao; giải quyết hài hòa mâu thuẫn giữa bảo tồn di sản văn hóa và khai thác giá trị phục vụ phát triển trên địa bàn tỉnh...

Bên cạnh đó, tập trung nghiên cứu, xây dựng không gian văn hóa Hoa Lư, phỏng dựng, phục dựng kinh thành Hoa Lư. Đây là cơ sở, nguồn tư liệu quan trọng để xây dựng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ.

Trong thời gian tới, Ninh Bình tiếp tục khai thác các yếu tố đặc trưng của di sản văn hóa địa phương để xây dựng Đô thị di sản thiên nhiên kỷ. Việc Ninh Bình lựa chọn phát triển trở thành Đô thị di sản thiên nhiên kỷ ở thời điểm hiện nay là đúng đắn và phù hợp với thực tiễn cũng như các quan điểm, định hướng của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế-xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng đồng bằng sông Hồng; thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước về bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc, về quản lý và phát triển đô thị ở các địa phương có di sản cổ đô, sở hữu danh hiệu di sản thế giới của Tổ chức UNESCO.

Không ngừng đổi mới, sáng tạo TRONG DẠY VÀ HỌC

HỒNG VÂN

Phát huy những kết quả, thành tích của năm học trước, năm học 2024-2025, ngành Giáo dục và Đào tạo (GD và ĐT) Ninh Bình đặt mục tiêu tiếp tục phấn đấu tạo sự đột phá về chất lượng giáo dục, tiếp nối truyền thống hiếu học của quê hương, đáp ứng sự tin tưởng, kỳ vọng của các cấp ủy Đảng, Chính quyền và Nhân dân trong tỉnh.

Phát huy tính chủ động, sáng tạo trong dạy và học

Để thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW, Chương trình GDPT 2018, mỗi thầy, cô giáo là người tiên phong thực hiện đổi mới, sáng tạo trong dạy học. Cô giáo Nguyễn Thị Duyên, giáo viên môn Vật lý, Trường THPT Trần Hưng Đạo cho biết: Để bắt nhịp với sự đổi mới của giáo dục, tôi và đồng nghiệp Lê Đình Dương đã cùng viết sáng kiến kinh nghiệm "Xây dựng kế hoạch bài dạy một số chủ đề STEM sử dụng trong dạy học môn Vật lý nhằm phát triển năng lực khoa học tự nhiên cho học sinh THPT", được công nhận sáng kiến cấp tỉnh năm 2021. Đến nay, sáng kiến được áp dụng hiệu quả trong dạy học tại nhà trường. Những bài học giờ đây không còn nặng về truyền thụ kiến thức hàn lâm mà thay vào đó, mỗi tiết học đã phát huy được tính tích cực, sáng tạo của người học gắn lí thuyết với thực hành.

Một trong những yếu tố quan trọng trong thực hiện mục tiêu đổi mới giáo dục chính là đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy phẩm chất, năng lực học sinh, giúp học sinh phát triển tư duy, làm chủ và biết vận dụng hiệu quả kiến thức, kĩ năng đã học vào đời sống. Em Nguyễn Chí Hiếu, học sinh lớp 12 chuyên

Toán 1, Trường THPT chuyên Lương Văn Tụy chia sẻ: Theo em, để học tốt môn Toán, người học cần có niềm đam mê và quyết tâm cao. Em đã rèn luyện, hình thành phương pháp học tập tích cực theo hướng mở rộng tư duy, tìm cách làm sáng tạo, chủ động tự học trên cơ sở hướng dẫn, định hướng của thầy cô và tìm tòi các nguồn học liệu bổ ích.

Kết quả, em đã đạt được những thành tích phần khởi: Giải nhì HSG Toán cấp tỉnh lớp 9; Á khoa thi đầu vào lớp chuyên Toán, Trường THPT chuyên Lương Văn Tụy; Huy chương đồng Olympic Toán học sinh sinh viên năm học 2022-2023; Huy chương bạc kỳ thi chọn HSG khu vực Duyên hải Bắc bộ; Giải nhì HSG Toán quốc gia năm học 2023-2024; Huy chương đồng Olympic Toán học sinh sinh viên năm học 2023-2024... Với thành tích đạt được, 2 năm liên tục (2023 và 2024) em được Ủy Khuyến học, khuyến tài Đình Bộ Lĩnh tuyên dương, khen thưởng...

Chưa hài lòng với kết quả đã đạt được, luôn nỗ lực vì tương lai, cùng với nền tảng tư duy khi học Toán, Chí Hiếu luôn mong muốn học hỏi kiến thức liên quan đến khoa học máy tính để góp phần phát triển công nghệ của đất nước. Em tin rằng việc này không chỉ giúp nâng cao chất lượng

Đông chí Phan Thành Công, Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo tặng Cờ thi đua cho các đơn vị xuất sắc trong phong trào bồi dưỡng học sinh giỏi.

cuộc sống mà còn góp phần vào sự tự chủ và thịnh vượng của Việt Nam trong thời đại số hóa.

Cùng với kết quả học tập ấn tượng của Nguyễn Chí Hiếu, năm học 2023-2024 là một năm học "bội thu" của học sinh lớp 12 chuyên Toán 1, Trường THPT chuyên Lương Văn Tụy khi có 5 học sinh vừa đạt giải Quốc gia vừa đạt huy chương tại Olympic Toán học sinh sinh viên toàn quốc năm 2024...

Tập trung hoàn thành mục tiêu đổi mới GD và ĐT

Nhà giáo Phan Thành Công, Tỉnh ủy viên, Giám đốc Sở GD và ĐT cho biết: Trong những năm qua, ngành Giáo dục Ninh Bình thực hiện Nghị quyết 29 bước đầu đem lại nhiều chuyển biến tích cực, đã thổi vào cán bộ, quản lý, giáo viên và học sinh luồng gió đổi mới quản lý, đổi mới phương pháp dạy và học bên cạnh đổi mới về nội dung. Đó là nhân tố quan trọng để chất lượng giáo dục tỉnh Ninh Bình tiếp tục được nâng lên toàn diện, vững chắc.

Tiêu biểu như: Kỳ thi chọn HSG quốc gia THPT trong những năm gần đây liên tục có học sinh đoạt giải Nhất, năm 2024, tỉ lệ học sinh đoạt giải đạt 86,6%, xếp thứ 6 toàn quốc, cao hơn 28,93% so với tỉ lệ đoạt giải của toàn quốc.

Đây là kết quả cao nhất từ trước tới nay, có 2 học sinh môn Toán học và Tin học được dự thi chọn đội tuyển Olympic Toán học, Tin học Quốc tế. 14 năm liên tiếp, điểm trung bình tất cả các bài thi của thí sinh tỉnh Ninh Bình nằm trong top 10 của cả nước (từ năm 2010 đến 2024). Chất lượng phổ cập giáo dục, xóa mù chữ được củng cố và nâng cao trong top đầu toàn quốc.

Cơ sở vật chất được tăng cường, tỷ lệ phòng học kiên cố đạt 98,7%; 97,9% trường học đạt chuẩn quốc gia (trong đó trường mầm non đạt 98,7%, tiểu học chuẩn mức độ 2 đạt 81,4%, TH&THCS đạt 71,4%, THCS đạt 100%, THPT đạt 81,5%). Đội ngũ nhà giáo được xây dựng, phát triển; tỷ lệ đạt chuẩn về trình độ đào tạo trở lên 98,1%, trong đó 37,3% trên chuẩn. Chuyển đổi số được triển khai sâu rộng.

Năm học 2024-2025 là năm học quan trọng hướng tới thực hiện thắng lợi các mục tiêu tại Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp, nhiệm kỳ 2020-2025; năm học đầu tiên thực hiện Kết luận số 91-KL/TW, ngày 12/8/2024 của Bộ Chính trị tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29. Với chủ đề là "Đổi mới sáng tạo, nâng cao chất lượng, đoàn kết kỷ cương", ngành GD và ĐT phát huy đoàn kết, nỗ lực,

kế thừa và đổi mới sáng tạo, kiên định mục tiêu chất lượng, trọng tâm vào các nhiệm vụ, giải pháp sau: Phát triển GD và ĐT "theo hướng" chuẩn hóa; tiếp tục đổi mới công tác quản lý giáo dục, quản trị nhà trường, tăng quyền tự chủ, nâng cao trách nhiệm giải trình, phát huy dân chủ trong các cơ sở GD và ĐT. Phát triển đội ngũ cán bộ quản lý và nhà giáo đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và xây dựng môi trường hạnh phúc. Đẩy mạnh phong trào và nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ, từng bước đưa tiếng Anh thành ngôn ngữ thứ hai trong trường học. Tiếp tục đẩy mạnh chuyển đổi số trong quản lý và dạy, học; nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện và mũi nhọn.

Từ các mục tiêu đặt ra, Sở GD và ĐT đề ra các giải pháp cụ thể, chủ động, sát sao trong chỉ đạo, tổ chức và thực hiện. Cùng với sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Bộ GD và ĐT, Tỉnh ủy, UBND tỉnh, MTTQ, các cấp ủy đảng, chính quyền các địa phương và sự quyết tâm, trách nhiệm của đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục các cấp, sự cố gắng, nỗ lực của các em học sinh, toàn ngành sẽ nỗ lực để hoàn thành xuất sắc các mục tiêu, nhiệm vụ năm học 2024-2025.

Tiết thực hành môn Vật lý tại Trường THPT Trần Hưng Đạo. Ảnh trong trang: MINH QUANG

Hát Xẩm tạo sức hút tại các sự kiện văn hóa lớn của tỉnh.

THU HẰNG

Trong bối cảnh phát triển mạnh các ngành công nghiệp văn hóa như hiện nay, nhiều loại hình văn hóa bản địa đã được phục dựng, gìn giữ và phát huy giá trị, trở thành điểm nhấn quan trọng trong các chương trình quảng bá, giới thiệu văn hóa, tạo sức hút riêng cho du lịch địa phương.

Phát triển công nghiệp văn hóa

TỪ MẠCH NGUỒN BẢN ĐỊA

Em Phạm Quỳnh Anh ở xã Yên Tử (huyện Yên Mô) theo học hát Xẩm từ nghệ nhân Kim Ngân-Chủ nhiệm CLB hát Xẩm Kim Ngân từ khi mới vào lớp 1. Chị Thu Hiền, mẹ em Quỳnh Anh cho biết: Tôi sinh ra ở xã Yên Nhân, người dân quê tôi mê hát Chèo, Xẩm và xem đó là món ăn tinh thần không thể thiếu trong cuộc sống. Quỳnh Anh là con gái lớn của tôi. Tôi muốn con mình cũng được tước tẩm tâm hồn bởi những làn điệu xẩm ngay từ khi còn rất nhỏ.

Quỳnh Anh chỉ là một trong số nhiều trẻ em yêu thích và theo học hát Xẩm ở Yên Mô. Bà Kim Ngân, Chủ nhiệm CLB hát Xẩm Kim Ngân tự hào: Các thành viên trong CLB có độ tuổi từ 6 đến 20 tuổi. Tham gia vào CLB, các cháu sử dụng được nhạc cụ, hát được xẩm Thập ân, tàu điện, xẩm chợ... và hơn tất cả, là đã khơi gợi được niềm đam mê của thế hệ trẻ đối với Xẩm. Xẩm cũng như nhiều loại hình nghệ thuật dân gian khác sẽ không bị quên lãng mà vẫn sẽ được lưu truyền và phát triển mạnh theo thời gian, nhờ có niềm đam mê và trách nhiệm của lớp người trẻ.

Không chỉ nỗ lực gìn giữ, bảo tồn đặc trưng văn hóa của mảnh đất Yên Mô, giờ đây, Xẩm còn là nguồn nguyên

liệu đặc biệt để địa phương tạo ra các sản phẩm công nghiệp văn hóa. Ông Nguyễn Xuân Bình, Phó phòng Văn hóa-Thông tin huyện Yên Mô cho biết, huyện đã thực hiện đề án "Bảo tồn nghệ thuật hát Xẩm" nhằm tiếp tục bảo tồn, gìn giữ, phát huy cho thế hệ mai sau những giá trị độc đáo mang tính xã hội, nhân văn, những phong tục, tập quán đời thường thông qua giai điệu trong hát Xẩm. Huyện cũng đã phục dựng môi trường diễn xướng ngoài trời, kết hợp biểu diễn nghệ thuật Xẩm trong các lễ hội truyền thống trên địa bàn huyện. Từng bước đưa hát Xẩm trở thành sản phẩm du lịch văn hóa đặc trưng, góp phần thúc đẩy kinh tế-xã hội trên địa bàn huyện nói riêng, tỉnh Ninh Bình nói chung.

Huyện Yên Khánh là một trong những địa phương của tỉnh Ninh Bình và trong 10 tỉnh Đồng bằng Sông Hồng đã xây dựng nghệ thuật hát Chèo truyền thống đệ trình UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại. Đến thời điểm này, các cấp ủy Đảng, chính quyền của huyện Yên Khánh đã đồng hành, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh hoàn thiện các chương trình, nội dung và hồ sơ để

đệ trình UNESCO. Sự giàu có về văn hóa bản địa đã mở ra lợi thế mũi nhọn để miền quê xinh đẹp này thực hiện mục tiêu phát triển du lịch tâm linh, du lịch đồng quê, trải nghiệm.

Ông Bùi Quang Bường, Trưởng phòng Văn hóa-Thông tin huyện Yên Khánh cho biết: Là địa phương có nhiều di tích lịch sử, văn hóa; nghệ thuật truyền thống riêng có, huyện đã xác định đây là lợi thế để Yên Khánh phát triển du lịch tâm linh, du lịch nông thôn, trải nghiệm. Để thực hiện mục tiêu này, thời gian qua, huyện Yên Khánh đã phối hợp tổ chức chương trình tập huấn, bồi dưỡng, truyền dạy văn hóa phi vật thể; tuyên truyền, bồi dưỡng kỹ năng, nghiệp vụ du lịch gắn với khai thác các giá trị văn hóa truyền thống. Thông qua các lớp tập huấn, những người làm công tác văn hóa, những thành viên trong các tổ đội/CLB văn hóa, nghệ thuật ở cơ sở được tiếp nhận nhiều kiến thức về các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan đến công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa; cách phát huy giá trị bản sắc văn hóa để phát triển du lịch cộng đồng...

Ninh Bình là mảnh đất giàu bản sắc văn hóa. Các loại hình nghệ thuật truyền

thống như hát Chèo, hát Xẩm, hát Văn, múa Trống; dân ca, dân vũ của đồng bào dân tộc Mường... được nhân dân lưu truyền, bảo tồn, phát huy đã khẳng định giá trị trường tồn và sức sống mãnh liệt của các loại hình nghệ thuật truyền thống mang đậm bản sắc văn hóa dân gian của dân tộc. Không chỉ khẳng định, nâng tầm giá trị di sản văn hóa, định vị Ninh Bình trong bản đồ cả nước và quốc tế, những bản sắc văn hóa của địa phương còn là tiềm năng để biến di sản thành "tài sản" trong hành trình phát triển công nghiệp văn hóa.

Thời gian qua, ngành Văn hóa và Thể thao đã có nhiều nỗ lực để thực hiện các đề án, kế hoạch của tỉnh về phát triển văn hóa, từ đó khơi dậy ý thức của cộng đồng cùng chung tay bảo tồn phát huy di sản văn hoá trên địa bàn tỉnh. Tỉnh ta cũng tổ chức nhiều chương trình nghệ thuật dân gian phục vụ công chúng; các lễ hội du lịch được tổ chức, các chương trình biểu diễn của CLB hát Chèo, Xẩm... diễn ra thường xuyên, báo hiệu sự phát triển trở lại của nghệ thuật trình diễn dân gian. Đặc biệt hơn là sự ra đời của các chương trình nghệ thuật lớn với sân khấu thực cảnh. Đây là những sản phẩm văn hóa mang tính mới, chủ đạo là

Biểu diễn hát Chèo tại Lễ hội đường phố trong khuôn khổ Festival Ninh Bình năm 2024.

Ảnh trong trang: MINH QUANG

nghệ thuật dân gian kết hợp với công nghệ trình diễn hiện đại đã bước đầu thỏa mãn được thị hiếu thưởng thức của công chúng, thỏa mãn tiêu chí là những sản phẩm của công nghiệp văn hóa.

Bà Vũ Thanh Lịch, Phó Giám đốc Sở Văn hóa và Thể thao khẳng định: Thời gian tới, để nghệ thuật trình diễn dân gian thực sự trở thành lợi thế trong phát triển công nghiệp văn hóa, Ngành Văn hóa cũng sẽ tiếp tục nghiên cứu toàn diện, phối hợp với các địa phương triển khai nhiều giải pháp để nghệ thuật dân gian vừa được bảo tồn bản sắc, vừa phát triển bền vững, đồng đều và xúng tẩm trong các ngành công nghiệp văn hóa; tăng cường hoạt động quản lý, phục dựng, trình diễn, đào tạo và truyền dạy, sáng tạo và phát triển chất liệu dân gian, tạo nên tính mới cho nghệ thuật trình diễn trong bối cảnh hiện nay... Đặc biệt, cần nỗ lực hơn nữa để tạo sức hấp dẫn cho nghệ thuật trình diễn dân gian bằng những sản phẩm văn hóa và cách thức trình diễn phù hợp với thị hiếu của công chúng trong điều kiện thẩm mỹ công chúng đang thay đổi; tăng cường kết nối với các tour, tuyến du lịch để vừa lan tỏa các giá trị văn hóa truyền thống vừa tạo được nguồn thu nâng cao đời sống vật chất, tinh thần và giữ lửa nghề cho các nghệ nhân, nghệ sĩ..

Phương, lễ hội Khai hạ có liên quan đến lễ Cấn nêu (hay còn gọi là lễ dựng cây nêu ngày Tết) của người Mường vào cuối tháng 12 âm lịch. Cây nêu là biểu tượng thiêng liêng gắn với ngày Tết trong tâm thức của người Mường. Từ tháng Chạp, cúng ông Táo, dòng họ hoặc các gia đình lại lên rừng chọn cây vầu hoặc tre già để về dựng nêu. Ngọn nêu phải có lùm lá tự nhiên, xanh tốt để tượng trưng cho sự phát triển, vươn lên. Cây nêu được chọn phải có các đốt lể để tượng trưng cho sự may mắn. Sau nghi thức cúng theo tập quán, thầy cúng là người chỉ đạo việc dựng nêu. Giúp dựng nêu là những chàng trai Mường, gia đình không có bụi. Nếu có vợ rồi thì phải có đầy đủ vợ chồng, con cái. Có gia đình dựng nêu ở nhà riêng, có nhà thì dựng nêu ở nhà thờ họ, đình, chùa, đền, miếu... Nhìn thấy cây nêu dựng lên, người Mường tin rằng sẽ có các thánh thần, phật bụi phù hộ để chống lại thế lực của ma tà quấy phá cuộc sống. Cây nêu sẽ được dựng cho tới ngày hạ cây nêu (ngày mùng 7 tháng Giêng). Sau những ngày nghỉ Tết, lễ hội Khai hạ có nghĩa là mở cửa đồng, thông cửa ngõ, mở cửa chợ, cửa biển, cửa đò, cửa sông, cửa rừng... để mọi người trở lại với công việc thường ngày, mong mọi sự yên bình, mưa thuận gió hòa, có tài lộc đầu năm.

Từ năm 2023, lễ hội Khai hạ đã được phục dựng với đầy đủ các nghi lễ truyền thống. Sau khi được phục dựng, các địa phương sẽ duy trì tổ chức lễ hội vào ngày mùng 7 tháng Giêng hàng năm. Ngoài ra, các địa phương cũng tích cực tuyên truyền, vận động đồng bào phục dựng, bảo tồn những nét văn hóa độc đáo của dân tộc mình, như tiếng Mường, sử dụng trang phục Mường trong ngày vui, mùa lễ hội...

Một nét độc đáo khác trong những ngày đầu xuân mới của người Mường ở Nho Quan, đó là bao giờ cũng có bài chiêng cổ sắc bùa. Phường bùa không phân biệt trai, gái hay già trẻ, chỉ cần có lòng đam mê với văn hóa truyền thống và là người thạo đánh công chiêng là đạt yêu cầu. Mở đầu, phường bùa thường tụ họp ở nơi trung tâm của làng, đánh công, chiêng với âm thanh rộn rã rồi lần lượt đi đến từng nhà trong thôn chúc mừng. Hát xong ở sân, phường bùa chuyển sang hát bài "gọi cửa" chủ nhà với những câu hát đầy ý nghĩa như "chúc cho ông trên đụn/ bà trên nhà/ năm cũ đã qua/bước sang năm mới/làm nên giàu có/con cái phương trưởng/muốn gì được nấy"... làm ấm lòng gia chủ, tạo nên bản sắc riêng có của người Mường ở Nho Quan những ngày đầu xuân năm mới.

Độc đáo ngày NGƯỜI MUÔNG

ĐÀO HẰNG

Khi những cánh hoa đào khoe sắc thắm, cây mận nở hoa trắng xóa một góc vườn, là lúc đồng bào Mường tạm gác công việc của nhà nông, việc đôi rùng để trang hoàng, sửa sang nhà cửa, hoan hỉ chào đón năm mới sang.

Vào những ngày cận Tết, gia đình ông Đinh Minh Châu, người uy tín của thôn Sấm 3, xã Cúc Phương (Nho Quan) tất bật sửa soạn những phần việc cuối cùng để chuẩn bị đón năm mới. Ngôi canh nổi bánh chưng đang sôi rền, bên đàn cháu nhỏ háo hức nhìn ánh lửa bập bùng làm ứng hồng đôi má, ông Châu thấy lòng nhẹ nhõm, thênh thang.

Những năm qua, đời sống của đồng bào Mường ở Cúc Phương có nhiều đổi thay, ngày càng đủ đầy, sung túc hơn. Tuy vậy, những giá trị văn hóa truyền thống vốn được đồng bào coi như báu vật như: Lễ khai hạ, lễ mát nhà, cúng vía, rửa lá lúa... lại

có những lúc thăng, lúc trầm. "Một tin vui cho đồng bào Mường là từ năm 2023, lễ hội Khai hạ (hạ cây nêu) đã được huyện Nho Quan phục dựng với đầy đủ nghi lễ cổ xưa. Chúng tôi sẽ tích cực tuyên truyền, vận động đồng bào chung tay gìn giữ những nghi lễ độc đáo của dân tộc mình"- ông Châu phấn khởi chia sẻ.

Theo các bậc cao niên truyền lại, lễ hội Khai hạ còn được gọi là Lễ hạ nêu. Đây là lễ hội truyền thống đầu năm mới của người Mường, có nguồn gốc từ lâu đời, được tổ chức hàng năm vào ngày mùng 7 tháng Giêng. Người Mường quan niệm, tuy thế xác không còn nhưng linh hồn của ông bà, tổ tiên đã

nhập thể và chuyển hóa vào thế giới khác như Mường trời. Họ sẽ biến thành các vị thần thánh, trở thành sức mạnh siêu nhiên như các đấng thần linh, Bụt, Thánh Mẫu, chúa Bản, chúa Mường, để che chở cho người dân, bản làng và cầu cho một năm mưa thuận, gió hòa, mùa màng bội thu, người dân khỏe mạnh, gặp nhiều may mắn.

Lễ hội Khai hạ được tổ chức với nhiều nghi trình, nghi thức độc đáo, tạo nên nét riêng có. Đây là lễ hội có quy mô lớn trong vùng, với nhiều thành phần tham gia ở cả phần lễ và phần hội. Vì vậy, công tác chuẩn bị cho lễ Khai hạ đều có sự phân công, cắt cử mọi việc rất cụ thể, chi tiết tới từng thành viên để công việc được thực hiện thuận lợi, suôn sẻ. Ngay từ cuối năm âm lịch, Ban tổ chức lễ hội Khai hạ đã họp bàn phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên, từng công việc cụ thể như địa điểm diễn ra phần lễ, địa điểm diễn ra phần hội, vệ sinh kiệu rước, chuẩn bị trang

phục, tập luyện văn nghệ, đội chiêng và tìm chọn lực lượng tham gia rước kiệu... Sau khi làm lễ hạ nêu, ban khánh tiết, thầy cúng, những người có liên quan và đại diện dòng họ cùng tập trung ăn uống, thụ lộc tại đền chung của cộng đồng hoặc Nhà văn hoá thôn bản, với các món truyền thống của người Mường như thịt lợn, xôi, gà, hoa quả... Đây là bữa cơm cộng cảm, cộng mệnh, thể hiện tinh thần đoàn kết trong đồng bào Mường, có chung niềm tin trong tín ngưỡng tâm linh, cùng nguyện cầu các vị thánh thần, tổ tiên bảo hộ, che chở cho thôn bản, gia đình, cộng đồng bình an và ngày càng phát triển. Sau khi kết thúc, cộng đồng người Mường sẽ cùng tham gia các hoạt động vui chơi, như đánh mảng, kéo co, đẩy gậy..., không khí nhộn nhịp, vui tươi, phấn khởi ấy đã tạo động lực phát triển cho một năm mới ở vùng cao Cúc Phương.

Theo ông Đinh Văn Liêm, người cao niên xã Cúc

Ảnh từ trên xuống: Những nghi lễ cúng cơm mới của đồng bào Mường, xã Kỳ Phú (Nho Quan)

1- Đông đảo người dân tham gia nghi lễ rước thần linh.
2- Thối cơm làm bánh dày-vật phẩm không thể thiếu trong nghi lễ cúng cơm mới.
Ảnh bên: Nghi lễ cúng cơm mới tại đình làng.

Ảnh trong trang: MINH QUANG

Sức sống mới từ những bản làng

THỦY LAM

Những con đường bê tông phẳng lì nối dài đến từng thôn, bản xa xôi, những ngôi nhà cao tầng kiên cố thấp thoáng giữa ngút ngàn màu xanh cây lá, ruộng nương phủ khắp một màu no ấm... đã khẳng định sức sống mới đang hiện hữu tại các xã miền núi của huyện Nho Quan.

Chúng tôi đến xã Phú Long-vùng đất với nhiều thung lũng, núi đá, rừng núi rậm rạp, tiếp giáp với khu căn cứ cách mạng Quỳnh Lúu. “Làng Đụn” ngày xưa (nay là thôn 4, xã Phú Long) được ví như “vùng đất khó một thời” giờ đã “thay da, đổi thịt” hoàn toàn. Thôn làng với diện mạo mới, sức sống mới đang hiện hữu giữa núi rừng.

Trong nhà văn hoá thôn khang trang, đồng chí Nguyễn Văn Thuật, Trưởng thôn 4, xã Phú Long cho biết: Từng là thôn đặc biệt khó khăn của xã, dân cư ở rải rác, tập quán canh tác lạc hậu. Nhờ có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, hỗ trợ của các cấp, ngành, người dân trong thôn đoàn kết, tích cực lao động sản xuất, mạnh dạn áp dụng khoa học, kỹ thuật để phát triển đa dạng các loại cây trồng. Bà con đã thay thế những cây hoa màu, khoai, sắn đơn thuần cho hiệu quả kinh tế thấp bằng cây công nghiệp ngắn ngày cho hiệu quả kinh tế cao. Những bãi

Ảnh từ trên xuống:
 - Một góc thôn 4, xã Phú Long (Nho Quan).
 - Đường nông thôn mới khang trang ở nhiều xã vùng cao huyện Nho Quan.
 Ảnh: NGỌC LINH
 - Đội văn nghệ quần chúng xã Quảng Lạc (Nho Quan) tập luyện biểu diễn công chiêng.
 Ảnh: MINH ĐƯỜNG

cỏ lau hoang sơ xưa kia giờ trở thành những vườn na, đồi dứa bạt ngàn; trong chuồng, trại chăn nuôi trâu, bò, dê... cho thu nhập hàng trăm triệu đồng mỗi năm. Ông Thuật không giấu nổi niềm vui nói với chúng tôi: Năm 2024, thu nhập bình quân đầu người trong thôn đạt 62 triệu đồng/người/năm. Cùng với sự hỗ

trợ của Nhà nước, Nhân dân trong thôn đã đóng góp hơn 2 tỷ đồng, hiến 1.500m² đất, cùng hàng nghìn ngày công lao động để xây dựng cơ sở vật chất thôn. Qua quá trình phấn đấu, “Làng Đụn” đã đổi thay như một kỳ tích, trở thành vùng quê trù phú đầy sức sống.
 Cũng như những thôn bản

“vùng đất khó một thời”, giờ đây, trong câu chuyện của nhiều người dân thôn Bãi Lóng, xã Thạch Bình không còn là chuyện về một thời dân làng đói cơm, thiếu áo mà họ nhắc nhiều đến cách làm ăn phát triển kinh tế, xây dựng NTM, con em học hành đỗ đạt... Bởi qua mỗi năm, làng quê nghèo lại thêm khởi sắc, đời sống Nhân dân ngày một ấm no. Đồng chí Vũ Dũng, Chủ tịch UBND xã Thạch Bình cho biết: Từ chủ trương của Nhà nước, nhiều công trình trong thôn được xây dựng, nhờ đó 100% đường trục thôn được bê tông hoá, điểm trường học, Trạm y tế được đầu tư, người dân được chăm sóc sức khoẻ và trẻ em đều được đến trường.

Những đổi thay tích cực của thôn 4-“Làng Đụn”, Bãi Lóng hay nhiều thôn, bản khác tại Nho Quan là minh

chứng cho những chủ trương đúng đắn của Đảng, Nhà nước. Với trên 17,2% dân số là đồng bào dân tộc thiểu số, chủ yếu là dân tộc Mường sinh sống ở 9 xã của huyện, thời gian qua, với sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, sự vào cuộc mạnh mẽ của các cấp chính quyền địa phương, cùng sự nỗ lực vươn lên của người dân, những dải đất cỗi cằn ngày nào giờ đã thay đổi hoàn toàn.

Đồng chí Dương Thị Thanh, Trưởng phòng Dân tộc, UBND huyện Nho Quan cho biết: Thực hiện Chương trình mục tiêu Quốc gia phát triển kinh tế-xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2025, cùng các dự án và chính sách đặc thù vùng dân tộc, từ năm 2021 đến tháng 6/2024, huyện Nho Quan đã đầu tư thực hiện 8 dự án và tiểu dự án nhằm đồng bộ kết cấu hạ tầng kinh tế-xã hội, với tổng nguồn vốn gần 119 tỷ đồng. Trong đó, thực hiện dự án đầu tư cơ sở hạ tầng thiết yếu, phục vụ sản xuất, đời sống vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, huyện đã và đang xây dựng, cải tạo 61 công trình với tổng nguồn vốn thực hiện trên 68 tỷ đồng. Ngoài ra còn các dự án như: hỗ trợ nhà ở, đất ở, đất sản xuất; hỗ trợ phát triển sản xuất nông, lâm nghiệp bền vững; hỗ trợ phát triển giáo dục đào tạo; bảo tồn, phát huy giá trị văn hoá truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch, các chính sách đầu tư hỗ trợ từ Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng NTM...

Với sự ưu tiên đầu tư của Nhà nước qua các chương trình dự án đã góp phần hoàn thiện kết cấu hạ tầng; thu hẹp dần khoảng cách về mức sống, thu nhập bình quân của vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi so với bình quân chung của huyện. Đến nay, toàn huyện có 7/7 xã vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi đạt chuẩn NTM. Trong đó có 3/7 xã đạt NTM nâng cao; 16/89 thôn, xóm, bản đạt chuẩn NTM kiểu mẫu.

Mùa xuân mới với sức sống mới, khí thế mới đang về. Phía trước có nhiều cơ hội và không ít thử thách, tin rằng, với sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, cùng sự nỗ lực, đoàn kết của Chính quyền và Nhân dân sẽ là động lực to lớn để đồng bào các dân tộc huyện Nho Quan cùng chung tay xây dựng quê hương ngày càng phát triển.

Du khách tham quan tại Triển lãm mỹ thuật Hoa Lau 1.

Ảnh: MINH QUANG

Ninh Bình là tỉnh có hoạt động mỹ thuật phát triển năng động. Trong công cuộc xây dựng, phát triển ngành công nghiệp văn hóa, mỹ thuật tỉnh đang có bước chuyển mình mạnh mẽ.

Bước chuyển mới của Mỹ thuật Ninh Bình

MAI PHƯƠNG

Đội ngũ tác giả tài năng

Trong Hội Văn học nghệ thuật tỉnh thì bộ môn Mỹ thuật có sức phát triển khá tốt. Bởi lẽ, đội ngũ tác giả đa phần còn rất trẻ và có sự năng động trong sáng tác, nhạy bén bắt kịp xu hướng thị trường. Họ đã sớm khẳng định được năng lực chuyên môn, nhất là qua các kỳ triển lãm mỹ thuật chuyên nghiệp toàn quốc. Tiêu biểu như: Tác giả Kù Kao Khải từng đạt giải A tại Triển lãm Mỹ thuật khu vực đồng bằng Sông Hồng; giải A của Hội Mỹ thuật Việt Nam, giải Nhì tại Triển lãm Điêu khắc toàn quốc 10 năm (2003-2013) tại Hà Nội (không có giải Nhất), giải Nhất của Hội Mỹ thuật Việt Nam năm 2017... Tác giả Trần Văn Thược đạt giải Nhất "Triển lãm các tác phẩm điêu khắc, biểu tượng kiến trúc đặt trước trụ sở, tòa nhà, khu đô thị, công viên, nơi công cộng" năm 2016, giải Nhì-Giải thưởng Nghệ thuật tái chế do UNESCO và Coca Cola tổ chức năm 2019, giải Ba Festival Mỹ thuật Trẻ toàn quốc năm 2020... Tác giả Nguyễn Văn Túc đạt giải C Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam năm 2020; giải Ba Triển lãm Mỹ thuật toàn quốc 2023...

Có một điểm đáng mừng là đa phần tác giả mỹ thuật đều được đào tạo bài bản, có nền tảng kiến thức tốt. Quan trọng hơn họ có tư duy mở, luôn biết lắng nghe, nhanh nhạy, nắm bắt các xu hướng sáng tác mới, thị hiếu của công chúng, đưa tác phẩm ra thị trường. Đi đầu cho xu hướng này phải kể đến tác giả Kù Kao Khải. Bên cạnh những sáng tác thuần túy nghệ thuật, rất được ưa chuộng, Kao

Tác phẩm "Trâu xưa"- điêu khắc sắp đặt gỗ, đạt giải Ba khu vực đồng bằng Sông Hồng của tác giả Kù Kao Khải.

Ảnh: CTV

Khải không "quên" sáng tác những tác phẩm có tính thời sự phục vụ thị trường như: Cưới chuột, Trâu vua, Ông Ba Mười..., các sáng tác không lâu sau đã có nhà sưu tập mua. Chuyện về tác giả Nguyễn Văn Túc lại là câu chuyện khác lạ. Túc là một nghệ sĩ tự do, các tác phẩm của anh hầu như "độc bản". Chính cá tính tự do đã làm cho tác phẩm của Túc có một "chất" nghệ thuật rất riêng. Vì vậy mà được nhiều nhà sưu tập ưa thích, vì thế Túc sống khỏe nhờ sáng tác.

Trong khi nhiều họa sĩ, điêu khắc gia còn bỡ ngỡ với thị trường thì nhà điêu khắc Nguyễn Phú Văn đã sở hữu một xưởng mỹ thuật. Phú Văn không màu mè, anh chọn cách làm rất thực tế: bắt tay với các làng nghề, đắp mẫu tượng cho các nghệ nhân đúc đồng.

Các đơn hàng của xưởng "mỹ thuật gia đình" họ Nguyễn Phú rất đều. Xưởng khá nổi tiếng với các tên tuổi: Phú Văn, Phú Sinh, Phú Viên, Phú Thực...

Câu chuyện của Hoàng Thanh Phương là một ví dụ khác của mỹ thuật tỉnh. Phương tuy không được đào tạo bài bản về mỹ thuật nhưng lại đam mê sáng tạo. Anh luôn trăn trở nghiên cứu làm sao để có được mặt hàng có tính cạnh tranh cao nhưng phải thể hiện được nét văn hóa của Ninh Bình. Suy nghĩ mãi, anh quyết định chọn sản xuất tranh lá Bồ Đề bởi Ninh Bình có chùa Bái Đính và nhiều địa điểm tham quan, du lịch tâm linh nổi tiếng gắn với Phật giáo. Nhờ chú trọng quảng bá nên sản phẩm có sức tiêu thụ khá tốt. Phòng tranh từng

vinh dự nhiều lần đón các đoàn khách Trung ương, các tỉnh tới tham quan, trở thành sản phẩm đặc trưng của du lịch Ninh Bình.

Tác giả Bùi Văn Tự lại chọn lối đi riêng trong mỹ thuật. Những sản phẩm "điêu khắc ánh sáng" của anh là một sự sáng tạo có tính đột phá. Bằng tài năng của mình, anh đã sáng tạo ra loại hình nghệ thuật có tính "độc sáng". Sản phẩm danh tiếng nhất của Bùi Văn Tự phải kể đến tác phẩm "Nước Nga vĩ đại"-một món quà trong chương trình nghệ thuật chào mừng nhân chuyến thăm cấp Nhà nước của Tổng thống Nga Putin. Tác phẩm này được chính cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng lựa chọn làm món quà ngoại giao dành tặng Tổng thống Putin. Nghệ thuật "điêu khắc ánh sáng" của Bùi Văn Tự vượt ra ngoài khuôn khổ một sản phẩm mỹ thuật thông thường, đảm nhiệm sứ mệnh "sứ giả văn hóa".

Những bước chuyển mới

Đội ngũ các nhà mỹ thuật Ninh Bình ngoài sự nỗ lực cá nhân, họ luôn có ý thức tập hợp lại để tìm kiếm một hướng đi mới. Hàng năm, các tác giả tổ chức các triển lãm chung nhằm khuyến khích hoạt động sáng tác. Mới đây nhất, Chi hội Mỹ thuật Việt Nam tỉnh Ninh Bình đã tổ chức triển lãm "Hoa Lau I". Triển lãm trưng bày 65 tác phẩm của 19 tác giả, trong đó có 12 tác phẩm điêu khắc và sắp đặt, 6 tác phẩm đồ họa, 47 tác phẩm hội họa, trên nhiều chất liệu như: Sơn mài, sơn dầu, lụa, gỗ, đá, tổng hợp, acrylic, bột màu. Điểm đáng chú ý là triển lãm được tổ chức tại Phố cổ Hoa Lư-một điểm du lịch thu hút rất đông khách tham quan. Triển lãm giới thiệu tới du khách nhiều tác phẩm nghệ thuật có chất lượng cao phục vụ các đối tượng khách am hiểu về mỹ thuật. Bên cạnh đó cũng chú trọng giới thiệu tới du khách nhiều loại hình tác phẩm được thiết kế nhỏ, gọn, giá thành phải chăng... phù hợp với phân khúc thị trường quà tặng, đồ lưu niệm. Triển lãm đánh dấu bước "chuyển mình" về tư duy của các nhà mỹ thuật Ninh Bình, để ngày một gần hơn với công chúng, sát với nhu cầu của thị trường, dần tiếp cận với công nghiệp văn hóa.

Ninh Bình được thiên nhiên ưu đãi ban tặng nhiều danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử rất phong phú, là điều kiện thuận lợi cho hoạt động sáng tạo nghệ thuật. Từ lâu, các nhiếp ảnh gia Ninh Bình đóng vai trò là những “sứ giả văn hóa” giới thiệu vẻ đẹp Ninh Bình tới công chúng.

PHƯƠNG NAM

Với lợi thế về cảnh quan thiên nhiên và hệ thống các di sản lịch sử-văn hóa của vùng đất Cố đô, là chất liệu tuyệt vời cho các nghệ sĩ nhiếp ảnh sáng tác. Nhiều tác giả ảnh của tỉnh đã nổi tiếng cả ở trong và ngoài nước, với nhiều tác phẩm đạt giải tại các cuộc thi, liên hoan, triển lãm ảnh trong nước và quốc tế. Có thể kể tên các nhiếp ảnh gia nổi tiếng như: Tuấn Hải, Bình Nguyên, Bùi Duy Tư, Vũ Đức Phương, Ninh Mạnh Thắng, Ngọc Khánh, Dương Duy Khang, Minh Tiến, Đoàn Minh Chiến, Thanh Hải, Đồng Tiếp Khắc, Năng Thu, Nguyễn Đức Nguyên... Tuy nhiên, hoạt động sáng tác chủ yếu dựa trên sự nỗ lực cá nhân, ngẫu hứng, ít nhiều làm hạn chế việc quảng bá hình ảnh của tỉnh đến công chúng; trong khi tiềm lực của nhiếp ảnh Ninh Bình lại rất lớn, cần được phát huy.

Thời gian gần đây, du lịch của tỉnh có bước phát triển mạnh mẽ, hoạt động của các nhiếp ảnh gia cũng có sự thay đổi. Các tay máy kỳ cựu bên cạnh việc sáng tác các đề tài tự chọn, đã quan tâm hơn tới mảng đề tài về thiên nhiên, văn hóa, lịch sử... Sự chuyển mình này phản ánh bước chuyển về mặt tư duy sáng tác của các tác giả. Song, vào cuộc mạnh mẽ, chủ động phải kể đến lớp tác giả mới, tác giả trẻ tuổi như: Nguyễn Đức Nguyên, Nguyễn Mạnh Linh, Bùi Trường Chung, Nguyễn Xuân Hiếu, Sơn Đỗ Quyên, Trần Ngọc Minh, Trường Huy, Trần Huân... Lớp tác giả này với ý thức chính trị bén nhạy, góc nhìn tươi mới, nhãn quan nghệ thuật sắc bén đã “thổi” một luồng sinh khí mới vào hoạt động sáng tác.

Họ là những người rất tích cực, chủ động cho công cuộc quảng bá hoạt động du lịch Ninh Bình. Một điểm cộng khác của lớp tác giả này là đa

phần có kiến thức về công nghệ thông tin, do vậy họ có lợi thế trong việc quảng bá các sáng tác của mình qua Internet, góp phần lan tỏa rộng rãi hình ảnh của tỉnh tới công chúng. Ngay cả một số đề tài vốn đã cũ dưới góc máy của họ cũng trở nên tươi mới, khác lạ từ ý tưởng đến bố cục, hình ảnh, màu sắc...

Trong số đó có những tác giả có sự bút phá ngoạn mục trong sáng tác, tạo nên dấu ấn trong các tác phẩm. Tác giả Nguyễn Đức Nguyên từng giành giải Nhất cuộc thi Sáng tác ảnh nghệ thuật về Ninh Bình năm 2023; Nguyễn Mạnh Linh với tác phẩm “Lễ hội trên sông Tràng An”, đạt giải khuyến khích Festival Nhiếp ảnh trẻ 2017, tác phẩm “Về bến”, huy chương Đồng Liên

Các nhiếp ảnh gia Ninh Bình trao đổi nghiệp vụ tại Triển lãm ảnh nghệ thuật khu vực đồng bằng Sông Hồng lần thứ 26-Ninh Bình năm 2024.

Ảnh: MINH QUANG

hoan ảnh nghệ thuật đồng bằng Sông Hồng lần thứ XX năm 2018, giải C của Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam 2018; tác giả Trường Huy đạt giải Nhì Giải thưởng toàn quốc về thông tin đối ngoại lần thứ 7 với bộ ảnh Quần thể Tràng An-Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới...

Tỉnh Ninh Bình đang đẩy mạnh phát triển công nghiệp văn hóa, nhiếp ảnh cũng là một trong những lĩnh vực rất được quan tâm. Hàng năm, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh thường xuyên tổ chức các Triển lãm ảnh để khuyến khích hoạt động sáng tác. Ngoài ra còn có các cuộc

thi sáng tác ảnh nghệ thuật về Ninh Bình do Sở Văn hóa và Thể thao phối hợp với Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh tổ chức hay chương trình Tuần du lịch Ninh Bình “Sắc vàng Tam Cốc”-một “sân chơi” lớn của giới nhiếp ảnh toàn quốc. Mới đây nhất, Liên hoan Ảnh nghệ thuật khu vực đồng bằng Sông Hồng lần thứ 26-Ninh Bình năm 2024 do Hội Nghệ sĩ nhiếp ảnh Việt Nam phối hợp với UBND tỉnh Ninh Bình tổ chức đã thu hút sự quan tâm lớn của công chúng. Những hoạt động này đều mang đến cơ hội trải nghiệm quý cho các nhiếp ảnh gia Ninh Bình.

Hiện nay, nhiều tác giả nhiếp ảnh đã tập trung khai

thác các đề tài về di sản, làng nghề, phong tục tập quán, các lễ hội, ẩm thực, phong cảnh, các địa điểm du lịch, nhà hàng, khách sạn, tour, tuyến du lịch... Những bộ ảnh dạng này hợp với thị hiếu của công chúng, có sức tiêu thụ tốt, đặc biệt có tác dụng thu hút khách du lịch. Nhiều tác giả ảnh đi sâu khai thác mảng ảnh trang trí cho các homestay, nhà hàng, khách sạn, khu nghỉ dưỡng, ảnh in catalogue giới thiệu sản phẩm du lịch... Đây là những bước khởi động cho tiến trình nhiếp ảnh tham gia vào công nghiệp văn hóa, thể hiện vai trò “sứ giả văn hóa” làm cầu nối đưa văn hóa tỉnh Ninh Bình đến với công chúng.

Vẻ đẹp vùng đất Cố đô qua **NHIẾP ẢNH**

Tác phẩm “Tránh bão” đạt Huy Chương Bạc tại Liên hoan ảnh nghệ thuật khu vực đồng bằng Sông Hồng lần thứ 26 tại Ninh Bình.

Ảnh: VŨ ĐỨC PHƯƠNG

Những người trẻ góp phần làm rạng rỡ Ninh Bình

NHÓM P.V

Bùi Thị Xuân Hạnh-đại diện hình ảnh văn hóa, du lịch Ninh Bình

Đạt thành tích ấn tượng tại 2 cuộc thi sắc đẹp lớn của quốc gia và quốc tế là Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2023 và Miss Cosmo 2024 đã đưa tên tuổi của Bùi Thị Xuân Hạnh (*ảnh*), cô gái Ninh Bình được ghi danh trên “bản đồ” nhan sắc Việt. Đây là bộ phận giúp người đẹp mở ra cơ hội mới trong nghề nghiệp tương lai cũng như góp phần quảng bá về văn hoá, du lịch Ninh Bình khi được chọn là đại diện hình ảnh văn hoá, du lịch của tỉnh.

Tại cuộc thi sắc đẹp quốc tế Miss Cosmo 2024 lần đầu tiên được tổ chức tại Việt Nam và có những hoạt động triển khai tại Ninh Bình, Xuân Hạnh đã được báo chí nước nhà đánh giá cao vai trò đại diện nước chủ nhà. Trong suốt các phần thi của mình, Xuân Hạnh luôn nỗ lực mang đến những phần trình diễn ấn tượng, cuốn hút và thành tích lọt vào Top 5 Miss Cosmo là thành quả cho những nỗ lực của Xuân Hạnh khi lần đầu có mặt tại cuộc thi sắc đẹp quốc tế.

Kể từ khi đăng quang Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2023 đến nay, Xuân Hạnh đã có nhiều hoạt động quảng bá, giới thiệu về vẻ đẹp của Ninh Bình đến với bạn bè trong nước và quốc tế. Các bộ ảnh thời trang, các clip đăng tải trên Facebook, Tiktok của cô về hành trình tham quan, trải nghiệm tại khu du lịch Bái Đính, Tràng An, Tam Cốc-Bích Động, Phố cổ Hoa Lư... thu hút hàng trăm nghìn lượt yêu thích. Người đẹp Xuân Hạnh cho biết: Là người con của quê hương Ninh Bình, nhất là khi đã đăng quang Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2023, tôi luôn khao khát được đóng góp vào việc quảng bá, lan tỏa vẻ đẹp quê hương, cùng thông điệp về bảo vệ môi trường, cảnh quan sinh thái, bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa, thiên nhiên vô giá, phục vụ phát triển bền vững.

“Ở cương vị mới là đại diện hình ảnh văn hoá, du lịch Ninh Bình, tôi ý thức được trách nhiệm to lớn của mình. Bằng tất cả lòng biết ơn và sự chân thành, tôi hứa sẽ nỗ lực hết sức để đưa hình ảnh, văn hoá và du lịch của Ninh Bình

đến với du khách trong nước và quốc tế. Tôi sẽ sử dụng hình ảnh, tiếng nói và sức ảnh hưởng của mình để giới thiệu những nét đẹp của quê hương, từ những danh lam thắng cảnh nổi tiếng như Tràng An, Tam Cốc-Bích Động, Hoa Lư, Bái Đính... đến những làng quê bình dị, những món ăn đặc sản thơm ngon và những con người Ninh Bình thân thiện, mến khách...”- Xuân Hạnh chia sẻ.

Nữ sinh Ninh Bình giành học bổng ASEAN

Xuất sắc giành học bổng ASEAN-chương trình học bổng được tài trợ bởi Chính phủ Singapore dành cho các quốc gia Đông Nam Á, em Lã Thị Thảo Nguyên (*ảnh*), phường Bích Đào (thành phố Ninh Bình), học sinh lớp 11 chuyên Toán, Trường THPT chuyên Khoa học tự nhiên, Trường Đại học Khoa học tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội đã chạm tới ước mơ tương lai theo học ngành phân tích dữ liệu.

Là cựu học sinh Trường THCS Lê Hồng Phong (thành phố Ninh Bình), trong quá trình học ở trường, em Lã Thị Thảo Nguyên đều đạt giải nhất tại các kì thi chọn học sinh giỏi môn Toán cấp thành phố, cấp tỉnh. Năm học 2023-2024, Thảo Nguyên đỗ thủ khoa chuyên Toán, kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 Trường THPT chuyên Lương Văn Tuy; được tuyển thẳng vào lớp 10 chuyên Toán Trường THPT chuyên Khoa học tự nhiên, Trường Đại học Khoa học tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội. Tại đây, Thảo Nguyên rất vinh dự được nhận học bổng dành cho nữ sinh chuyên Toán xuất sắc Kovalevskaja. Dưới sự dìu dắt và hướng dẫn của PGS.TS. Nhà giáo Nhân dân Nguyễn Vũ Lương, Thảo Nguyên đã đạt giải đặc biệt Cuộc thi nghiên cứu khoa học khám phá và sáng tạo trong Toán học của Đại học KHTN.

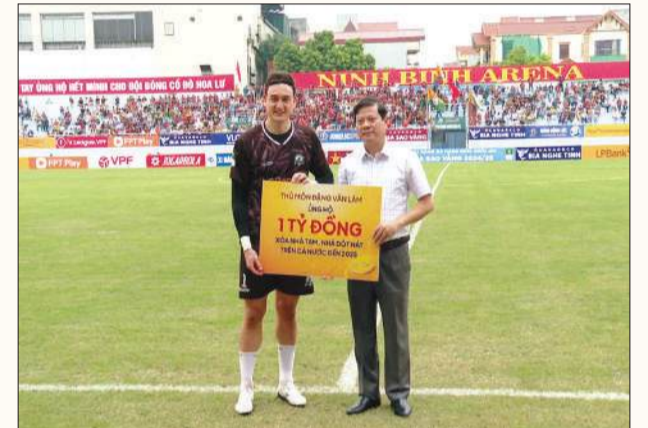
Khát khao được chinh phục chân trời tri thức, mở hướng tới tương lai tốt đẹp hơn, với sự dìu dắt của thầy cô, gia đình, bạn bè, Thảo Nguyên đã miệt mài học tập, tham gia các hoạt động ngoại khóa, đặc biệt là trang bị cho mình trình độ tiếng Anh tốt để vững tin hơn khám phá kho báu trí thức. Kết quả cho sự cố gắng và nỗ lực không ngừng đó là Thảo Nguyên đã giành học bổng ASEAN (ASEAN Scholarship). Đây là một học bổng toàn phần có giá trị trong 4 năm, được chính phủ Singapore trao tặng hàng năm cho những học sinh xuất sắc trong khối ASEAN. Học sinh nhận học bổng ASEAN có 2 năm học phổ thông và 2 năm học dự bị đại học tại các trường chọn của Singapore; được

học tập trong môi trường quốc tế sử dụng 100% tiếng Anh. Hiện Thảo Nguyên đang theo học tại Trường Methodist school từ tháng 11/2024.

Về dự định trong tương lai, Thảo Nguyên chọn ngành phân tích dữ liệu (data analyst) là lĩnh vực chuyên sâu trong công nghệ thông tin. Nhiệm vụ chính của ngành này là phân tích dữ liệu thô để trích xuất thông tin quan trọng. Phân tích dữ liệu giúp các chuyên gia tìm ra xu hướng và thông tin ẩn trong dữ liệu mà không thể nhìn thấy nếu không sử dụng kỹ thuật hay công cụ phân tích.

Sự bứt phá và thành công của Lã Thị Thảo Nguyên đã tiếp nối và phát huy truyền thống hiếu học của quê hương Ninh Bình, đồng thời truyền cảm hứng cho các bạn học sinh trong hành trình chinh phục tri thức để hội nhập quốc tế.

Đặng Văn Lâm- Thủ môn hay nhất Việt Nam thi đấu cho Phù Đổng Ninh Bình

Cầu thủ Đặng Văn Lâm ủng hộ Quý “Đền ơn đáp nghĩa và An sinh xã hội” tỉnh Ninh Bình.

Tuyển thủ Đặng Văn Lâm sinh năm 1993, là cầu thủ Việt Kiều có cha là người Việt Nam, mẹ người Nga. Anh xuất thân từ lò đào tạo bóng đá trẻ Spartak Moskva, Dinamo Moskva. Năm 2010, anh về Việt Nam và bắt đầu sự nghiệp cầu thủ chuyên nghiệp với CLB Hoàng Anh Gia Lai... Năm 2024, Đặng Văn Lâm gia nhập CLB bóng đá trẻ thành phố Hồ Chí Minh, sau đó được điều chuyển sang thi đấu cho Phù Đổng Ninh Bình do 2 CLB này có cùng một nhà tài trợ.

Từ mùa bóng 2024-2025 thi đấu cho Phù Đổng Ninh Bình tại Giải bóng đá hạng Nhất quốc gia, thủ môn Đặng Văn Lâm đã chứng tỏ được năng lực chuyên môn của mình khi trở thành “người gác đền” kiên cường. Rất nhiều pha cứu thua xuất sắc của Văn Lâm đã giúp đội nhà có điểm trước nhiều đối thủ kỳ cựu. Tại sân Ninh Bình, trong những trận đấu có sự xuất hiện của Đặng Văn Lâm đã thu hút rất đông khán giả. Những fan hâm mộ trung thành của Đặng Văn Lâm đã “đốt nóng” không khí bóng đá xứ Cờ Lau vốn đã trầm lắng sau khi đội bóng The Vissai chia tay V-League.

Phong độ xuất sắc của Văn Lâm đã giúp Phù Đổng Ninh Bình duy trì vị thế tốp đầu trên bảng xếp hạng của Giải hạng Nhất quốc gia. Mong muốn của Văn Lâm là được đồng hành, cống hiến hết mình cho bóng đá Ninh Bình, cho thương hiệu thể thao Ninh Bình, với mục tiêu đưa đội bóng Phù Đổng Ninh Bình có mặt tại sân chơi Vleague 2025. Đây là mong muốn mà hàng vạn người yêu bóng đá đất Cố đô đang kỳ vọng.

Chăm sóc QUÂN-DÂN

Bài, ảnh: HỒNG MINH

Phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, thời gian qua, cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang (LLVT) trong tỉnh đã tăng cường các hoạt động hành quân dã ngoại kết hợp công tác dân vận, giúp đỡ các địa phương phát triển kinh tế-xã hội, sát cánh cùng Nhân dân ứng phó thiên tai, qua đó góp phần xây dựng hình ảnh đẹp của người chiến sĩ, thắt chặt tình đoàn kết quân-dân.

Cơ sở may mặc của gia đình ông Nguyễn Công Hoàn (xã Thượng Hoà) nằm trong vùng phân lũ, chậm lũ của huyện Nho Quan. Chịu ảnh hưởng của hoàn lưu cơn bão số 3 hồi tháng 9/2024, nước lũ dâng khi tại cơ sở lúc ấy đang chứa hơn 3 tấn vải, quần áo khiến ông Hoàn không khỏi lo lắng, bất an. Trước tình hình thiên tai phức tạp, các chiến sĩ Ban Chỉ huy quân sự (CHQS) huyện Nho Quan phối hợp cùng các lực lượng ở địa phương đã nhanh chóng có mặt giúp gia đình ông Hoàn di dời tài sản, hàng hoá đến nơi an toàn. Nhớ lại tình huống đó, ông Hoàn xúc động chia sẻ: “Tôi không bao giờ quên được hình ảnh hôm đó, các cán bộ, chiến sĩ công an, quân đội, dân quân đã tham gia hỗ trợ gia đình tôi di dời các tấn hàng. Được di dời kịp thời nên cơ sở may mặc của tôi không thiệt hại về tài sản, hàng hoá được bảo toàn. Nhờ vậy mà ngay sau

lũ, gia đình có thể khôi phục sản xuất, nhanh chóng ổn định đời sống”.

Thượng tá Vũ Văn Tam, Chính trị viên Ban CHQS huyện Nho Quan cho biết: Thời điểm hoàn lưu cơn bão số 3 ảnh hưởng tới các xã của huyện, đơn vị huy động 100% quân số, phối hợp với chính quyền địa phương và các lực lượng khác hỗ trợ Nhân dân chống tràn, di dân, di dời tài sản, vật nuôi, tháo dỡ các công trình đến nơi an toàn; phục vụ phương tiện tàu thuyền đưa nhu yếu phẩm, thuốc men tới người dân bị cô lập. Khi nước rút, cán bộ, chiến sĩ tiếp tục cùng bà con dọn dẹp vệ sinh nhà cửa, trường học để sớm ổn định cuộc sống.

Tinh thần nhiệt tình, trách nhiệm của cán bộ, chiến sĩ LLVT huyện Nho Quan được cấp uỷ, chính quyền và Nhân dân đánh giá cao. Đồng chí Nguyễn Văn Đạt, Chủ tịch UBND xã Thượng Hoà chia

sẻ: “Do đặc điểm vị trí địa lý nên cường độ lũ của các cửa lưu vực sông Hoàng Long, sông Lạng chảy qua địa bàn xã Thượng Hoà rất lớn. Sự đồng hành, sát cánh của cán bộ, chiến sĩ LLVT huyện đã giúp chính quyền địa phương và Nhân dân vững tâm hơn khi thực hiện phương án di dân, ứng phó với thiên tai, giảm thiểu thiệt hại...”.

Làm đường giao thông, nạo vét kênh mương, dọn dẹp vệ sinh môi trường, trồng cây, trồng hoa, thăm hỏi, tặng quà gia đình chính sách, gia đình có hoàn cảnh khó khăn,... là những việc làm ý nghĩa của cán bộ, chiến sĩ Ban CHQS huyện Hoa Lư khi hành quân dã ngoại làm công tác dân vận tại xã Trường Yên đợt 1 năm 2024. Tại đợt hành quân này, 15 cán bộ, chiến sĩ đơn vị đã cùng cấp uỷ, chính quyền xã Trường Yên vận động đông đảo lực lượng dân quân, các tổ chức đoàn thể, thanh niên và học sinh tham gia giúp đỡ 40 ngày công,

Cán bộ, chiến sĩ LLVT huyện Nho Quan hỗ trợ người dân xã Thượng Hoà di dời hàng hoá đến nơi an toàn trong đợt mưa bão số 3.

bốc dỡ và lắp hơn 1.100 viên ngói mới cho các gia đình chính sách trên địa bàn. Ban CHQS huyện phối hợp với địa phương thực hiện mô hình “Chung tay thắp sáng ước mơ cho em”, hỗ trợ kinh phí cho 1 em học sinh hoàn thành chương trình THCS từ năm 2020-2024 với tổng số tiền 20 triệu đồng. Bên cạnh những hoạt động thiết thực giúp đỡ bà con, cán bộ, chiến sĩ còn tổ chức nhiều hoạt động giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục-thể thao với các tổ chức, đoàn thể địa phương.

Thượng tá Bùi Minh Tân, Chỉ huy trưởng Ban CHQS huyện Hoa Lư cho biết: “Qua các đợt hành quân dã ngoại làm công tác dân vận kết hợp tham gia xây dựng nông thôn mới, cán bộ, chiến sĩ đơn vị có điều kiện cùng hoạt động, tiếp xúc, tìm hiểu về đời sống, sinh hoạt của bà con. Đồng thời là dịp để bà con hiểu rõ hơn về bộ đội, từ đó xây dựng mối đoàn kết quân-dân ngày càng bền vững, tô thắm hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ”, góp phần hoàn thành nhiệm vụ quốc phòng, quân sự địa phương, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác dân vận của LLVT trong tình hình mới”.

Thời gian qua, công tác

dân vận của LLVT tỉnh hướng mạnh về cơ sở, bám sát thực tiễn các địa phương, triển khai nhiều mô hình hiệu quả, cách làm sáng tạo như: Hành quân dã ngoại làm công tác dân vận kết hợp xây dựng nông thôn mới, mô hình “Chung tay thắp sáng ước mơ cho em”, “Ngôi nhà 200 đồng”... Năm 2024, hơn 400 cán bộ, chiến sĩ LLVT thường trực và dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh tham gia hành quân dã ngoại làm công tác dân vận, quét dọn vệ sinh 15km đường liên thôn; tu sửa, chỉnh trang 10 nghĩa trang liệt sĩ; hỗ trợ hàng trăm ngày công giúp các gia đình chính sách, neo đơn sửa chữa nhà ở. Bộ CHQS tỉnh phối hợp với các đơn vị xây dựng 9 nhà Đại đoàn kết, 13 nhà tình nghĩa; hỗ trợ kinh phí sửa chữa 2 nhà cho chiến sĩ mới nhập ngũ năm 2024...

Gần dân, hiểu dân, giúp đỡ dân, những kết quả nổi bật từ phong trào “Dân vận khéo” của LLVT tỉnh đã góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; góp phần quan trọng vào việc phát triển kinh tế-xã hội, đẩy nhanh tiến độ xây dựng nông thôn mới ở các địa phương. Đồng thời tăng cường tình đoàn kết quân-dân, xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc.

Cán bộ, chiến sĩ LLVT huyện Kim Sơn cùng các đoàn thể xã Lai Thành tham gia dọn vệ sinh môi trường nông thôn.

Với tinh thần “Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”, cán bộ, chiến sĩ Đội Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình (nay là Công an thành phố Hoa Lư) không quản vất vả ngày đêm, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ. Bằng sự mưu trí, dũng cảm, họ đã góp phần quan trọng vào việc giữ gìn an ninh trật tự, an toàn xã hội, mang bình yên đến cho Nhân dân.

Cán bộ, chiến sĩ Đội Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình (nay là thành phố Hoa Lư) họp bàn, trao đổi nhiệm vụ công tác.

Mang bình yên cho Nhân dân

Bài, ảnh: KIỀU AN

Trong đêm đông rét lạnh của những ngày cuối tháng 1/2024, các chiến sĩ Đội Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình vẫn kiên trì bám trụ địa bàn, quyết tâm bắt giữ bằng được đối tượng chuyên trộm cắp dây cáp điện. Sau nhiều đêm theo dõi và mật phục, lực lượng cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình đã bắt quả tang đối tượng Đinh Văn Hạnh, trú tại xã Thượng Hòa (huyện Nho Quan) khi đang thực hiện hành vi trộm cắp dây cáp điện chiếu sáng trên đường ĐT477. Sau thời gian quyết liệt chống trả không thành, Hạnh đã liệu lĩnh nhảy xuống hồ nước để tẩu thoát. Không một phút chần chừ, các cán bộ, chiến sĩ đã lao mình xuống làn nước lạnh giá, kiên quyết truy bắt đối tượng đến cùng. Với tinh thần đồng đội và sự phối hợp nhịp nhàng, dũng cảm, các anh đã khống chế, bắt giữ thành công đối tượng Hạnh, thu giữ toàn bộ tang chứng, vật chứng.

Không chỉ đối mặt với những đối tượng liêu lĩnh như Đinh Văn Hạnh, các chiến sĩ hình sự Công an thành phố Ninh Bình còn phải giải quyết những vụ án phức tạp có yếu tố nước ngoài. Điển hình như trong điều tra, khám phá vụ trộm gần đây xảy ra tại Công ty của ông Giang Văn Thanh (thành phố Hoa Lư). Lực lượng Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình đã gặp rất nhiều khó

khăn từ hành trình truy xét đến điều tra các đối tượng là người Trung Quốc. Các đối tượng hoạt động vô cùng tinh vi, liên tục thay đổi hành tung, diện mạo, đánh lạc hướng lực lượng chức năng và né tránh các “mắt camera” an ninh, quanh co chối tội, không hợp tác... Thiếu úy Ngô Quý Dương, cán bộ trực tiếp tham gia phá án, chia sẻ: Cán bộ chiến sĩ trong Đội đã phải làm việc nhiều đêm liên tục, sàng lọc hàng trăm giờ ghi hình, đối chiếu rất nhiều thông tin để tìm manh mối; đã có những lúc tưởng chừng như bế tắc. Nhưng với trách nhiệm của người lính hình sự, sau một tuần nỗ lực điều tra, Đội đã phá án thành công.

Ngoài những vụ trộm cắp, các chiến sĩ Công an còn phải đối mặt với nhiều loại tội phạm khác như giết người, gây rối trật tự công cộng, “ngáo đá”... Đại úy Lộc Văn Sang, Đội trưởng Đội cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình (nay là thành phố Hoa Lư) cho biết: Giữ gìn bình yên cho Nhân dân là hạnh phúc, là sứ mệnh của mỗi cán bộ, chiến sĩ công an nói chung và Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình nói riêng. Vì vậy, mặc dù gặp nhiều khó khăn, vất vả nhưng chúng tôi luôn sẵn sàng cống hiến sức mình vào công cuộc phòng chống tội phạm.

Xuyên suốt nhiều năm qua, Đội luôn tập trung thực hiện đồng bộ các giải pháp

nhằm kéo giảm tình hình tội phạm, giữ gìn ANTT. Đội đã chú trọng triển khai nhiều hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người dân về thủ đoạn hoạt động của tội phạm và cách thức phòng tránh. Đặc biệt, Đội đã tham mưu với Công an thành phố đề nghị lắp đặt hệ thống camera thông minh giai đoạn I, giúp phát hiện sớm các dấu hiệu nghi vấn tội phạm. Đội cũng tập trung đấu tranh mạnh với các đối tượng cộm cán, giữ vai trò tổ chức, chỉ huy, cầm đầu để triệt tiêu, làm tan rã các băng, ổ, nhóm manh nha hoạt động trên địa bàn. Đáng chú ý, trong năm qua, Đội đã phối hợp chặt chẽ với các đơn vị đấu tranh, bắt giữ những nhóm thanh, thiếu niên có hành vi gây rối trật tự công cộng trên địa bàn.

Không chỉ giới hạn trong phạm vi địa bàn thành phố, các chiến sĩ trong Đội còn thường xuyên vượt qua ranh giới tỉnh, thành phố để truy bắt

những đối tượng gây án đã bỏ trốn. Những chuyến công tác dài ngày hay những lúc quên ăn, quên ngủ vì công việc đã trở nên quen thuộc với “lính” hình sự Công an thành phố Ninh Bình.

Với sự nỗ lực không ngừng, năm 2024, Đội Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình đã điều tra, khám phá 56/65 vụ án hình sự, đạt 86,2%, vượt chỉ tiêu giao. Trong đó, án rất nghiêm trọng và đặc biệt nghiêm trọng đã điều tra, làm rõ 9/9 vụ. Hiện trên địa bàn thành phố Hoa Lư không có băng, ổ, nhóm hoạt động theo kiểu xã hội đen, bảo kê.

Tâm sự về nhiệm vụ của lính hình sự, Đại úy Lộc Văn Sang cho biết: Hầu hết chiến sĩ hình sự không có nhiều thời gian dành cho gia đình. Bản thân anh công tác xa nhà, có những đợt

công việc bận rộn, 3-4 ngày mới gọi điện về nói chuyện với con được 1 lần. Năm nay đã là năm thứ 10 anh không đón Tết ở nhà cùng gia đình. Những hi sinh thầm lặng ấy, anh xem như là một phần tất yếu của công việc, là cách anh đóng góp cho sự bình yên của Nhân dân và anh cũng như đồng đội mình luôn sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ.

Một mùa xuân mới đang về, lực lượng Công an nói chung và cán bộ, chiến sĩ Đội Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Hoa Lư hiện nay nói riêng lại bước vào cao điểm mới với những nhiệm vụ và trọng trách nặng nề hơn, để bảo đảm cho Nhân dân vui Xuân, đón Tết Ất Tỵ an toàn, hạnh phúc, với tinh thần “Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”.

Lực lượng Cảnh sát hình sự, Công an thành phố Ninh Bình (nay là thành phố Hoa Lư) bắt giữ nhóm đối tượng chuyên trộm cắp tài sản, hoạt động lưu động, liên tỉnh, gây bức xúc trong dư luận.

Tết của lính Biên phòng

KIM SƠN

Bộ đội Biên phòng trao cờ Tổ quốc cho tàu đánh cá của ngư dân.

Bài, ảnh: MẠNH DŨNG

Tết đến, Xuân về, người lính quân hàm xanh nơi vùng đất mở Kim Sơn vẫn chắc tay súng, tăng cường tuần tra, kiểm soát, bảo đảm bình yên cho Nhân dân. Trong lòng họ có khoảnh khắc nhớ nhà, nhớ quê nhưng được sưởi ấm bởi tình quân-dân bền chặt.

Một ngày cuối năm 2024, trời se lạnh chúng tôi đến thăm cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên phòng Kim Sơn và Hải đội 2 (Bộ đội Biên phòng tỉnh). Với người lính biên phòng, việc chuẩn bị Tết cũng có nhiều nét riêng. Các anh luôn bận rộn với kế hoạch tuần tra, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và thăm hỏi, động viên Nhân dân trong những ngày Tết.

Gặp chúng tôi, Trung tá Trần Thế Duyệt, Đồn trưởng Đồn Biên phòng Kim Sơn cho biết: Đón Tết Ất Tỵ 2025, Đồn Biên phòng Kim Sơn có nhiều niềm vui, bởi năm 2024, Đồn đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ biên giới vùng biển bằng việc chủ động bám, nắm chắc tình hình địa bàn vùng biển, quản lý chặt chẽ các loại đối tượng; kiểm tra, kiểm soát người và các loại phương tiện hoạt động trong khu vực biên giới biển; kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật. Đồn còn làm tốt công tác tuyên truyền về chủ quyền biển đảo, bảo vệ an ninh vùng biển.

Đồn trưởng Đồn Biên phòng Kim Sơn Trần Thế Duyệt chia sẻ: Chúng tôi luôn xác định, dịp Tết Nguyên đán là dịp đặc biệt quan trọng đối với nhiệm vụ bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn quản lý. Đây là dịp hoạt động của các loại tội phạm ở trên biển và biên giới biển có khả năng gia tăng; đồng thời Nhân dân đi làm ăn xa về quê đón Tết, vui Xuân, nhu cầu đi lại và vận chuyển hàng hóa sẽ gia tăng. Do vậy, Đồn Biên phòng đã xây dựng kế hoạch trực ban, canh gác 24/24h tại đơn vị và các trạm kiểm soát. Đồng thời phối hợp chặt chẽ với

Cán bộ Đồn Biên phòng Kim Sơn thăm gia đình ông Vũ Huy Chương, xóm 2, xã Kim Hải, được Bộ đội Biên phòng tỉnh tặng nhà tình nghĩa.

lực lượng Công an, Quân sự tổ chức tuần tra tất cả các điểm trọng yếu của khu vực biên giới biển như: Các tuyến đê biển, cửa sông, cửa lạch, đường bộ và khu vực 4 xã, thị trấn thuộc địa bàn quản lý nhằm ngăn chặn mọi hành vi xâm phạm chủ quyền an ninh biên giới quốc gia cũng như các hoạt động của tội phạm, đảm bảo cho Nhân dân đón Tết cổ truyền an vui.

Thiếu tá Lê Phú Đăng, cán bộ Đội vận động quần chúng, Đồn Biên phòng Kim Sơn dẫn chúng tôi đến thăm và trao quà Tết cho gia đình khó khăn và các con nuôi của Đồn. Tại gia đình ông Vũ Huy Chương, xóm 2, xã Kim Hải (nay là thị trấn Bình Minh), cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên phòng Kim Sơn cùng gia đình thu gom, dọn dẹp nhà cửa để chuẩn bị đón Tết. Ông Vũ Huy Chương là người bị ảnh hưởng bởi chất độc da cam, ung thư xương, gia đình có hoàn cảnh khó khăn, được Bộ đội Biên phòng tỉnh xây tặng căn nhà tình nghĩa hơn 40m². Ông Chương xúc động nói: Tình cảm của cán bộ, chiến sĩ Bộ đội Biên phòng đối với gia đình tôi khi nào cũng ấm áp, yêu thương.

Tại gia đình chị Trần Thị Cây, xóm 2, xã Kim Trung, cháu Phạm Phú Trường được cán bộ Đồn Biên phòng trao tận tay món quà Tết và tiền nuôi dưỡng hàng tháng. Chị Cây, mẹ cháu Cường cho biết, cháu được các cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên phòng Kim Sơn nhận nuôi từ năm 2019 đến nay. Ngoài tiền nuôi dưỡng được nhận thường xuyên mỗi tháng 1,5 triệu đồng, gia đình và cháu còn được cán bộ, chiến sĩ thường xuyên thăm hỏi, động viên, giúp đỡ lúc khó khăn, có việc vui, buồn.

Tại Hải đội 2, Trung tá Lê Văn Thắng, Phó Hải đội trưởng cho biết: Đồn Biên phòng Kim Sơn và Hải đội 2 (Bộ đội Biên phòng tỉnh) được giao quản lý, bảo vệ chủ quyền vùng biển rộng 1.850km², đường biên giới quốc gia trên biển dài 1.745km. Nhằm duy trì ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên tuyến biên giới biển, nhất là thời điểm giáp Tết, lực lượng Biên phòng tích cực phối hợp tuần tra, kiểm tra trên địa bàn phụ trách. Kể về thành tích của đơn vị, anh Thắng cho biết: Năm 2024, Hải đội 2 phối hợp với Chi cục Thủy sản tổ chức 5 chuyến

tuần tra dài ngày trên biển; kiểm tra 44 lượt tàu cá/115 thuyền viên, phát 150 tờ rơi tuyên truyền về “Chống sử dụng chất nổ, xung điện, chất độc, các ngư cụ bị cấm để khai thác thủy sản”. Tổ công tác Côn Mờ điều động 3 cán bộ, chiến sĩ cứu vớt thành công 1 ngư dân bị sóng đánh chìm tàu tại Côn Mờ. Trao tặng 310 suất quà cho các hộ gia đình chính sách, hộ gia đình, ngư dân có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, các cháu học sinh thuộc Chương trình “Nâng bước em tới trường”, “Con nuôi đồn biên phòng”. Phối hợp trồng trên 8.500 cây các loại; thu gom 5 tấn rác thải tại Côn Nổi; tặng 150 áo phao cho ngư dân...

Tết đến, Xuân về, khi mọi người, mọi nhà sum vầy trong bình yên, hạnh phúc, thì ở nơi biên giới vùng biển Kim Sơn, những chiến sĩ Bộ đội Biên phòng vẫn ở lại đón Tết tại đơn vị, ngày đêm tuần tra, canh gác, giữ gìn an ninh trật tự, an toàn xã hội khu vực. Với những người lính quân hàm xanh, mùa xuân chính là việc làm tròn nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới để người dân được đón Tết bình yên.

Dù không được quây quần cùng người thân trong thời khắc giao thừa, đón chào năm mới, nhưng bù lại, các chiến sĩ Biên phòng rất vui khi đón chào năm mới trong chan chứa tình yêu thương của đồng chí, đồng đội, sự đùm bọc của Nhân dân địa phương, để “đồn là nhà, biên giới là quê hương”. Tại đơn vị, cán bộ, chiến sĩ Biên phòng cũng tổ chức gói bánh chưng, sửa soạn cảnh đào, chậu quất, mâm ngũ quả... để cảm nhận được hương vị Tết đầm ấm. Mùa xuân của người lính quân hàm xanh càng ý nghĩa hơn khi được cấp ủy, chính quyền địa phương cùng Nhân dân đến chúc Tết, kèm theo những món quà quê đậm hương vị Tết. Những tình cảm yêu thương, trân quý của Nhân dân đã giúp mỗi cán bộ, chiến sĩ vui bớt nỗi nhớ nhà, ấm nồng tình đồng chí, đồng đội, tình quân-dân gắn bó.

Khu tái định cư xã Văn Phương được đầu tư cơ sở hạ tầng đồng bộ, nhiều hộ dân đã xây dựng và chuyển đến ngôi nhà mới khang trang.

Người dân phấn khởi khi có chỗ ở mới

Bài, ảnh: KIỀU AN-ĐỨC LAM

Để đảm bảo quyền lợi cho người dân bị ảnh hưởng bởi dự án xây dựng tuyến đường Đông-Tây giai đoạn 1, huyện Nho Quan đã triển khai đồng bộ nhiều giải pháp. Bên cạnh việc hỗ trợ về đất đai, tài chính, huyện còn tập trung xây dựng các khu tái định cư mới khang trang, hiện đại, nhằm mang đến cho người dân cuộc sống ổn định và phát triển.

Niềm vui rạng rỡ hiện rõ trên khuôn mặt ông Nguyễn Văn Nam, thôn Thượng Đồng, xã Văn Phong (nay là thị trấn Nho Quan) khi nhắc về ngôi nhà mới được xây tại khu tái định cư. Dù ban đầu còn nhiều khó khăn, nhưng giờ đây, ông đã rất hài lòng với ngôi nhà mới khang trang và những tiện ích hiện đại nơi đây. Ông Nam chia sẻ: Chỗ ở mới có đường giao thông rộng rãi, sạch đẹp, cây xanh bóng mát, hệ thống đèn chiếu sáng... được đầu tư đồng bộ, hiện đại. Tôi cảm thấy may mắn khi được chuyển đến nơi ở mới. Cuộc sống của chúng tôi giờ đây rất thoải mái và yên bình. Đây cũng là cảm nhận chung của các hộ dân địa bàn huyện Nho Quan khi đến nơi ở mới tại các khu tái định cư, phục vụ giải phóng mặt bằng thi công dự án tuyến đường Đông-Tây.

Dự án đầu tư xây dựng tuyến đường Đông-Tây (giai đoạn 1) là một trong những công trình trọng điểm của tỉnh Ninh Bình, có chiều dài 23 km từ huyện Nho Quan đến thành phố Tam Điệp. Dự án có ý nghĩa quan trọng đối với huyện miền núi Nho Quan bởi đây sẽ là tuyến đường kết nối tạo trục giao thông chiến lược, liên thông đồng bộ với hệ thống giao thông quốc gia và của tỉnh Ninh Bình, kết nối các trung tâm kinh tế với Di sản Tràng An, Vườn quốc gia Cúc Phương và vùng biển Kim Sơn. Phạm vi thực hiện dự án trên địa bàn huyện Nho Quan có tổng chiều dài 16,32 km đi qua địa bàn 5 xã: Cúc Phương, Kỳ Phú, Phú Long, Văn Phương, Văn Phong (nay là thị trấn Nho Quan). Tổng diện tích đất bị ảnh hưởng 129,47 ha; tổng số hộ gia đình bị ảnh hưởng là 813 hộ; trong đó có 67 hộ gia đình có nhu cầu và được bố trí đất tái định cư.

Xác định việc bảo đảm cho người dân an cư, ổn định cuộc sống sau khi thu hồi đất để giải phóng mặt bằng là nhiệm vụ quan trọng của huyện, nhằm góp phần đảm bảo an sinh xã hội, phát triển kinh tế bền vững, thời gian qua, UBND huyện Nho Quan đã tập trung hỗ trợ, bố trí các điều kiện tái định cư tốt nhất cho người dân có đất bị thu hồi. Ngay sau khi xác định diện tích đất thu hồi của người dân để xây dựng dự án tuyến đường Đông-Tây, huyện đã tích cực phổ biến, tuyên truyền chủ trương, chính sách về bồi thường giải phóng mặt bằng; ý nghĩa của dự án sau khi hoàn thành. Đồng thời, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của người dân để rà soát quỹ đất trên địa bàn, thực hiện bố trí tái định cư phù hợp. Quan điểm của huyện đặt ra là nơi tái định cư phải đảm bảo tốt hơn hoặc ít nhất phải bằng nơi ở cũ. Qua tiến hành khảo sát, huyện đã lựa chọn và bố trí 4 khu tái định cư mới và 2 khu tái định cư tại chỗ ở xã Cúc Phương và xã Văn Phong (nay là thị trấn Nho Quan). Đây đều là các khu vực được huyện lựa chọn, có vị trí giao thông thuận lợi; được quy hoạch bài bản theo hướng khu đô thị mới.

Trao đổi với ông Đinh Ngọc Quyền, Giám đốc Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng huyện Nho Quan, được biết: Quá trình bố trí giao đất tái định cư cho người dân, UBND huyện đã thực hiện các bước rất cẩn trọng để đảm bảo công bằng, đúng đối tượng và đúng quy định. Huyện đã chỉ đạo triển khai công tác xét duyệt từ thôn đến xã; đồng thời, tiến hành thẩm định, xét duyệt bố trí tái định cư cho 100% hộ gia đình trong diện được bố trí tái định cư. Tổ chức cho các hộ dân bốc thăm nhận vị trí đất tại các khu vực tương đương với vị trí đất ở cũ của các hộ dân; đồng

Cán bộ huyện, xã thăm hỏi, động viên các hộ dân trong khu tái định cư tại xã Văn Phong (nay là thị trấn Nho Quan).

thời, quan tâm áp dụng mức giá phù hợp và thực hiện bồi thường, hỗ trợ về nhà cửa vật kiến trúc và cây cối hoa màu theo hướng có lợi nhất cho các hộ dân nhưng vẫn đảm bảo đúng quy định của pháp luật. Chỉ đạo các đơn vị thi công đẩy nhanh tiến độ xây dựng cơ sở hạ tầng, các điều kiện thiết yếu tại các khu tái định cư để người dân có thể xây dựng nhà ở trong thời gian sớm nhất.

Trên cơ sở chỉ đạo của huyện và tinh thần trách nhiệm cao, các xã có diện tích đất bị ảnh hưởng bởi dự án trên địa bàn huyện đã tích cực vào cuộc, hỗ trợ các điều kiện để người dân sớm ổn định chỗ ở và tạo thuận lợi cho việc thi công dự án. Ông Hoàng Quang Thành, Phó Chủ tịch UBND xã Văn Phương cho biết: Xã có tổng số 194 hộ có đất bị thu hồi; trong đó, có 12 hộ thuộc diện phải bố trí tái định cư và 3 hộ tái định cư tại chỗ. Xã đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo và phối hợp chặt chẽ có hiệu quả với các cơ quan, đơn vị chức năng thực hiện tốt công tác tuyên truyền, vận động người dân, giải thích rõ ràng các chế độ, chính sách đền bù, hỗ trợ giải phóng mặt bằng, tái định cư và giải quyết kịp thời các vấn đề phát sinh cũng như các quyền lợi chính đáng của người dân

trong quá trình thu hồi đất để thực hiện dự án. Nhờ vậy, người dân trên địa bàn xã đã đồng tình và ủng hộ chủ trương của Nhà nước, bàn giao, giải phóng mặt bằng trước thời gian đề ra.

Đến nay, 6/6 khu tái định cư đều được huyện Nho Quan quy hoạch, xây dựng cơ sở hạ tầng theo hướng đô thị mới với đầy đủ các hạng mục về đường, điện, nước, đèn chiếu sáng và các điều kiện cần thiết khác để phục vụ đời sống, sinh hoạt của Nhân dân. Với hạ tầng được xây dựng đồng bộ, thuận lợi cho việc đi lại, sinh hoạt, cùng sự quan tâm, tạo điều kiện của chính quyền địa phương, đã có nhiều hộ gia đình vui vẻ, phấn khởi, chủ động xây dựng và tạo lập chỗ ở mới tại các khu tái định cư.

Việc quan tâm bố trí kịp thời đất tái định cư cho người dân của huyện Nho Quan không chỉ tạo điều kiện để người dân sớm ổn định cuộc sống mà đây cũng là yếu tố quan trọng để người dân tin tưởng, đồng thuận với chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước. Qua đó tạo điều kiện thuận lợi để dự án diễn ra được thuận lợi, góp phần hoàn thành thắng lợi mục tiêu phát triển kinh tế-xã hội của huyện Nho Quan nói riêng và tỉnh Ninh Bình nói chung.

VEDANA

thiên đường nghỉ dưỡng

VÙNG DI SẢN

Nhìn từ xa, Vedana Resort như một áng mây bạc nơi lưng chừng con dốc Sườn Bò, hòa mình vào đại ngàn Cúc Phương hùng vĩ, được nuôi dưỡng bởi nguồn tài nguyên địa chất-khoáng sản và dược liệu quý từ đất mẹ nguyên sơ. Cộng hưởng những yếu tố đó đưa Vedana trở thành “ngôi sao mới nổi” trong dòng sản phẩm du lịch nghỉ dưỡng và chăm sóc sức khỏe đẳng cấp quốc tế tại Ninh Bình.

Ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác giữa Công ty cổ phần Dịch vụ Du lịch Cúc Phương với các công ty du lịch của Nhật Bản.

Khu du lịch có quy mô và sức chứa lớn hàng đầu miền Bắc

Chúng tôi đến với Vedana Resort khi bình minh vừa ló rạng. Đón chúng tôi là doanh nhân Lê Quốc Thịnh, Chủ tịch HĐQT Công ty cổ phần Dịch vụ Du lịch Cúc Phương - một người được biết đến với những ý tưởng kinh doanh táo bạo khi đầu tư một khu du lịch nghỉ dưỡng cao cấp với quy mô lớn nhất miền Bắc ở mảnh đất mà du lịch vẫn đang là tiềm năng. Chia sẻ với chúng tôi, doanh nhân Lê Quốc Thịnh cho biết, sau khi trở về từ đất nước Nga xa xôi, anh đã sớm tham gia trong lĩnh vực đầu tư xây dựng và quản lý các khu nghỉ dưỡng tại Hà Nội, Đà Nẵng... Nhưng anh luôn đau đáu một nỗi niềm và khát khao “làm điều gì đó cho đất mẹ nơi anh sinh ra”.

Sau thời gian ngắn về Ninh Bình tìm hiểu thị trường, anh quyết định đầu tư một khu nghỉ dưỡng cao cấp với quy mô 16,4ha tại Cúc Phương,

Nho Quan theo mô hình nghỉ dưỡng cao cấp, kết hợp du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng để lan tỏa giá trị cội nguồn nơi cửa ngõ Vườn Quốc gia Cúc Phương, gắn kết, bảo tồn, phát triển truyền thống văn hoá của bản Mường nơi lưng chừng núi.

Lấy cảm hứng từ mạch nguồn của mẹ thiên nhiên, bằng tất cả tình yêu, sự trân quý về đẹp, niềm tự hào dân tộc gắn với truyền thống văn hoá của một đất nước nghìn năm văn hiến, doanh nhân Lê Quốc Thịnh đã cùng kiến trúc sư Võ Trọng Nghĩa xây dựng nên những công trình bằng tre lớn bậc nhất khu vực Đông Nam Á. Công trình đã nhiều lần xuất sắc đạt giải thưởng thế giới danh giá do Tạp chí kiến trúc nổi tiếng của Vương quốc Anh Dezeen trao tặng. Điểm nhấn của khu nghỉ dưỡng là 3 công trình hoàn toàn bằng tre, đó là nhà hàng tre rộng 1.000m² để phục vụ các hội nghị, hoạt động team building... Công trình có tổng chiều cao lên đến hơn 15m tương đương

một ngôi nhà cao 5 tầng, 1 không gian khổng lồ đã được tạo nên bởi hơn 70.000 cây tre; một nhà đón tiếp được xây dựng với 23.000 cây tre và Trung tâm hội nghị với 113.000 cây tre. Với quy mô phòng lưu trú hiện tại 530 phòng; quy mô hội nghị hội thảo 1.800 khách; không gian vui chơi giải trí cùng với hệ sinh thái và hàng loạt các tiện ích đi kèm,... Đặc biệt hơn, Vedana đang đầu tư xây dựng một trung tâm bảo tồn văn hóa Mường sắp đi vào hoạt động, rất nhiều những cổ vật, công cụ, dụng cụ tái hiện lại cuộc sống thường ngày của đồng bào đã được thu thập. Nếu đi vào hoạt động, đây sẽ là một công trình mang ý nghĩa lớn lao. Hiện Vedana Resort được đánh giá là khu du lịch có quy mô và sức chứa hàng đầu miền Bắc.

Trung tâm chăm sóc sức khỏe người cao tuổi đẳng cấp quốc tế

Thời điểm chọn bãi đá lộ đầu ở Cúc Phương để xây dựng Vedana, nhiều người nói Lê Quốc Thịnh “khùng” vì đến cỏ cây còn chẳng sống được. Thế nhưng với anh “khó khăn lại chính là lợi thế”. Với không khí trong lành, tĩnh lặng, cách biệt với thế giới bên ngoài, khu du lịch nghỉ dưỡng Vedana cao cấp không chỉ hấp dẫn mà còn trân trọng cả những giá trị tinh thần vô giá của con người.

Áp ủ những khát vọng về một mô hình sống mới, Vedana Resort mang theo những ý nghĩa nhân văn cao đẹp, đang được doanh nhân Lê Quốc Thịnh hiện thực hóa ý tưởng

Tôi mong muốn Vedana không chỉ là mảnh ghép để hoàn thiện bức tranh du lịch nghỉ dưỡng cao cấp tại Ninh Bình mà còn phải thực hiện “sứ mệnh” trở thành Trung tâm chăm sóc sức khỏe đẳng cấp quốc tế - Thiên đường nghỉ dưỡng vùng di sản.

DOANH NHÂN LÊ QUỐC THỊNH

trên bằng việc ký kết với Công ty cổ phần OCS (Nhật Bản) tại Hội nghị Xúc tiến Du lịch tỉnh Ninh Bình năm 2024 tại thành phố Tokyo, Nhật Bản.

Anh Lê Quốc Thịnh cho biết: Công ty cổ phần OCS Nhật Bản là doanh nghiệp có thế mạnh về lĩnh vực y tế, chăm sóc sức khỏe cao cấp, các dịch vụ tại khu nghỉ dưỡng... Qua tìm hiểu anh nhận thấy, hướng phát triển của hai doanh nghiệp có nhiều điểm tương đồng. Thêm vào đó là những điều kiện thuận lợi của Khu du lịch nghỉ dưỡng Vedana như điều kiện thổ nhưỡng, khí hậu ôn hòa được bao bọc bởi Rừng nguyên sinh Cúc Phương với 5 năm liên tiếp được vinh danh là “Vườn Quốc gia hàng đầu Châu Á”. Nơi đây cũng sở hữu nguồn nước khoáng nóng đặc biệt hữu ích cho sức khỏe. Cộng với đó là nền văn hóa bản địa giàu tính nhân văn. Các yếu tố trên hoàn toàn phù hợp để Vedana có thể mở rộng đầu tư xây dựng Trung tâm chăm sóc sức khỏe cao cấp cho người cao tuổi trong tương lai.

Anh Lê Quốc Thịnh chia sẻ về những dự tính của mình: Tôi mong muốn Vedana không chỉ là mảnh ghép để hoàn thiện bức tranh du lịch nghỉ dưỡng cao cấp tại Ninh Bình mà còn phải thực hiện “sứ mệnh” trở thành Trung tâm chăm sóc sức khỏe đẳng cấp quốc tế - Thiên đường nghỉ dưỡng vùng di sản.

Bài, ảnh: BẢO YẾN

BAOVIET Life
BẢO VIỆT NHÂN THỌ

Kính chúc Quý Khách hàng năm mới

Khang Như Ý

2025

CHÚC MỪNG NĂM MỚI

CÔNG TY BẢO VIỆT NHÂN THỌ NINH BÌNH

Địa chỉ: Số 9, đường Trảng An, Phố 10, phường Đông Thành,
Thành phố Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình

TEL (0229) 3876561
(0229) 3880396

EMAIL baovietnhantho@baoviet.com.vn
WEBSITE www.baovietnhantho.com.vn

HOTLINE 1900 558899
NHÁNH SỐ 4

